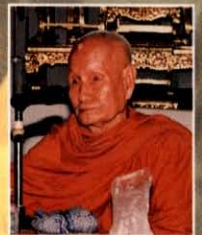

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๕

DS
578.3
ส691พ

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961101693

D. 253

วันที่ 24 / พ.ค. / 2536
เลขทะเบียน 12062
เลขหมู่ D.8578.3
ด 691 ๘

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

พุทธศักราช ๒๕๓๕

สมมติของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

หน้าว่าง

คำนำ

การที่ประเทศของเรามีความเป็นปึกแผ่นมั่นคง มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองนั้น เป็นเพราะเรามีวัฒนธรรมเฉพาะเป็นของตนเองที่ช่วยเกื้อหนุนให้การพัฒนาในด้านต่างๆ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ในบ้านเมืองของเรานั้น วัฒนธรรมจะเป็นต้นแบบให้เกิดการหลอมรวมความคิด ความสามัคคี และความร่วมมือของคนในสังคมชาติใดก็ตามหากมีวัฒนธรรมเก่าแก่เป็นของตนเองแล้ว ชาตินั้นก็จะดำรงสถานะความเป็นปึกแผ่นมั่นคงไว้ตราบนานเท่านาน ใครพบใครเห็นก็จะรู้ถึงความเจริญรุ่งเรืองที่สืบเนื่องกันมาอย่างยาวนาน

ความเจริญก้าวหน้าในปัจจุบันมีส่วนทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนชาติให้เสื่อมถอยลง แต่การที่วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของไทยยังคงดำรงอยู่ได้ ก็เพราะมีบุคคลจำนวนมากช่วยกันบำรุง รักษา ส่งเสริม และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยอย่างเคร่งครัด ทำให้วัฒนธรรมนั้นๆ ยังคงดำรงอยู่จนปัจจุบัน

บุคคลผู้เสียสละที่ช่วยกันอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมไทยเช่นนี้มีอยู่ทุกพื้นที่ทั่วประเทศไทย และเพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณในความเสียสละอันยิ่งใหญ่ของบุคคลเหล่านี้ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจึงได้สืบค้น สรรหาผู้เสียสละที่อยู่ในหลักเกณฑ์ของทางราชการ ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

หนังสือผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม พุทธศักราช ๒๕๓๕ เล่มนี้ เป็นหนังสือที่รวบรวมประวัติชีวิตและผลงานของผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมประจำปีไว้เพื่อประกาศเกียรติคุณแห่งความเสียสละที่มีต่อบ้านเมืองไว้ให้ปรากฏต่อสาธารณชน และเพื่อเป็นหลักฐานให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา และผู้ใฝ่รู้ได้ใช้ศึกษาค้นคว้าอ้างอิงต่อไปในอนาคต

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะมีส่วนสนับสนุนการศึกษาในด้านชีวิตประวัติของบุคคลสำคัญทางด้านวัฒนธรรมในระดับหนึ่ง และยังมีหวังต่อไปว่า ตัวอย่างการสร้างคุณความดีของผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมนี้ จะช่วยสร้างจิตสำนึกที่ติงามให้เกิดกับทุกๆ คน

๑. _____
| _____

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

- ประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่องผลการคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม พุทธศักราช ๒๕๓๕ ๑๒
- ประวัติความเป็นมาของโครงการส่งเสริมผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ๑๔
- หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ ๒๑
- โครงการสรรหาและคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ๒๓
- คู่มือและรายละเอียดสาขาวัฒนธรรม ๒๖
- รายชื่อผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ ๓๑

สาขาทัศนศิลป์

๑. นายคำอ้าย เดชดวงตา ๓๕
๒. นางคำสอน สระทอง ๔๑
๓. นายล้วน ชะเอมไทย ๔๗

สาขาศิลปะการแสดง

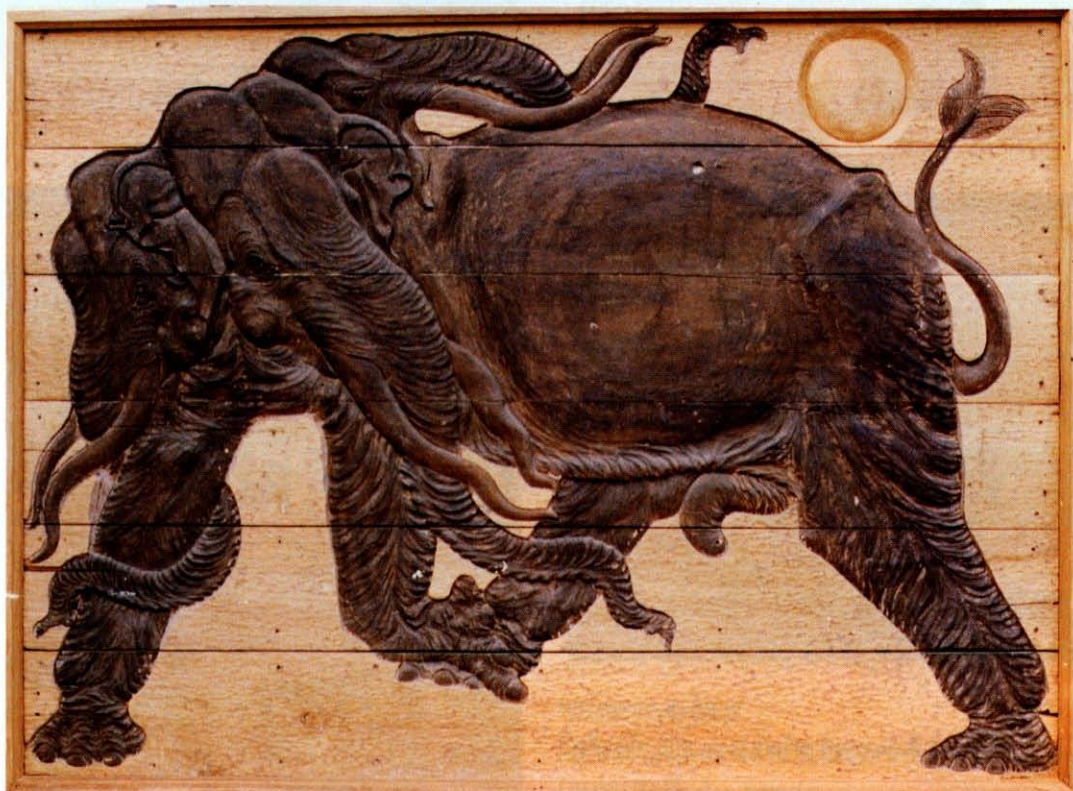
๑. นายสกล แก้วเพ็ญภาค ๕๑
๒. นางฉวีวรรณ พันธุ ๕๔
๓. นายชาเดร์ แวแดง ๖๗
๔. นางตะลุ่ม สุทนต์ ๗๓
๕. นายคำแปง โนจา ๗๗

สาขาวรรณศิลป์

๑. นายสุนทร ไชยรัตนไชติ ๘๐
  ๒. นางจรูญประนีย์ นาครทรรพ ๘๕
  ๓. พระครูศรีมหาโพธิคุณารักษ์ ๘๕
  ๔. พระราชรัตนดิลก ๑๐๓
  ๑. นายประทีป สุขโสภา ๑๐๖
- ทำเนียบบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ปีพุทธศักราช ๒๕๒๓-๒๕๓๕ ๑๑๒

นายคำอ้าย เดชดวงตา
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาทัศนศิลป์
(แกะสลักไม้)

นางคำสอน สระทอง
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาทัศนศิลป์
(ทอผ้าแพรวา)

นายล้วน สะเอมไทย
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาทัศนศิลป์
(แหงหยวก)

นายสกล แก้วเพ็ญภาค
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง
(ดนตรีไทย)

นางฉวีวรรณ พันธุ
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง
(การแสดงพื้นบ้าน หมอลำ)

นายชาตรี แวเต็ง
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง
(ดนตรีสากล ไวโอลิน)

นางตะลุ่ม สุธนดี
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง
(เพลงพื้นบ้าน)

นายคำแพง โนจา

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง
(ดนตรีพื้นบ้าน พิณเป็ญะ)

นายสุนทร ไชยรัตน์โชติ

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์
(ร้อยกรองพื้นบ้าน แต่งกลอนลำ)

พระครูศรีมหาโพธิคุณารักษ์
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์
บทความวิชาการและสารคดีท้องถิ่น

นางรุประณี นาคทรพร
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์
(ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

พระราชรัตนติก

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์
(ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

นายประทีป สุขโสภ

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขานันทนาการ

ประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

เรื่อง ผลการคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม พุทธศักราช ๒๕๓๕

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ดำเนินการจัดทำโครงการสรรหาและคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ เพื่อสรรหาบุคคลผู้สร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรม เป็นมรดกล้ำค่าของแผ่นดิน ยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมมาจนปัจจุบันนี้

สำหรับในปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ นี้ คณะอนุกรรมการคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมและคณะอนุกรรมการอำนวยการคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ได้ดำเนินการคัดเลือกกลั่นกรองบุคคลผู้สร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่นในสังคมและคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้พิจารณาเห็นชอบสมควรประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปวัฒนธรรมล้ำค่าสูงเด่นจนเป็นที่ปรากฏต่อสาธารณชนเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ รวม ๑๓ คน ดังนี้

๑. สาขาทัศนศิลป์ ได้แก่

- ๑.๑ นายคำอ้าย เดชดวงตา (แกะสลักไม้)
- ๑.๒ นางคำสอน สระทอง (ทอผ้าแพรวา)
- ๑.๓ นายล้วน ชะเอมไทย (แทงหยวก)

๒. สาขาศิลปะการแสดง ได้แก่

- ๒.๑ นายสกล แก้วเพ็ญภาค (ดนตรีไทย)
- ๒.๒ นางฉวีวรรณ พันธุ (การแสดงพื้นบ้าน หมอลำ)
- ๒.๓ นายชาเดร์ แวแดง (ดนตรีสากล ไวโอลิน)
- ๒.๔ นางตะลุ่ม สุทนต์ (เพลงพื้นบ้าน)
- ๒.๕ นายคำแปง โนจา (ดนตรีพื้นบ้าน พิณเป็ยยะ)

๓. สาขาวรรณศิลป์ ได้แก่

- ๓.๑ นายสุนทร ไชยรัตน์โชติ (ร้อยกรองพื้นบ้าน แต่งกลอนลำ)
- ๓.๒ นางจู่ปะนิย์ นาครทรรพ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)
- ๓.๓ พระครูศรีมหาโพธิคณารักษ์ (บทความวิชาการ สารคดีท้องถิ่น)
- ๓.๔ พระราชรัตนติกง (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

๔. สาขานันทนาการ ได้แก่

๔.๑ นายประทีป สุขโสภาก (การจัดการ สะสมวัสดุ และการละเล่นพื้นบ้าน)

๕. สาขาภูมิปัญญาชาวบ้าน

(ไม่มีผู้ผ่านการคัดเลือก)

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๕

(นายปราโมทย์ สุขุม)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ประวัติความเป็นมาของโครงการสรรหาและคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่น ทางด้านวัฒนธรรม

ความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๓ ถึงปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ ทั้งนี้ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคคลที่ประกอบคุณงามความดีด้วยการเสียสละ ทุ่มเทก่าลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด และทรัพย์สิ้นเงินทองเพื่อจรรโลงสังคมโดยส่วนรวมพัฒนาชาติบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้า อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่นไว้เป็นมรดกแก่ลูกหลาน ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจปรากฏในรูปการศึกษาค้นคว้า การสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมหรือพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งคุณธรรม จริยธรรม ความเสียสละอันสูงส่งสมควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ ทั้งนี้เพื่อเป็นเกียรติและกำลังใจตลอดจนเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานและคุณความดีของบุคคลเหล่านั้นให้แพร่หลาย และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมต่อไป

ปีพุทธศักราช ๒๕๒๓ (ดำเนินงานเป็นปีแรก)

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้คัดเลือกบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นสมควรได้รับการยกย่อง ๒ ท่าน คือ ขุนอุปถัมภ์ภักธากร (พุ่ม เทวา) ชาวจังหวัดพัทลุง และหลวงวิศาลศิลปกรรมราชบัณฑิต ชาวกรุงเทพมหานคร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานโล่ในพิธีเชิดชูเกียรติศิลปปินภาคใต้ ขุนอุปถัมภ์ภักธากร (พุ่ม เทวา) เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๒๓ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ร่วมกับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช และศูนย์วัฒนธรรมทุกจังหวัดในภาคใต้ เป็นผู้ดำเนินการจัดพิธีเชิดชูเกียรติในครั้งนั้น ต่อมาได้จัดพิธีเชิดชูเกียรติหลวงวิศาลศิลปกรรม วันอาทิตย์ที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๒๔ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานโล่เชิดชูเกียรติอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ยังได้จัดพิมพ์หนังสือประวัติชีวิตและผลงานของท่านทั้งสองเพื่อเผยแพร่อีกด้วย

ปีพุทธศักราช ๒๕๒๔-๒๕๒๖

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้กำหนดโครงการส่งเสริมเกียรติคุณผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมขึ้นเป็นโครงการหลัก ได้กำหนดการแบ่งพื้นที่สรรหาและคัดเลือกออกเป็น ๔ ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดอันดับผู้มีเกียรติคุณประกอบการพิจารณา ๓ ประการคือ

๑. มีกิตติศัพท์ดี มีคุณธรรม เสียสละ ขยัน อดทนในการทำงาน รู้จักสร้างตัวเอง และมีความประพฤติดี
๒. มีผลงานดี
๓. ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากบุคคลนั้น

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้มอบให้ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดต่างๆ ในแต่ละภาค ร่วมกันดำเนินการสรรหาบุคคลผู้สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติภาคละ ๑ คน และคัดเลือกปีละ ๒ ภาค เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ และเมื่อศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดได้คัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นแล้ว สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ร่วมกับจังหวัดจัดพิธีเชิดชูเกียรติให้แก่ผู้ที่ได้รับคัดเลือก ภายในจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาของผู้มีผลงานดีเด่นนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ คัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ๒ ท่าน คือ พระอริยานุวัตร เขมจารี จังหวัดมหาสารคาม และนายไกรศรี นิมมานเหมินทร์ จังหวัดเชียงใหม่

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติมอบหมายให้จังหวัดมหาสารคาม ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม และศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม และศูนย์วัฒนธรรมทุกศูนย์ในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือร่วมเป็นเจ้าภาพจัดพิธีเชิดชูเกียรติคุณ “พระอริยานุวัตร เขมจารี” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสดุดีและประกาศเกียรติคุณของผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมให้ปรากฏเผยแพร่ผลงานทางวัฒนธรรมให้เยาวชนได้เรียนรู้และสืบทอดต่อไป ในงานนี้ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กรุณาเป็นผู้มอบโล่เชิดชูเกียรติเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๒๔

สำหรับนายไกรศรี นิมมานเหมินทร์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ศูนย์วัฒนธรรมภาคเหนือ ร่วมจัดพิธีเชิดชูเกียรติให้โดยกราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานโล่เชิดชูเกียรติคุณ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

ปีพุทธศักราช ๒๕๒๗-๒๕๒๘

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้รับงบประมาณสำหรับโครงการส่งเสริมเกียรติคุณผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น จึงได้ขยายการดำเนินงานเป็นปีละ ๔ ภาค ละ ๑ คน

ปี พุทธศักราช ๒๕๒๙-๒๕๓๐

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดต่างๆ ร่วมกันพิจารณาเห็นว่า ผู้ที่ประกอบคุณความดีและสร้างสรรคผลงานทางด้านวัฒนธรรมในภูมิภาคต่างๆ มีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยลักษณะผลงานการประกอบคุณความดีที่แตกต่างกันไป จึงได้ร่วมกันปรับปรุงแก้ไขการสรรหาและคัดเลือกบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม โดยให้แต่ละภาคพิจารณาคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นได้ภาคละไม่เกิน ๕ คน จาก ๕ สาขา ได้แก่

๑. สาขาศิลปะ
๒. สาขามนุษยศาสตร์
๓. สาขาการช่างฝีมือ
๔. สาขากีฬาและนันทนาการ
๕. สาขาคหกรรมศาสตร์

ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมและสะดวกในการพิจารณาคัดเลือก ซึ่งการแก้ไขวิธีการดังกล่าว ทำให้สามารถคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมประจำปีของภาคต่างๆ ได้ถึงปีละ ๑๐-๒๐ คน และสำหรับการประกอบพิธีเชิดชูเกียรติแต่ละปี ของแต่ละภาคนั้น จังหวัดจะดำเนินการตามความเหมาะสม โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดทำเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ (โล่) มอบให้

ปีพุทธศักราช ๒๕๓๑

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดพิธีเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมประจำปีของภาคต่างๆ ที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย นายสกุล ศรีพรหม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้มอบโล่เชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๑ (งานสถาปนาสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครบรอบ ๑๐ ปี) ในปีนี้มีผู้ได้รับการคัดเลือก จำนวน ๑๒ คน

ปีพุทธศักราช ๒๕๓๒

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดพิธีเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมประจำปีของภาคต่างๆ ที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ประธานองคมนตรี มอบโล่เชิดชูเกียรติ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๒ (งานวันสงกรานต์)

ปีพุทธศักราช ๒๕๓๓

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ปรับปรุงแก้ไขวิธีการสรรหาและคัดเลือกบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมจากเดิม พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยคัดเลือกให้เป็นไปตามสาขาทางวัฒนธรรมทั้ง ๕ สาขา ที่กำหนดไว้อย่างกว้างๆ เพื่อความเหมาะสมและความสะดวกในการพิจารณาคัดเลือกดังต่อไปนี้

๑. สาขามนุษยศาสตร์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย การปกครอง ประวัติศาสตร์ วรรณคดี ภาษาศาสตร์ ศาสนาและปรัชญา เป็นต้น

๒. สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ

- ศิลปะ ได้แก่ **ทัศนศิลป์** ในด้านจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย สื่อประสมและการออกแบบ **วรรณศิลป์** ในด้านร้อยแก้วและร้อยกรอง **ศิลปะการแสดง** ในด้านดนตรี นาฏศิลป์ คีตศิลป์ การละคร การประพันธ์เพลง และการอำนวยการแสดง เป็นต้น

(ศิลปะ ในที่นี้หมายถึง ศิลปะบริสุทธิ์และศิลปะประยุกต์ ศิลปะในเมืองและศิลปะพื้นบ้าน ศิลปะแบบประเพณี และศิลปะแบบใหม่)

- การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ ได้แก่ การเขียน การปั้น การแกะสลัก การฉลุ การตัด การหล่อ การแทง (เช่น แทงหยวก) การทำเครื่องประดับ การจักสาน การทอ การถัก การทำเครื่องใช้ การทำเครื่องมือ การทำหัตถ์ การทำตุ๊กตา การทำของเล่น การทำเครื่องแต่งกาย การทำยานพาหนะ การสร้างบ้านเรือน การทำเครื่องดนตรี และการแสดงการทำเครื่องเรือน การสร้างวัดวาอาราม การจัดทำสวนส่วนบุคคล และสาธารณะ เป็นต้น

(การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ หมายถึง การช่างศิลปะและการช่างในเมืองและพื้นบ้าน แบบประเพณีและแบบใหม่ในประเทศไทย)

๓. สาขาคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ ระเบียบในการกินอยู่ มารยาทในสังคม การแต่งกาย การตกแต่งเคหสถาน การดูแลเด็ก เป็นต้น

๔. สาขากีฬาและนันทนาการ ได้แก่ มวยไทย กระบี่กระบอง ตะกร้อ งานอดิเรก และการละเล่นพื้นบ้านต่างๆ เป็นต้น

๕. สาขาการพัฒนาคุณภาพชีวิต (ภูมิปัญญาชาวบ้าน) ได้แก่ การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาชีวิตให้ดีขึ้น เป็นประโยชน์ต่อสังคม

นอกจากนี้ยังได้มีการพิจารณาแก้ไขการแบ่งพื้นที่สรรหาและคัดเลือกบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเปลี่ยนแปลงการแบ่งเขตจาก ๔ ภาค (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกเป็น ๖ ภาคตามพื้นที่วัฒนธรรมดังต่อไปนี้

๑. ภาคเหนือ (ล้านนา) ได้แก่ ศูนย์วัฒนธรรมในเขตการศึกษา ๔ คือ จังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน แพร่ น่าน และพะเยา รวม ๘ ศูนย์ มีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงใหม่เป็นศูนย์ประสานงาน

๒. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดในเขตการศึกษา ๙, ๑๐ และ ๑๑ คือ จังหวัดอุดรธานี สกลนคร เลย ขอนแก่นหนองคาย อุบลราชธานี มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และชัยภูมิ รวม ๑๗ ศูนย์ มีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์เป็นศูนย์ประสานงาน

๓. ภาคกลาง (ตอนบน) ประกอบด้วยศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดในเขตการศึกษา ๖ และ ๗ คือ จังหวัดลพบุรี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี พิษณุโลก อุดรดิตถ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ สุโขทัย ตาก และพิจิตร รวม ๑๕ ศูนย์ มีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยาเป็นศูนย์ประสานงาน

๔. ภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร) ประกอบด้วยศูนย์วัฒนธรรมในเขตการศึกษา กทม. คือ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูจันทระเกษม โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนศึกษานารี โรงเรียนมัธยมวัดมกุฎกษัตริยาราม โรงเรียนปทุมคงคา โรงเรียนสตรีวิทยา โรงเรียนโยธินบูรณะ วิทยาเขตพิชยการพระนคร หอวิชาวรรณุสรณ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ โรงเรียนบางกะปิ วิทยาเขตเพาะช่าง โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี รวม ๑๔ ศูนย์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นศูนย์ประสานงาน

สำหรับศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร มีอนุกรรมการพิจารณาคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมโดยเฉพาะ

๕. ภาคกลาง (ตอนล่าง) ประกอบด้วยศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดในเขตการศึกษา ๑, ๕ และ ๑๒ คือ จังหวัดนครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร ราชบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ชลบุรี ระยอง ตราด ปราจีนบุรี และนครนายก รวม ๑๔ ศูนย์ มีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี วิทยาลัยครูเพชรบุรี เป็นศูนย์ประสานงาน

๖. ภาคใต้ ประกอบด้วยศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดในเขตการศึกษา ๒, ๓ และ ๔ คือ จังหวัดยะลา สตูล นราธิวาส ปัตตานี สงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร พัทลุง ภูเก็ต กระบี่ ระนอง พังงา และตรัง รวม ๑๔ ศูนย์ มีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล เป็นศูนย์ประสานงาน

คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการคัดเลือกเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม มี ๕ ประการ คือ

๑. เป็นผู้มิสัญชาติไทยและมีชีวิตอยู่ในวันตัดสิน
๒. เป็นผู้มิผลงานสร้างสรรค์ศิลปะทางด้านวัฒนธรรม
๓. เป็นผู้อนุรักษ์ส่งเสริมเผยแพร่และพัฒนาวัฒนธรรมสาขานั้นๆ
๔. เป็นผู้มิคุณธรรมและไม่เคยมีประวัติเสียหาย
๕. เป็นผู้ใช้ความรู้ความสามารถในสาขาของตนให้บริการแก่สังคมเป็นอย่างดีเสมอมา

ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๓ คัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ได้จำนวน ๒๘ คน โดยแบ่งเป็นภาคต่างๆ ดังนี้

๑. ภาคเหนือ (ล้านนา) จำนวน ๔ คน
๒. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๕ คน
๓. ภาคกลาง (ตอนบน) จำนวน ๕ คน
๔. ภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร) จำนวน ๔ คน
๕. ภาคกลาง (ตอนล่าง) จำนวน ๕ คน
๖. ภาคใต้ จำนวน ๕ คน

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ประกาศผลเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๔

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ขอพระราชทานพระราชวโรกาส ให้คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (กวช.) นำผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมสาขาต่างๆ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๓ เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อรับพระราชทานโล่เชิดชูเกียรติ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าในวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๔ ณ ศาลาดุสิดาลัย หลังจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสงฆ์ พร้อมทั้งจัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมที่ศาลาร้อยปี วัดเบญจมบพิตร

จำนวนผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๓-๒๕๓๕ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๕ คน ดังนี้

- พ.ศ. ๒๕๒๓ บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น จำนวน ๒ คน
- พ.ศ. ๒๕๒๔ บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น จำนวน ๒ คน
- พ.ศ. ๒๕๒๕ บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น จำนวน ๒ คน
- พ.ศ. ๒๕๒๖ บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น จำนวน ๒ คน
- พ.ศ. ๒๕๒๗ บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น จำนวน ๓ คน
- พ.ศ. ๒๕๒๘ บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น จำนวน ๔ คน
- พ.ศ. ๒๕๒๙ บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น จำนวน ๑๒ คน
- พ.ศ. ๒๕๓๐ บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น จำนวน ๑๑ คน
- พ.ศ. ๒๕๓๑ บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น จำนวน ๑๒ คน
- พ.ศ. ๒๕๓๒ บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น จำนวน ๑๖ คน
- พ.ศ. ๒๕๓๓ บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น จำนวน ๒๔ คน
- พ.ศ. ๒๕๓๔ บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น จำนวน ๓๕ คน

สำหรับปีพุทธศักราช ๒๕๓๔

๑. ดำเนินงานโดยศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดประจำภาคเหนือ (ล้านนา) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง (ตอนบน) ภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร) ภาคกลาง (ตอนล่าง) และภาคใต้ รวมทั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการพิจารณาสรรหาบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ ได้เรียบร้อยแล้ว จำนวน ๓๕ คน แบ่งออกเป็นภาคต่างๆ ดังนี้คือ

- ภาคเหนือ (ล้านนา) คัดเลือกได้ ๔ คน
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คัดเลือกได้ ๗ คน
- ภาคกลาง (ตอนบน) คัดเลือกได้ ๖ คน
- ภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร) คัดเลือกได้ ๖ คน
- ภาคกลาง (ตอนล่าง) คัดเลือกได้ ๕ คน
- ภาคใต้ คัดเลือกได้ ๗ คน

๒. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ นำประวัติชีวิตและผลงานของผู้ได้รับคัดเลือกเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมเสนอคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเพื่อพิจารณา และประกาศผลการสรรหาและคัดเลือก เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๓๔

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ขอพระราชทานพระราชวโรกาส ให้คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (กวช.) นำผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมสาขาต่างๆ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อรับพระราชทานใบเกียรติบัตรประกาศเกียรติคุณ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าฯ ในวันอาทิตย์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา หลังจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้จัดเลี้ยงอาหารกลางวันเพื่อแสดงความยินดีแก่ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ที่หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ปีพุทธศักราช ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ปรับปรุงแก้ไขวิธีการสรรหาและคัดเลือกบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมจากเดิม พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดมีหน้าที่สรรหาบุคคลนำเสนอประวัติชีวิตเข้าประชุมระดับภาค ผลจากการคัดเลือกระดับภาคต้องนำเข้าคัดเลือกให้คณะกรรมการคัดเลือกแต่ละสาขาวัฒนธรรมแล้วจึงนำรายชื่อเสนอคณะกรรมการอำนวยการพิจารณากลั่นกรองเพื่อความเห็นชอบก่อนที่จะนำเสนอคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (กวช.) พิจารณาลงนามต่อไป

ส่วนการคัดเลือกให้เป็นไปตามสาขาวัฒนธรรมทั้ง ๕ สาขาที่กำหนดไว้อย่างกว้างๆ เพื่อความเหมาะสมและความสะดวกในการพิจารณาคัดเลือก ดังต่อไปนี้

๑. สาขาทัศนศิลป์
๒. สาขาศิลปะการแสดง
๓. สาขาวรรณศิลป์
๔. สาขานันทนาการ
๕. สาขาภูมิปัญญาชาวบ้าน

ดังปรากฏอยู่ในคู่มือและรายละเอียดสาขาวัฒนธรรมทั้ง ๕ สาขา

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ประกาศผลการสรรหาและคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ จำนวน ๑๓ คน เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๕ แบ่งออกเป็นภาคต่างๆ ดังนี้คือ

- ภาคเหนือ (ล้านนา) จำนวน ๒ คน
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๓ คน

ภาคกลางตอนบน จำนวน ๓ คน

ภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร) จำนวน ๑ คน

ภาคกลางตอนล่าง จำนวน ๒ คน

ภาคใต้ จำนวน ๒ คน

ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๕

ของ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

เพื่อให้การสรรหาบุคคลที่เหมาะสมที่สมควรจะได้รับการคัดเลือกเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมไว้ดังนี้

๑. คุณสมบัติ

บุคคลที่จะได้รับการคัดเลือกเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม จะต้องมียุทธศาสตร์ดังนี้

- ๑.๑ เป็นผู้สัญชาติไทยและยังมีชีวิตอยู่ถึงวันเสนอชื่อเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
- ๑.๒ เป็นผู้มีความประพฤติดีและไม่เคยมีประวัติเสียหาย
- ๑.๓ เป็นผู้มีความรู้ทางด้านวัฒนธรรมจนเป็นที่ยอมรับในสาขานั้นๆ
- ๑.๔ เป็นผู้มีความรู้ทางด้านวัฒนธรรมสาขานั้นๆ อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันอย่างน้อย ๕ ปี
- ๑.๕ เป็นผู้ใช้ผลงานวัฒนธรรมสาขานั้นๆ ให้บริการแก่สังคมตลอดมา

๒. การสรรหา

ให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ดำเนินการสรรหาบุคคลที่สมควรจะได้รับการคัดเลือกเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมดังนี้

๒.๑ สาขาวัฒนธรรม

ให้สรรหาบุคคลตามสาขาวัฒนธรรมที่กำหนดไว้ ๕ สาขา คือ

- ๒.๑.๑ สาขาทัศนศิลป์
- ๒.๑.๒ สาขาศิลปะการแสดง
- ๒.๑.๓ สาขาวรรณศิลป์
- ๒.๑.๔ สาขานันทนาการ
- ๒.๑.๕ สาขาภูมิปัญญาชาวบ้าน

๒.๒ จำนวน

การพิจารณาบุคคลที่สมควรจะได้รับการยกย่องเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมนั้น ให้พิจารณาจำนวนตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- ๒.๒.๑ สรรหาบุคคลที่มีผลงานดีเด่นที่สุดสาขาวัฒนธรรมละ ๑ คน
- ๒.๒.๒ ถ้าพิจารณาแล้วสาขาวัฒนธรรมใด ไม่มีบุคคลสมควรได้รับการสรรหาให้ตัด

จำนวนสาขาวัฒนธรรมนั้นออกไป การสรรหา การพิจารณาคัดเลือก และการสืบค้นข้อเท็จจริง ให้กระทำเป็นการลับ และจะแจ้งให้ผู้ที่ได้รับการเชิดชูเกียรติทราบได้ต่อเมื่อคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติให้ความเห็นชอบและประกาศการคัดเลือกแล้ว

๒.๓ วิธีการสรรหา

๒.๓.๑ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดทุกจังหวัดและศูนย์วัฒนธรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ทุกศูนย์ ดำเนินการสรรหาบุคคลที่มีผลงานดีเด่นที่สุดในสาขานั้น ๆ ทั้ง ๕ สาขา ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เมื่อได้บุคคลดังกล่าวแล้วให้เสนอชื่อพร้อมประวัติ และผลงานไปยังศูนย์วัฒนธรรมที่เป็นศูนย์ประสานงานภาค และสำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษากรุงเทพมหานคร

๒.๓.๒ ศูนย์ประสานงานภาคของแต่ละภาคแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาบุคคลที่มี ผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม โดยคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือบุคคลที่ผู้ว่าราชการ จังหวัดมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานภาคเป็น กรรมการและเลขานุการ และศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดในภาคนั้น ๆ เป็นกรรมการจังหวัดละ ๑ คน

๒.๓.๓ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ในเขตกรุงเทพมหานครโดยศึกษาธิการเขตการศึกษากรุงเทพ- มหานครเป็นประธานกรรมการ และศูนย์วัฒนธรรมในเขตกรุงเทพมหานครเป็นกรรมการศูนย์ละ ๑ คน

๒.๓.๔ วิธีการประชุมให้ดำเนินไปตามหลักสากล

๒.๓.๕ การพิจารณาสรรหาบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมของภาคนั้น ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๓.๖ เมื่อสรรหาบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมของภาคและของกรุงเทพ- มหานครได้แล้ว ให้ศูนย์ประสานงานภาค และสำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษากรุงเทพมหานครส่ง ประวัติ และผลงาน พร้อมภาพถ่ายไปให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ภายใน ๑ สัปดาห์ หลังจากสิ้นสุดวันประชุมการสรรหา

๒.๓.๗ คณะอนุกรรมการคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งได้รับการ แต่งตั้งจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พิจารณาคัดเลือก

๒.๓.๘ คณะอนุกรรมการอำนวยความสะดวกคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม พิจารณากลับกรองผลการคัดเลือก และนำผลการคัดเลือกเสนอสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และนำเสนอคณะอนุกรรมการอำนวยความสะดวก

๒.๓.๙ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ นำรายชื่อบุคคลที่ได้รับการ คัดเลือกให้เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม เสนอคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติพิจารณา

๒.๓.๑๐ เมื่อคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติพิจารณาแล้ว ประธานกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติจะเป็นผู้ลงนามประกาศรายชื่อผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

๒.๓.๑๑ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ประสานงานกับศูนย์วัฒนธรรม จังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมในเขตกรุงเทพมหานคร บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมการยกย่องเชิดชู- เกียรติ และนำผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานโล่ ใบเกียรติบัตรประกาศ เกียรติคุณ

โครงการสรรหาและคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นสังคมที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น เป็นที่ยอมรับของอารยประเทศมาเป็นเวลาช้านาน และถึงแม้สภาพสังคมโลกปัจจุบันจะมีความก้าวหน้าทางด้าน การสื่อสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีอิทธิพลอย่างรุนแรงต่อการถ่ายทอดและครอบงำวัฒนธรรมของอีกสังคมหนึ่ง แต่วัฒนธรรมไทยก็ยังคงทนต่อกระแสการไหลบ่าของวัฒนธรรมอื่นได้อย่างเหนียวแน่น เหตุผลอย่างหนึ่งเป็นเพราะระบบการถ่ายทอดแบบพื้นบ้านที่ ปู่ ย่า ตา ทวด ได้ฝึกฝนให้ลูกหลานได้สนใจด้วยการปฏิบัติจริง ซึ่งถ้าขาด ปู่ ย่า ตา ทวด อันเป็นผู้รู้เชี่ยวชาญวัฒนธรรมสาขาต่างๆ แล้ว วัฒนธรรมไทยก็คงขาดสายและสาบสูญไปในที่สุด ฉะนั้นทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องร่วมมือกันสนับสนุนส่งเสริมบุคคลที่สร้างสรรคงานวัฒนธรรมให้ได้รับการยกย่องเชิดชูเพื่อเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไป พร้อมทั้งอนุรักษ์ เผยแพร่ และส่งเสริมผลงานให้กว้างขวางและได้รับการสืบทอดต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อสรรหาและคัดเลือกบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมทั่วประเทศ
- ๒.๒ เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นขวัญกำลังใจแก่บุคคลผู้สร้างสรรค์และจรรโลงวัฒนธรรมไทย
- ๒.๓ เพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ผลงานของผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมให้แพร่หลายและได้รับการสืบทอดต่อไป

๓. เป้าหมาย

๓.๑ ดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการสรรหาและคัดเลือกบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ๕ สาขา คือ

- ๓.๑.๑ สาขาทัศนศิลป์
- ๓.๑.๒ สาขาศิลปะการแสดง
- ๓.๑.๓ สาขาวรรณศิลป์
- ๓.๑.๔ สาขานันทนาการ
- ๓.๑.๕ สาขาภูมิปัญญาชาวบ้าน

๓.๒ กำหนดพื้นที่ในการสรรหาออกเป็น ๖ ภาค คือ

- ๓.๒.๑ ภาคเหนือ (ล้านนา) ประกอบด้วย ๘ จังหวัด คือ เชียงใหม่ ลำปาง เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน แพร่ น่าน พะเยา
- ๓.๒.๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ๑๗ จังหวัด คือ อุตรดิตถ์ สกลนคร เลย ขอนแก่น หนองคาย อุบลราชธานี มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ชัยภูมิ นครราชสีมา
- ๓.๒.๓ ภาคกลางตอนบน ประกอบด้วย ๑๕ จังหวัด คือ ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี พิษณุโลก อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ สุโขทัย ดาก พิจิตร

๓.๒.๔ ภาคกลางตอนล่าง ประกอบด้วย ๑๘ จังหวัด คือ นครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร ราชบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ชลบุรี ระยอง ตราด ปราจีนบุรี นครนายก

๓.๒.๕ ภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร) ประกอบด้วยศูนย์วัฒนธรรม ๑๘ ศูนย์ ครอบคลุมทั่ว กรุงเทพมหานคร คือ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูจันทระเกษม โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนศึกษานารี โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ โรงเรียนปทุมคงคา โรงเรียนสตรีวิทยา โรงเรียนโยธินบูรณะ วิทยาเขตพาณิชย์การพระนคร หอวิชาวุฒานุสรณ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ โรงเรียนบางกะปิ วิทยาเขตเพาะช่าง โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

๓.๒.๖ ภาคใต้ ประกอบด้วย ๑๔ จังหวัด คือ ยะลา สตูล นราธิวาส ปัตตานี สงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร พัทลุง ภูเก็ต กระบี่ ระนอง พังงา ตรัง

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ ประชุมคณะอนุกรรมการอำนวยการ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงาน

๔.๒ ประชุมคณะอนุกรรมการคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมทั้ง ๕ สาขา เพื่อดำเนินการตามที่คณะอนุกรรมการมอบหมาย

๔.๓ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ แจ้งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสรรหาและคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมไปให้ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดและศูนย์วัฒนธรรมในเขตกรุงเทพมหานครทุกศูนย์ทราบ

๔.๔ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาให้ศูนย์ประสานงานภาค และคณะกรรมการสรรหาของศูนย์วัฒนธรรมในเขตกรุงเทพมหานครทราบ

๔.๕ ศูนย์ประสานงานภาค และคณะกรรมการสรรหาของศูนย์วัฒนธรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ประชุมศูนย์วัฒนธรรมเพื่อชี้แจงหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน

๔.๖ ศูนย์ประสานงานภาค และคณะกรรมการสรรหาของศูนย์วัฒนธรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ดำเนินการสรรหา และเสนอรายชื่อบุคคลที่สมควรได้รับการยกย่องเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมต่อสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

๔.๗ คณะอนุกรรมการคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมประชุมคัดเลือกและเสนอรายชื่อให้คณะอนุกรรมการอำนวยการพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติให้ความเห็นชอบ

๔.๘ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ดำเนินการยกย่องเชิดชูเกียรติและนำผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมเข้าเฝ้ารับพระราชทานเกียรติบัตรประกาศเกียรติคุณ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนกันยายนของปีงบประมาณ

๖. งบประมาณ

ฝ่ายศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติและผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ส่วนส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- ๗.๑ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดทุกจังหวัดและศูนย์วัฒนธรรมในเขตกรุงเทพมหานครทุกศูนย์
- ๗.๒ ส่วนส่งเสริมวัฒนธรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๘.๑ ได้ทำเนียบนามบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมทั่วประเทศยังประโยชน์ต่อการจัดสวัสดิการยกย่องเชิดชูเกียรติ ส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานให้แพร่หลาย
- ๘.๒ ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมเกิดขวัญกำลังใจและมีพลังที่จะสร้างสรรค์และถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อไป

คู่มือและรายละเอียดสาขาวัฒนธรรม

สาขาวัฒนธรรมทั้ง ๕ สาขา ที่กำหนดไว้นี้เป็นการกำหนดอย่างกว้างๆ เพื่อความเหมาะสม และความสะดวกในการพิจารณาสรรหาผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

๑. สาขาทัศนศิลป์ เป็นคำที่ใช้เทียบคำ Visual Art หมายถึง ศิลปะที่มองเห็นได้ด้วยตา จะเป็นศิลปะสองมิติหรือสามมิติก็ได้ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

- ๑.๑ **จิตรศิลป์ (Fine Art)** ได้แก่ ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาใดสาขาหนึ่งดังต่อไปนี้
  - ๑.๑.๑ สถาปัตยกรรม (Architecture) หมายถึง งานออกแบบอาคาร
  - ๑.๑.๒ จิตรกรรม (Painting) หมายถึง ภาพเขียนสีและภาพลายเส้นทุกชนิด
  - ๑.๑.๓ ประติมากรรม (Sculpture) หมายถึง ภาพปั้นและงานแกะสลักทุกชนิด
  - ๑.๑.๔ ภาพพิมพ์ (Printing) หมายถึง ผลงานศิลปะที่เกิดจากประเภทต่างๆ เช่น แม่พิมพ์โลหะ แม่พิมพ์ผ้าไหม ฯลฯ
  - ๑.๑.๕ ภาพถ่าย (Photograph) หมายถึง ผลงานศิลปะที่เกิดจากเครื่องมือถ่ายภาพทุกชนิด
  - ๑.๑.๖ ลีอประสม (Mixed media) หมายถึง ผลงานศิลปะที่สร้างขึ้นด้วยกรรมวิธีและเทคนิคต่างๆ อย่างอิสระทุกชนิด

๑.๒ ศิลปหัตถกรรม (Arts & Craft) ได้แก่ ผู้สร้างสรรค์งานช่างฝีมือเป็นศิลปะของไทยสาขาใดสาขาหนึ่งดังต่อไปนี้

- ๑.๒.๑ ภาพเขียน หมายถึง ภาพเขียนสีและภาพลายเส้นตามแบบศิลปะไทย
- ๑.๒.๒ ภาพปั้น หมายถึง ผลงานที่เกิดขึ้นจากการปั้น การแกะสลัก ตามรูปแบบศิลปะไทย ได้แก่ พระพุทธรูป ลายปูนปั้น การแกะสลักไม้ เช่น หน้าบัน บานประตู ฯลฯ
- ๑.๒.๓ เครื่องปั้นดินเผา หมายถึง ผลงานที่เกิดขึ้นจากใช้ดินปั้น หล่อด้วยเทคนิคและกรรมวิธีของงานเครื่องปั้นดินเผาลักษณะต่างๆ
- ๑.๒.๔ เครื่องโลหะ หมายถึง เครื่องโลหะรูปพรรณ คือ ผลงานที่สร้างขึ้นด้วยโลหะชนิดต่างๆ เช่น ทอง นาก เงิน ทองเหลือง ทองแดง โดยสร้างขึ้นตามกรรมวิธีของชาวไทย ได้แก่ ถม รงยา คร่ำ การทำเครื่องเงิน เครื่องทองรูปพรรณ เป็นต้น
- ๑.๒.๕ เครื่องเงิน หมายถึง ผลงานที่สร้างขึ้นตามเทคนิคและกรรมวิธีของการทำเครื่องเงิน เช่น การสานภาชนะเครื่องใช้ด้วยไม้ไผ่แล้วเคลือบด้วยรักสมุก แล้วเขียนลวดลายด้วยชาด ทองคำเปลว เงินเปลว เป็นต้น
- ๑.๒.๖ เครื่องมุก หมายถึง ผลงานที่สร้างขึ้นตามกรรมวิธีการประดับมุกของไทย เช่น การประดับมุกลงบนตะลุ่ม พาน ธรรมาสัน บานประตู เครื่องดนตรี ฯลฯ
- ๑.๒.๗ เครื่องจักสาน หมายถึง ผลงานที่สร้างขึ้นจากวัสดุต่างๆ เช่น หวาย ไม้ไผ่ ย่าน-ลิเภา ใบลำเจียก ฯลฯ

- ๑.๒.๔ เครื่องักทอ หมายถึง ผลงานที่สร้างขึ้นตามเทคนิคและกรรมวิธีักทอประเภทต่างๆ ด้วยฝ้าย ไหม ป่าน ปอ ลินิน และขนสัตว์ ฯลฯ
- ๑.๒.๕ เบ็ดเตล็ด หมายถึง ผลงานที่สร้างขึ้นด้วยกรรมวิธีของชาวไทยประเภทต่างๆ ได้แก่ การฉลุหนัง ฉลุกระดาษ การแทงหยวก การแกะประดับกระจก การทำลายรดน้ำ การทำตุ๊กตา การทำหัวโขน ฯลฯ

หลักเกณฑ์การสรรหาผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมสาขาทัศนศิลป์

- ๑. ผู้มีผลงานดีเด่นประเภทวิจิตรศิลป์ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
  - ๑.๑ เป็นผู้สร้างสรรค์งานศิลปะที่มีรูปแบบเฉพาะตัว
  - ๑.๒ เป็นผู้สร้างสรรค์งานศิลปะอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี
  - ๑.๓ เป็นผู้ได้รับเกียรติยศเป็นที่ยอมรับในวงการศิลปะโดยทั่วไป ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ หรือต่างประเทศ
  - ๑.๔ ต้องมีผลงานสร้างสรรค์เป็นของตนเองชิ้นสำคัญๆ ที่สามารถนำมาเสนอเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาได้ไม่น้อยกว่า ๑๐ ชิ้น
  - ๑.๕ เป็นผู้มีสัญชาติไทย
- ๒. ผู้มีผลงานดีเด่นประเภทศิลปะหัตถกรรม ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
  - ๒.๑ เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะหัตถกรรมที่มีรูปแบบเฉพาะตัว
  - ๒.๒ เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะหัตถกรรมอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี
  - ๒.๓ เป็นผู้ได้รับเกียรติยศเป็นที่ยอมรับในวงการศิลปะหัตถกรรม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ หรือต่างประเทศ
  - ๒.๔ ต้องมีผลงานสร้างสรรค์เป็นของตนเองชิ้นสำคัญๆ ที่สามารถนำมาเสนอเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาได้ไม่น้อยกว่า ๑๐ ชิ้น
  - ๒.๕ เป็นผู้มีสัญชาติไทย

หลักฐานประกอบการพิจารณาผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมสาขาทัศนศิลป์

การเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการพิจารณาให้เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมสาขาทัศนศิลป์จะต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาดังต่อไปนี้

- ๑. ประวัติชีวิต การศึกษา เกียรติคุณที่เคยได้รับ งานบริการสังคม ฯลฯ
- ๒. ประวัติการสร้างสรรคผลงานในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปี
- ๓. ผลงานที่ส่งเข้ารับการพิจารณาต้องเป็นผลงานชิ้นสำคัญๆ ไม่น้อยกว่า ๑๐ ชิ้น และสามารถนำเสนอได้ ดังนี้
  - ๓.๑ ผลงานสร้างสรรค์ของตนเอง
  - ๓.๒ ภาพถ่ายหรือภาพสไลด์ของผลงานที่สร้างสรรค์ด้วยตนเอง
  - ๓.๓ ภาพวิทัศน์ของผลงาน หรือการปฏิบัติงาน

๒. สาขาศิลปะการแสดง

๑. ความหมายทั่วไป

ศิลปะการแสดงเป็นคำที่ใช้เทียบคำ Performing Arts หมายถึง ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการแสดง ซึ่งเป็นได้ทั้งแบบดั้งเดิมหรือพัฒนาขึ้นมาใหม่ก็ได้

๒. ความหมายเฉพาะ ในที่นี้หมายถึง ศิลปะการแสดงที่มีความหมายและขอบข่ายดังนี้

- ๒.๑ การละคร
- ๒.๒ การดนตรี
- ๒.๓ การแสดงพื้นบ้าน

๒.๑ การละคร ประกอบด้วย

ละครร่ำ เช่น โนห์รา ซาตรี ฯลฯ ละครร้อง โขน ลิเก ระบำ (ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่) รำ (ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่) ฟ้อน (ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่) เซิ้ง (ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่) ฟัน เช่น ฟันละครเล็ก, ฟันกระบอก หนั่งใหญ่ หนั่งตะลุง การเขียนบทละครร้องหรือบทละครร่ำ (เพื่อการแสดง)

ต้องส่งบทเขียนพร้อมทั้งวิดีโอที่แสดงแล้ว มาประกอบการพิจารณา

๒.๒ การดนตรี แบ่งออกเป็นดนตรีไทย และดนตรีสากล

- ๑. นักดนตรี ต้องเป็นนักดนตรีดีเด่นเฉพาะเครื่องมือ
- ๒. นักร้อง - ต้องมีความสามารถทั้งร้องส่งและร้องรับในการแสดงต่างๆ
  - สามารถแหล่ทำนองต่างๆ ได้ (แหล่เฉพาะแบบดั้งเดิม)
- ๓. นักประพันธ์เพลง ต้องประพันธ์ทั้งทางร้องและทางดนตรี
- ๔. ผู้อำนวยเพลง ต้องเป็นผู้อำนวยเพลงดีเด่น

๒.๓ การแสดงพื้นบ้าน ประกอบด้วย

หมอลำ ซอ ลำตัด เพลงฉ่อย เพลงอีแซว เพลงบอก สวดคฤหัสถ์ ฯลฯ

๓. สาขาวรรณศิลป์ (Literature) แบ่งออกเป็นสาขาย่อยได้ดังนี้

- ๓.๑ ร้อยกรอง ได้แก่
  - ๓.๑.๑ ร้อยกรองพื้นบ้าน (คำวซอ กลอนลำ กลอนแหล่ กลอนหนั่งตะลุง ฯลฯ)
  - ๓.๑.๒ ร้อยกรองสมัยใหม่
- ๓.๒ ร้อยแก้ว ได้แก่ เรื่องสั้น นวนิยาย เรื่องเล่าหรือถ่ายทอด (นิทาน ตำนาน นิยาย) บทละคร บทความ สารคดี

๔. นันทนาการ แบ่งออกเป็นสาขาย่อยได้ดังนี้

- ๔.๑ การเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย ได้แก่ กระบี่กระบอง มวยไทย ตะกร้อ (ลอดห่วง ตะเทน ดิดทน) ว่าวไทย หมากรูกไทย สกา (หมากกระดาน) แข่งเรือพาย สะบ้า
- ๔.๒ งานอดิเรก คือ งานที่เกี่ยวกับการสะสมวัสดุ เช่น สะสมแสตมป์ งานสมัครเล่นที่ทำในเวลาว่าง เช่น เลี้ยงสัตว์ ปลูกต้นไม้ ฯลฯ
- ๔.๓ การท่องเที่ยวและทัศนศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว จัดการท่องเที่ยว และทัศนศึกษา

- ๔.๔ สื่อมวลชน (โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์) คือ บุคคลที่มีเทคนิค วิธีการ และการจัดการ ในการส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น รายการข่าวยามเช้า เป็นต้น
- ๔.๕ อาสาสมัครดำนันทนาการ คือ อาสาสมัครเกี่ยวกับการเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย การท่องเที่ยว และสื่อมวลชน (อาสาสมัครการเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย ในที่นี้หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม เช่น กระบี่กระบอง มวยไทย ตะกร้อ วัวไทย หมากกรุกไทย สกา แข่งเรือพาย สะบ้า)

๔. สาขาภูมิปัญญาชาวบ้าน

ความหมายทั่วไป ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง พื้นเพรากฐานความรู้หรือความรอบรู้ของชาวบ้านที่ เรียนรู้และมีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมสืบต่อกันมา

ขอบข่ายการสรรหา แบ่งออกเป็นสาขาย่อยได้ ดังนี้

๑. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการเกษตร
๒. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านสิ่งแวดล้อม
๓. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการจัดการสวัสดิการและธุรกิจชุมชน
๔. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการป้องกันและรักษาโรค
๕. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการผลิตและการบริโภค

ความหมายเฉพาะสาขา

๑. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการเกษตร หมายถึง การผสมผสานการเกษตรและเทคโนโลยี โดยพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในภาวะกรณีต่างๆ ได้ในเบื้องต้น
๒. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การอนุรักษ์ทั้งด้านธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ
๓. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการจัดการ สวัสดิการ และธุรกิจชุมชนให้พิจารณาด้านคุณธรรม-จริยธรรมเป็นหลัก เช่น กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ สหบาลข้าว และการจัดการผลผลิต
๔. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการรักษาโรค และการป้องกันโดยการสืบทอดความรู้ดั้งเดิม และรู้จักประยุกต์ความเชื่อของท้องถิ่นเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองทางด้านสุขภาพอนามัย
๕. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการผลิตและการบริโภคคือ การรู้จักนำความรู้ดั้งเดิมมาประยุกต์การผลิต เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัดและเป็นธรรม อันเป็นขบวนการที่จะทำให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้

รายละเอียดสาขาย่อย

๑. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการเกษตร เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตรด้านการตลาด การแก้ปัญหาทางด้านการผลิต (เช่น การแก้ไขโรคและแมลง) และการรู้จักปรับใช้เทคโนโลยี ฯลฯ
๒. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การอนุรักษ์ป่าไม้ต้นน้ำลำธาร การรักษาและถ่าย-

ทอดความรู้ดั้งเดิมเพื่อการอนุรักษ์ เช่น การเครพแม่น้ำ แผ่นดิน พืชพันธุ์ธัญญาหาร และโบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ

๓. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการจัดการ สวัสดิการ และธุรกิจชุมชน ได้แก่

- กองทุนต่างๆ ในชุมชน เช่น สหบาลข้าว (ธนาคารข้าว) สหกรณ์ร้านค้า กลุ่มลัจจะออมทรัพย์ ฯลฯ
- กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน ฯลฯ

๔. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการรักษาโรคและการป้องกัน เช่น หมอพื้นบ้าน หมอธรรม และผู้รอบรู้เรื่องสมุนไพร ฯลฯ

๕. ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการผลิตและการบริโภค เช่น การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรให้สามารถบริโภคได้โดยตรง ได้แก่ การใช้เครื่องสีมือ และครกตำข้าว การรู้จักประยุกต์เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้แปรรูปผลิตผล เพื่อลดการนำเข้าตลาด

กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการพิจารณาคัดเลือกในสาขาภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ

๑. เป็นบุคคลที่อยู่ในชุมชนชนบท หรือชุมชนเมือง ไม่จำกัดเพศ วัย และสถานภาพ
๒. เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้วยวิธีการต่างๆ เช่น เรียนจากโรงเรียน วัด ครูอาจารย์ แบบดั้งเดิม การปฏิบัติ การคิดค้นคว้าด้วยตนเอง
๓. ผลงานเป็นที่ยอมรับจากชุมชนและสังคมทั่วไป
๔. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมอย่างดีเสมอมา เช่น การเกษตร การรักษาแบบพื้นบ้าน การจัดการชุมชน หลักคุณธรรมคำสอนที่ได้รับการถ่ายทอดหรือประยุกต์ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
๕. สามารถนำความรู้และประสบการณ์มาพัฒนาสร้างสรรค์ และเผยแพร่แก่สังคมส่วนรวมได้

การนำเสนอหลักฐานเพื่อการพิจารณา

๑. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตและกิจกรรมต่างๆ
๒. ให้เขียนประวัติสภาพชุมชนนั้น
๓. ภาพถ่าย, สไลด์ และอื่นๆ

**รายชื่อผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๕**

ที่	รายชื่อผู้มีผลงานดีเด่นฯ	สาขา	สถานที่ติดต่อ	สถานที่ติดต่อ ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
๑	นายคำอ้าย เดชดวงตา	ทัศนศิลป์ (แกะสลักไม้)	เลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านร้อง อำเภอองอาจ จังหวัดลำปาง	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดลำปาง สถาบันราชภัฏลำปาง	
๒	นางคำสอน สระทอง	ทัศนศิลป์ (ศิลปหัตถกรรม ทอผ้าแพรวา)	เลขที่ ๕๒ หมู่ที่ ๔ คุ้มวัดโพธิ์ชัย ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ โรงเรียนอนุกุลนารี	
๓	นายล้วน ชะเอมไทย	ทัศนศิลป์ (การแทงหยวก)	เลขที่ ๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดชัยนาท โรงเรียนชัยนาทพิทยาคม	
๔	นายสกล แก้วเพ็ญภาค	ศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย)	เลขที่ ๖๔/๑-๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๕๐	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนนทบุรี โรงเรียนสตรีนนทบุรี	
๕	นางฉวีวรรณ พันธุ	ศิลปะการแสดง (การแสดง พื้นบ้าน หมอลำ)	วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐ โทรศัพท์ (๐๔๓)๕๑๑๒๔๔	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด โรงเรียนสตรีศึกษา	
๖	นายชาเคอร์ แวเต็ง	ศิลปะการแสดง (ดนตรีสากล ไวโอลิน)	เลขที่ ๒๔๐ ถนนรามโกมุท ตำบลยามู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี โทรศัพท์ ๔๕๑๐๗๗	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล	
๗	นางตะลุ่ม สุหนต์	ศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน)	เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลสามโก้ อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดอ่างทอง โรงเรียนสตรีอ่างทอง	
๘	นายคำแปง โนจา	ศิลปะการแสดง (ดนตรีพื้นบ้าน พิณเป็ยะ)	เลขที่ ๘๒ หลังศาลากลาง จังหวัด ชอย ๑ ถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย ๕๗๐๐๐	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย สถาบันราชภัฏเชียงราย	

ที่	รายชื่อผู้มีผลงานดีเด่นฯ	สาขา	สถานที่ติดต่อ	สถานที่ติดต่อ ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ
๙	นายสุนทร ไชยรัตนโชติ	วรรณศิลป์ (ร้อยกรอง พื้นบ้าน แต่ง กลอนลำ)	สำนักงานหมอลำ เลขที่ ๒๙๒ หมู่ที่ ๒ ถนนชัยภูมิ- ชุมแพ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โทรศัพท์ ๘๑๒๓๖๓	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ โรงเรียนสตรีชัยภูมิ	
๑๐	นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ	วรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)	เลขที่ ๕๕ ซอยพหลโยธิน (ซอยสีฟ้า) เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทรศัพท์ ๒๗๘๖๖๕๗	ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ สวนสุนันทา	
๑๑	พระครูศรีมหาโพธิ- คณาภิรักษ์	วรรณศิลป์ บทความ (วิชาการ) และสารคดี (ท้องถิ่น)	สำนักวัดใหม่กรงทอง ตำบลศรีมหาโพธิ อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดปราจีนบุรี โรงเรียนปราจีนกัลยาณี	
๑๒	พระราชรัตนดิลก	วรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)	วัดโคกสमानคุณ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โทรศัพท์ ๒๕๓๓๘๘	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสงขลา สถาบันราชภัฏสงขลา	
๑๓	นายประทีป สุขโสภา	นันทนาการ การจัดการ (สะสมวัสดุ และการเล่น พื้นบ้าน)	เลขที่ ๘๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลย่านยาว อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โทรศัพท์ ๖๕๑๓๗๖	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย โรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม	

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

หน้าว่าง

นายคำอ้าย เดชดวงตา
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาทัศนศิลป์ (แกะสลักไม้)

คำประกาศเกียรติคุณ
นายคำอ้าย เดชดวงตา
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาทัศนศิลป์ (แกะสลักไม้)

นายคำอ้าย เดชดวงตา ปัจจุบันอายุ ๔๖ ปี เป็นผู้มีฝีมือทางช่างแกะสลักไม้ ผลงานที่ปรากฏมีลักษณะโดดเด่นเป็นงานเชิงสร้างสรรค์ มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง และมีความแตกต่างไปจากผลงานตามท้องตลาด ได้พยายามสร้างผลงานแต่ละชิ้นด้วยความวิริยะอุตสาหะ และอุทิศเวลาแรงกายแรงใจ เพื่อถ่ายทอดและเผยแพร่ผลงาน จนทำให้ลูกศิษย์และผู้สนใจสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี ทำให้สังคมทั่วไปยอมรับในความสามารถนี้ตลอดมา ผลงานของนายคำอ้าย เดชดวงตา นับเป็นแบบฉบับสำคัญที่สมควรยึดถือเป็นตัวอย่างที่ดีได้

นายคำอ้าย เดชดวงตา จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาทัศนศิลป์ (แกะสลักไม้)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขาทัศนศิลป์ (แกะสลักไม้)

ประวัติชีวิต

นายคำอ้าย เดชดวงตา เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๕ ที่บ้านแม่ณะ ตำบลแม่ณะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นบุตรของนายอินฉาน นางปวน เดชดวงตา สมรสกับนางนิตยา มีบุตร ๓ คน เป็นชาย ๑ คน หญิง ๒ คน ต่อมาได้ย้ายครอบครัวมาอยู่ที่บ้านเลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านร้อง อำเภอองวาว จังหวัดลำปาง ปัจจุบันอายุ ๕๖ ปี

การศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๐ สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนพระสุทิวรวิชย์ ตำบลสบปริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๐๖ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๐๗ ฝึกปฏิบัติงานช่างแกะสลักพื้นบ้าน

พ.ศ. ๒๕๑๖ อบรมการตรวจพิสูจน์ไม้ และการใช้ประโยชน์ รุ่นที่ ๕ สถาบันวิจัย กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ผลงาน

นายคำอ้าย เดชดวงตา มีผลงานที่เป็นประติมากรรมและงานบริการชุมชน งานประติมากรรมเป็นงานที่คนในวงการศิลปะทั่วไปยอมรับ และรู้จักอย่างแพร่หลาย ผลงานหลายชิ้นได้รับคัดเลือกไปร่วมงานแสดงนิทรรศการศิลปะหัตถกรรมแกะสลักไม้อีกหลายแห่ง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ นายคำอ้าย เดชดวงตา ได้อุทิศเวลาและเสียสละให้แก่สังคม เช่น ตั้งศูนย์ส่งเสริม

ชุมชนหัตถกรรม เพื่อสอนแกะสลักไม้ให้ชาวบ้านทั่วไปโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ

ผลงานดีเด่น

๑. ผลงานแกะสลักไม้

ผลงานการแกะสลักไม้ของนายคำอ้าย เดชดวงตาเป็นผลงานที่คนในวงการศิลปกรรมทั่วไปยอมรับ ดังจะเห็นได้จากการได้รับคัดเลือกจากหน่วยงานต่างๆให้นำผลงานไปแสดงในงานแสดงศิลปกรรม และนิทรรศการงานศิลปะ ๓ ที่ต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น เป็นต้น

นอกจากนี้ผลงานของนายคำอ้าย เดชดวงตาก็ยังเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและบุคคล โดยการนำผลงานไปแสดงและใช้ประโยชน์ในสถานที่หรือหน่วยงานต่างๆ เช่น

- หน้าบ้านหอคำ ไร่แม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
- อาคารธนาคารแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ
- อาคารธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคเหนือ จังหวัดลำปาง
- ประตูหน้าต่างวิหารวัดหัวเวียงอำเภอเมืองจังหวัดน่าน
- รูปจำหลักเทพเจ้าแห่งความอุดมสมบูรณ์ หน้าปราสาทพระศรีอารีย์ ด้านหน้าหอออกสู่ทะเลจังหวัดชลบุรี
- สำนักงานสถาปนิก ๔
- บ้านคุณอุเทน เตชะไพฑูริย์
- โรงแรมลำปางเวียงทอง จังหวัดลำปาง

๒. ผลงานด้านการฝึกอบรมอาชีพแกะสลักไม้

นายคำอ้าย เดชดวงตา ได้ถ่ายทอดความรู้ความสามารถให้แก่ลูกศิษย์มาตลอด เป็นระยะเวลายาวนานกว่า ๒๐ ปี ลูกศิษย์แต่ละคนสามารถใช้ความรู้ในการแกะสลักไม้ไปประกอบอาชีพเลี้ยงดูครอบครัวได้ ซึ่งเป็นการช่วยแก้ปัญหาการว่างงานในสังคมไทยได้อีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้นายคำอ้าย เดชดวงตา ยังเป็นผู้ที่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของราชการด้วยดีตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ความร่วมมือกับศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือ และศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดลำปาง เพื่อฝึกอบรมอาชีพแกะสลักไม้

เกียรติคุณที่เคยได้รับ

พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๒

- รางวัลที่ ๒ ในการประกวดแกะสลักในงานฤดูหนาว จังหวัดเชียงใหม่

- รางวัลที่ ๑ ในการประกวดของที่ระลึก “เคหะศิลป์” ครั้งที่ ๑๑ ของสภาสตรีแห่งชาติ กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๑๓

- รางวัลชมเชยประกวดผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักงานสัปดาห์แห่งการส่งเสริมอุตสาหกรรม และเฉลิมฉลองปีการเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชีย ของกระทรวงอุตสาหกรรม

- รางวัลโล่ทองรงยา งานแสดงสินค้าไทย ครั้งที่ ๕ ของหอการค้าไทย

พ.ศ. ๒๕๑๔

- รางวัลที่ ๒ แกะสลักไม้งานแข่งขันฝีมือช่างและนิทรรศการอาชีพฝีมือแรงงานแห่งชาติ ของคณะกรรมการพัฒนาฝีมือแรงงานแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. ๒๕๑๕

- รางวัลเหรียญทองแกะสลักไม้ งานแสดงสินค้าไทยของหอการค้าไทย

พ.ศ. ๒๕๑๖

- รางวัลที่ ๑ งานแกะสลักไม้ การประกวดสินค้าไทย ครั้งที่ ๑

- รางวัลที่ ๑ งานแกะสลักไม้ ในงานฤดูหนาว จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๓๒

- ได้รับคัดเลือกให้ส่งผลงานเข้าร่วมการแสดงผลงานศิลปะทั้งในและต่างประเทศ

ความประพฤติ คุณธรรม ศีลธรรม

นายคำอ้าย เดชดวงตา เป็นผู้ที่มีความเป็นอยู่อย่างสมถะ รักความสงบ ประหยัดอดออมและตระหนักรู้เสมอว่า ตนคือครูที่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ตลอดเวลาที่ถ่ายทอดความรู้ช่างแกะสลักไม้แก่ศิษย์นั้น นายคำอ้าย เดชดวงตา สอนลูกศิษย์ให้ตระหนักถึงจรรยาบรรณในอาชีพช่าง หวงแหนทรัพย์สินในท้องถิ่น และปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมืองด้วยดีเสมอมา ถึงแม้ว่าการแกะสลักไม้จะต้องใช้ไม้สักเป็นวัตถุดิบ แต่ไม้สักทุกชิ้นที่ครอบครองอยู่นั้นได้มาโดยถูกต้องตามกฎหมาย

งานด้านบริการสังคม

นายคำอ้าย เดชดวงตา เป็นผู้มีความสามารถในการแกะสลักไม้ และประกอบอาชีพแกะสลักไม้มาแต่เยาว์วัย ตลอดชีวิตของการเป็นช่างแกะสลักไม้นี้ นายคำอ้าย เดชดวงตา ได้ตั้งใจถ่ายทอดความรู้การแกะสลักไม้ให้แก่ลูกศิษย์มารุ่นแล้วรุ่นเล่า

ด้วยความปรารถนาจะได้เห็นคนในท้องถิ่นเดียวกับตนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ไม่ต้องโยกย้ายถิ่นฐานไปขายแรงงานในต่างถิ่น และปรารถนาจะเห็นคนท้องถิ่นมีอาชีพจากความรู้ความสามารถและใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ และผูกพันอยู่กับท้องถิ่น รักและหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น ดังนั้น นายคำอ้าย เดชดวงดา จึงมุ่งถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ที่มาฝากตัวเป็นศิษย์ต่อเนื่องเสมอมา ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ได้เห็นความสามารถ จึงให้นายคำอ้าย เดชดวงดา เป็นผู้ฝึกอบรมช่างแกะสลักไม้ของศูนย์ฯ และได้ปฏิบัติหน้าที่ฝึกอบรมช่างแกะสลักไม้ติดต่อกันมาเป็นเวลานานถึง ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๓๕) ในขณะเดียวกัน นายคำอ้าย เดชดวงดา ยังได้รับการสนับสนุนจากองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) ให้ฝึกอบรมช่างแกะสลักไม้ด้วย และร่วมกับสัตวแพทย์ปรีชา พวงคำ หัวหน้างานศูนย์ฝึกลูกช้างลำปาง มร.ริชาร์ด ซีแลร์ ผู้เชี่ยวชาญช้างเอเชีย และศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดลำปาง จัดตั้งชมรมผู้รักช้างขึ้น โดยนายคำอ้าย เดชดวงดา จะรับผิดชอบเรื่องช้างที่ไม่มีชีวิต (ช้างไม้แกะสลัก)

นอกจากนี้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลำปาง ได้เล็งเห็นว่าวิชาชีพแกะสลักไม้ เป็นวิชาที่สามารถสร้างงานให้คนในท้องถิ่นได้ จึงมีโครงการให้นายคำอ้าย เดชดวงดา เป็นผู้ฝึกอบรมวิชาชีพแกะสลักไม้ขึ้น ณ บริเวณบ้านของนายคำอ้าย เดชดวงดา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นต้นมา

จากประสบการณ์ที่ นายคำอ้าย เดชดวงดา ได้เป็นผู้ฝึกอบรมช่างแกะสลักไม้และผู้ฝึกอบรมวิชาชีพแกะสลักไม้ดังกล่าวข้างต้นนั้น นายคำอ้าย เดชดวงดา พบว่าหลักสูตรการอบรมของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือ และของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลำปาง นั้นเป็นหลักสูตรระยะสั้น (๓ เดือน) ผู้ที่ผ่านหลักสูตร สามารถแกะสลักไม้ได้ แต่อาจขาดประสบการณ์ในการจัดการและคุณภาพในการประกอบอาชีพแกะสลักไม้ นายคำอ้าย

เดชดวงดา จึงได้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมชุมชนหัตถกรรมขึ้น ณ บริเวณบ้านของตนเอง ด้วยความปรารถนาจะให้เห็นลูกศิษย์เป็นช่างแกะสลักไม้ที่มีคุณภาพ จึงมีอุปสรรคสำคัญ คือ ขาดงบประมาณในการจัดการ แต่นายคำอ้าย เดชดวงดา ก็ไม่ท้อถอยและพยายามจัดหาทุนเพื่อก่อตั้งมูลนิธิงานฝีมือชุมชนอยู่ตลอดเวลา แต่อย่างไรก็ตาม ศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมชุมชนของ นายคำอ้าย เดชดวงดา ก็มีผู้ฝากตัวเป็นศิษย์อยู่เสมอ บางคนมาจากศรีสะเกษ กาฬสินธุ์ กรุงเทพฯ

การถ่ายทอดความรู้ในการแกะสลักไม้ของ นายคำอ้าย เดชดวงดา จึงมีทั้งเป็นระบบราชการ และนอกระบบ แต่งานเหล่านี้ก็นับว่าเป็นงานบริการสังคมที่ทำให้สังคมมีคุณภาพดีขึ้นอีกทางหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการบริการสังคมที่สร้างงานให้แก่คนในท้องถิ่น ให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีอาชีพและรายได้แน่นอนขึ้น คนในท้องถิ่นเกิดความรักและผูกพันกับท้องถิ่นตนไม่ต้องย้ายถิ่นฐานประกอบอาชีพในถิ่นอื่น

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานดีเด่นและโอกาสที่จะปฏิบัติต่อไป

- พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๓๕
  - เป็นผู้ฝึกอบรมช่างแกะสลักไม้ ณ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. ๒๕๑๗
  - แสดงผลงานในงานนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม ณ เมืองโอซากา ประเทศญี่ปุ่น
- พ.ศ. ๒๕๒๕
  - แสดงผลงานในงานศิลปกรรมแห่งชาติ กรมศิลปากร ครั้งที่ ๒๘ ณ กรุงเทพฯ
  - แสดงผลงานศิลปกรรมร่วมสมัยธนาคารแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ
  - แสดงผลงานในงานศิลปกรรม ณ กรุงโซล ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

- แสดงผลงานในงานศิลปกรรมร่วมสมัย
ครบรอบ ๘ ปีหอศิลป์พีระศรี ธนาคารกสิกรไทย

- แสดงผลงานในงานศิลปะร่วมสมัย ร.ศ.
๒๐๐ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- แสดงผลงานในงานศิลปะร่วมสมัย กลุ่ม
ศิลปะไท ๒๓ ณ หอศิลป์พีระศรี

- แสดงผลงานในงานประติมากรรมไฟ-
กับประติมากรรม ณ สถาบันวัฒนธรรมเยอรมัน
กรุงเทพฯ

- แสดงผลงานในงานศิลปะร่วมสมัย ๒๓
ศิลปินกลุ่มธรรม ณ วัฒนธรรม แกลเลอรี กรุงเทพฯ

- แสดงผลงานในงานศิลปะร่วมสมัย “วัน
ศิลป์พีระศรี” กรมศิลปากร กรุงเทพฯ

- แสดงผลงานในงานศิลปะร่วมสมัยกลุ่ม
ธรรม ณ วัดศรีวนาราม อำเภอพนสนธิคม จังหวัด
ชลบุรี

- สาธิตการแกะสลักไม้ ณ งานป่าลั่น วันพบ
ช่าง ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ณ สวนสยาม
กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๒๖

- แสดงผลงานในงานประติมากรรมครั้งที่ ๑
สมาคมประติมากรไทย ณ หอศิลป์มหาวิทยาลัย
ศิลปากร กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๒๗-๒๕๒๘

- แสดงผลงานในงานนิทรรศการศิลปกรรม
งานไหว้แม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

พ.ศ. ๒๕๒๘

- แสดงผลงานในงานนิทรรศการแกะสลัก
ไม้ที่ลานสัก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- แสดงผลงานในงานนิทรรศการศิลปะร่วม
สมัยแห่งเอเชีย ณ ประเทศญี่ปุ่น

พ.ศ. ๒๕๓๐

- แสดงผลงานในงานนิทรรศการศิลปะ
เหนือ ณ โรงแรมมณเฑียร กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๓๒

- แสดงผลงานในงานนิทรรศการศิลปกรรม
ของธนาคารกสิกรไทย กรุงเทพฯ

- แสดงผลงานในงาน “จุลมหกรรมศิลปะ-
วัฒนธรรมล้านนา” กลุ่มโดยวง ณ ศูนย์วัฒนธรรม
แห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๓๕

- เป็นผู้ฝึกอบรมวิชาชีพแกะสลักไม้ของศูนย์
การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดลำปาง

ในปัจจุบันและโอกาสต่อไป

- ได้ดำเนินการเปิดศูนย์อบรมหัตถกรรม
แกะสลักไม้ ณ ศูนย์ส่งเสริมชุมชนหัตถกรรม บ้าน
ท่าเจริญ ตำบลบ้านร้อง อำเภองาว จังหวัดลำปาง
เพื่อสอนการแกะสลักให้แก่ชาวบ้านและผู้สนใจ จน
สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในโอกาสต่อไป

- จัดหาทุนก่อตั้งมูลนิธิงานฝีมือชุมชน เพื่อ
ดำเนินการอบรมวิชาชีพหัตถกรรมแกะสลักไม้แบบ
ครบวงจร

จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะ
กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่องเชิด
ชูเกียรติให้**นายคำอ้าย เดชดวงตา** เป็นผู้มีผลงาน
ดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาทัศนศิลป์ (แกะสลัก
ไม้)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดลำปาง

สถาบันราชภัฏลำปาง

นางคำสอน สระทอง
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาทัศนศิลป์ (ทอผ้าแพรวา)

คำประกาศเกียรติคุณ
นางคำสอน สระทอง
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาทัศนศิลป์ (ทอผ้าแพรวา)

นางคำสอน สระทอง ปัจจุบันอายุ ๕๓ ปี เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการทอผ้า ได้พัฒนารูปแบบลวดลายให้สวยงาม ทั้งแบบดั้งเดิมและแบบสมัยนิยม นับเป็นมิติการถักทอที่ก้าวหน้าล้ำยุค สามารถประดิษฐ์ลวดลายได้อย่างประณีตงดงาม เคยนำผลงานส่งเข้าประกวดและได้รับรางวัลทุกครั้ง ทำให้มีกำลังใจในการพัฒนาผลงานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ได้นำผลงานขึ้นทูลเกล้าถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ต่อมาสำนักพระราชวัง ได้มีหนังสือแต่งตั้งให้เป็นครูสอนการทอผ้าที่ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างบ้าน กุดนาขาม กิ่งอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร นางคำสอน สระทอง จึงทำหน้าที่สอนการทอผ้าด้วยความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ สุจริตและมีคุณธรรม นับเป็นผู้มีผลงานทางวัฒนธรรมด้านการอนุรักษ์ และสืบทอดผลงาน เป็นที่ยอมรับทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

นางคำสอน สระทอง จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาทัศนศิลป์ (ทอผ้าแพรวา)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขาทันตศิลป์ (ทอผ้าแพรวา) จังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติชีวิต

นางคำสอน สระทอง เกิดเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๒ ที่บ้านคำดา ตำบลโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นบุตรนายใบ นางที คำดาอ่อน มีพี่น้อง ๖ คน ต่อมาสมรสกับนายบุรี สระทอง มีบุตร ๓ คน เป็นชาย ๒ คน หญิง ๑ คน และได้ย้ายครอบครัวมาอยู่บ้านเลขที่ ๔๒ หมู่ที่ ๔ คุ่มวัดโพธิ์ชัย ตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจุบันเป็นครูสอนทอผ้าที่ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีวะบ้านกุดนาขาม กิ่งอำเภोजารย์ศิลป์ จังหวัดสกลนคร โทรศัพท์ (๐๕๓) ๖๘๑๑๑๑ อดีตเคยเป็นประธานกลุ่มสตรีทอผ้าแพรวาบ้านโพธิ์ เป็นอาสาพัฒนาชุมชนประจำหมู่บ้านและเป็นประธานกลุ่มยูนิเซฟ (การเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน)

การศึกษา

นางคำสอน สระทอง สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนบ้านโคกไค้ ตำบลโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จากนั้นเรียนวิชาการทอผ้าจากแม่และญาติผู้ใหญ่ ตลอดจนวิชาเสริมสวย (ตัดผม, ตัดผม) การตัดเย็บผ้า จนเป็นอาชีพเลี้ยงตัวเองและครอบครัวมาจนถึงปัจจุบัน

ผลงานและเกียรติคุณที่เคยได้รับ

เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เริ่มเรียนวิชาการทอผ้าและช่างเสริมสวย การตัดเย็บเสื้อผ้า จากแม่และญาติ จากนั้นก็เริ่มทอผ้าใช้เอง โดยเริ่มจากการทอผ้าพื้นเรียบก่อน แล้วจึงฝึกหัดทอผ้ามัดหมี่ ทอผ้าลายขิด และทอผ้าแพรวา จนมีความชำนาญงานทอผ้าของนางคำสอน สระทอง ได้เป็นแบบฉบับของชาวบ้านตลอดมา

- พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้นำผ้าแพรวาที่ทอเองทูลเกล้าถวายฯ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
- พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้นำชาวบ้านโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ นำผ้าแพรวาไปจัดนิทรรศการที่พระราชวังไกลกังวล หัวหิน พร้อมทั้งจัดจำหน่ายด้วย ในครั้งนี้นำรายได้จากการจำหน่ายมาให้ชาวบ้านเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านเริ่มเห็นความสำคัญของผลงานและมีขวัญกำลังใจในการทอผ้า
- พ.ศ. ๒๕๒๒ ผ้าแพรวาเริ่มเป็นที่รู้จักของชาวไทยและต่างประเทศ มีผู้สนใจไปศึกษาการทอและไปซื้อที่หมู่บ้านมากขึ้น ทุกครั้งที่มิแยกไปเยือนนางคำสอนจะนำชาวบ้านให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น จนเป็นที่ประทับใจของผู้ไปเยือน
- พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้ทอผ้าแพรวาทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร จากนั้นมาฝีมือการทอผ้าของนางคำสอน สระทอง

เป็นที่ยอมรับของบรรดาแม่บ้านในบ้านโพนและใกล้เคียง นับว่าเป็นแบบฉบับที่ดีและสวยงาม

นางคำสอน สระทอง ได้ทอผ้าแพรวาส่งถวายทุกปี โดยทางสำนักพระราชวังสวนจิตรลดาโรฐาน ได้ให้ค่าแรงสูงมาก ทำให้ชาวบ้านมีกำลังใจในการทำงาน ทุกๆ ครั้งที่ส่งงาน งานทอผ้าของนางคำสอน สระทอง จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกทุกครั้ง

- พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๓๔ ทางจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้จัดให้มีการประกวดผ้าไหมแพรวา ซึ่งจัดในเทศกาลงานกาชาดทุกปี ผ้าไหมแพรวาของนางคำสอน สระทอง ได้รับรางวัลมาโดยตลอด

- พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้รับรางวัลชมเชยในการประกวดผ้าไหมแพรวาในงานกาชาดจังหวัดกาฬสินธุ์

- พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้รับรางวัลที่ ๒ ในการประกวดผ้าไหมแพรวาในงานกาชาด จังหวัดกาฬสินธุ์

- พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดผ้าไหมแพรวาที่สวนอัมพร ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดกลุ่มทอผ้าไหมดีเด่น ประเภทผ้าไหมทอ ๔-๘ เส้น จัดโดยคณะกรรมการส่งเสริมสินค้าไหมไทย เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๓๓

- ได้รับคัดเลือกจากกลุ่มแม่บ้านให้เป็นประธานกลุ่มสตรีทอผ้าแพรวาบ้านโพน

- ได้รับคัดเลือกให้เป็น อช. (อาสาพัฒนาชุมชน) เพื่อให้ความร่วมมือกับพัฒนาชุมชน ในการพัฒนาหมู่บ้าน และยังได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนชาวบ้านในเขต ๔ ไปสัมมนาที่แหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

- ได้รับคัดเลือกและรับการยกย่องว่าเป็นอช.ดีเด่น ๒ ปีซ้อน คือปี พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๓๔ นำชาวบ้านพัฒนาถนนหมู่บ้านโพน ๒ สาย จนได้รับการยกย่องจากทางราชการ

- ราวเดือนตุลาคม ทางสำนักพระราชวังได้มีหนังสือราชการมาแต่งตั้งให้นางคำสอน สระทอง ไปเป็นครูสอนผ้าไหม ที่ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้าน

กุดนาขาม กิ่งอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยมีหน้าที่สอนทอผ้า ๓ ประเภท คือ

๑. สอนทอผ้าไหมแพรวา
๒. สอนทอผ้าไหมมัดหมี่
๓. สอนทอผ้าไหมลายหางกระรอก

ปัจจุบันนางคำสอน สระทอง ก็ยังคงทำหน้าที่เป็นครูสอนอยู่ที่ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม กิ่งอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร โดยยอมสละความสุขจากทางครอบครัวไปประจำอยู่ที่ศูนย์ฯ เพื่อประเทศชาติและเพื่อสนองรับใช้เบื้องพระยุคลบาทสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ

ความประพฤติ คุณธรรม ศีลธรรม

นางคำสอน สระทอง เป็นผู้มีความประพฤติดีงาม และมีคุณธรรม ศีลธรรม เป็นผู้มีความขยัน

หมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริตวางตนอยู่ในศีลธรรมอันดี เสียสละและอุทิศตนเพื่อส่วนรวมตลอดมาจนเป็นที่ไว้วางใจของชาวบ้าน เป็นผู้มีความชำนาญความสามารถเฉพาะตัวสูงแม้จะไม่ได้รับการศึกษาสูง

งานบริการสังคม

นางคำสอน สระทอง ช่วยเหลือสังคมและส่วนรวมตลอดมา ช่วยเหลืองานทางราชการ และภาคเอกชนที่ไปขอความช่วยเหลือ นำชาวบ้านพัฒนาหมู่บ้านจนได้รับการยกย่องเป็น อช. ดีเด่น ๒ ปีซ้อน เป็นผู้มียศยาตย์ดีเด่นรับแขกต่างถิ่นที่ไปเยี่ยมหมู่บ้านพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นแขกชาวไทยหรือต่าง-ประเทศ นอกจากนั้น นางคำสอน สระทอง มีความสามารถพิเศษเป็นช่างตัดเย็บเสื้อผ้าประจำหมู่บ้าน เป็นช่างเสริมสวยประจำหมู่บ้าน (ตัดผม, ตัดผม)

ในบางครั้งที่ชาวบ้านจัดงานเทศกาลประจำปี นางคำสอน สระทอง ให้การบริการด้านเสริมสวยแก่ขบวนกรฟ้อนรำตกแต่งให้ชาวบ้านสวยงามโดยไม่คิดค่าบริการแต่อย่างใด

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานดีเด่นและโอกาสที่จะปฏิบัติงานต่อไป

นางคำสอน สระทอง ได้สร้างสมความดีตลอดมาตั้งแต่วัยเด็กแม้จะสำเร็จการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และไม่มีโอกาสเรียนต่อแต่นางคำสอน สระทอง ยังมีความอุตสาหะศึกษาเล่าเรียนเพิ่มเติมในวิชาชีพอันสุจริต ตลอดจนวิชาการ-บ้านการเรือน อุทิศตนเพื่อส่วนรวมตลอดมา ประพฤติตนดีทั้งกาย วาจา ใจ ตั้งใจ และยึดมั่นในหลักพระพุทธศาสนาและจะยึดอาชีพการทอผ้าที่สุจริตนี้

ต่อไป เพราะมีความสุขที่ได้อนุรักษ์งานทอผ้า ตามที่บรรพบุรุษได้ถ่ายทอดมา ปัจจุบันนับเป็น โอกาสที่ดีมากที่ได้รับใช้ประเทศชาติเพื่อสืบสาน งานศิลปะในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ทำงานอยู่ที่ศูนย์ ส่งเสริมศิลปาชีพ นับเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูลและ จะมุ่งมั่นทำงานให้ดีที่สุด เพื่อส่วนรวมและประเทศ- ชาติต่อไป

จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะ กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติให้ **นางคำสอน สระทอง** เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาทัศนศิลป์ (ทอผ้า แพรวา)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์
โรงเรียนอนุคุณนารี

นายล้วน ชะเอมไทย
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาทัศนศิลป์ (แกะหยวก)

คำประกาศเกียรติคุณ
นายล้วน ชะเอมไทย
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาทัศนศิลป์ (การแทงหยวก)

นายล้วน ชะเอมไทย ปัจจุบันอายุ ๖๕ ปี ได้ฝากตัวเป็นศิษย์และได้รับการถ่ายทอดความรู้จากครูพูล ได้ฝึกฝนการแทงหยวกเรื่อยมาจนเกิดความชำนาญและมีเทคนิควิธีการแทงหยวกที่มีลวดลายแปลกและสวยงาม จึงได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรสอนการแทงหยวกแก่ผู้สนใจทั่วไป ลูกศิษย์หลายคนสามารถยึดเป็นอาชีพได้ ปัจจุบันนี้ผู้มีความสามารถทางด้านศิลปะการแทงหยวกเหลือน้อยมาก นับว่านายล้วน ชะเอมไทย เป็นผู้อนุรักษ์สืบทอดผลงานให้แพร่หลายเพิ่มขึ้นในโอกาสต่อไป

นายล้วน ชะเอมไทย จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาทัศนศิลป์ (การแทงหยวก)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาทัศนศิลป์ (การแทงหยวก)

ประวัติชีวิต

นายล้วน สะเมาะไทย เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๓๐ ที่บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท เป็นบุตร นายห่วย นางหล้า สะเมาะไทย มีพี่น้อง ๕ คน เป็นชาย ๓ คน หญิง ๒ คน สมรสกับนางเย็น สะเมาะไทย มีบุตร ๕ คน เป็นชาย ๑ คน หญิง ๔ คน ปัจจุบันอายุ ๖๕ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๘ หมู่ ๑ ตำบลมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท

การศึกษา

เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดปากคลอง หมู่ที่ ๑ ตำบลมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาทมีความสนใจอยากเรียน จึงฝากตัวเป็นศิษย์ และได้รับการถ่ายทอดวิธีการแทงหยวกจากครูพล จนกระทั่งครูพลถึงแก่กรรม นายล้วนจึงได้ใช้ชีวิต

แทงหยวกประกอบอาชีพมาจนถึงปัจจุบัน ในอดีต นายล้วนประกอบอาชีพหลายอย่าง เช่น ค้าขาย แทงหยวก ช่างไม้ ช่างปูน ทำสวน ทำนา จนมีฐานะ และหลักฐานมั่นคง ปัจจุบันอายุมากขึ้น จึงลดรับงานการแทงหยวกลงบ้าง จะไปช่วยบ้างก็เฉพาะคนที่รักใคร่ชอบพอนับถือกันเท่านั้น ในช่วง ๔-๕ ปีหลังนี้ได้สอนและถ่ายทอดการแทงหยวกให้กับเพื่อนบ้าน จนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป และยึดเป็นอาชีพได้ คือ นายบุญลือ แผงกลิ้ง และ นายจำนงค์ เชื้ออภัย นอกจากนี้ศูนย์การศึกษาณอกโรงเรียนจังหวัดชัยนาท ได้เชิญเป็นวิทยากรสอนหลักสูตรการแทงหยวกระยะสั้นให้กับผู้สนใจเพื่ออนุรักษ์ศิลปะด้านนี้ไว้สืบไป

ผลงาน

รับจ้างแทงหยวกกลดลายต่างๆ เพื่อใช้ในงานพิธีที่ต้องการ เช่น แทงหยวกกลดลายประกอบเมรุ ประดับเทียนพรรษา ทำกระทง

ผลงานดีเด่น

๑. การแทงหยวกประดับเมรุชั่วคราว นอกจากเป็นที่นิยมภายในอำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท

ยังเป็นที่นิยม ยอมรับของชาวจังหวัดใกล้เคียง และ
ได้ติดต่อให้ไปจัดทำในพิธีต่างๆ ได้แก่

- ชาวอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
จำนวน ๒ ครั้ง

- ชาวอำเภอดาคลี อำเภอชุมแสง อำเภอ
ท่าตะโก อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน
๑๗ ครั้ง

- ชาวอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี จำนวน
๕ ครั้ง

- ชาวจังหวัดลพบุรี ๒ ครั้ง

- สำหรับในอำเภอวัดสิงห์ และอำเภอต่างๆ
ในจังหวัด ไม่สามารถจะรายงานจำนวนได้

๒. ปีพ.ศ. ๒๕๓๓ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
จังหวัดชัยนาท ร่วมกับสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
วัดสิงห์ จัดทำผลงานของนายล้วน ชะเอมไทย ออก
เผยแพร่โดยออกรายการทางไทยทีวีสีช่อง ๓ และช่อง
๕ อสมท.

๓. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดชัยนาท ได้นำผล
งานการแทงหยวกออกเผยแพร่ในงานวันอนุรักษ์
มรดกไทย

เกียรติคุณที่เคยได้รับ

๑. เกียรติบัตรผู้ให้การสนับสนุน งานอนุรักษ์
มรดกไทย ปี ๒๕๓๔

๒. ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ระดับ
จังหวัดชัยนาท ปี ๒๕๓๔

ความประพฤติ คุณธรรม ศีลธรรม

นายล้วน ชะเอมไทย เป็นผู้ประพฤติดี ปฏิบัติ
ตนอยู่ในระเบียบวินัยของสังคมอย่างเคร่งครัด เป็น
ตัวอย่างในการ ลด ละ เลิก อบายมุข ไม่สูบบุหรี่
เป็นผู้มีศีลธรรมอันดีงาม ตรงต่อเวลา ประกอบ
อาชีพด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความรับผิดชอบสูง
จะต้องแทงหยวกประกอบเมรุให้เสร็จทันตามกำหนด
เวลาตามที่เจ้าภาพงานหรือผู้ว่าจ้างกำหนด ไม่เคย
ทำให้ต้องเสียงาน จนเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

นับว่าเป็นบุคคลที่สมควรได้รับการยกย่องให้เป็นผู้
รักษามรดกที่ดั่งามของท้องถิ่นสืบไป

งานด้านบริการสังคม

๑. เป็นกรรมการการศึกษาของโรงเรียน
ชุมชนวัดปากคลอง

๒. ให้ความร่วมมือกับอำเภอวัดสิงห์ในการ
จัดงานประเพณีหล่อเทียนพรรษาประจำปี

๓. ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทาง
ศาสนาของวัดปากคลองมะขามเฒ่าตลอดมา

๔. ให้ความร่วมมือกับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด
ชัยนาท ในการจัดงานวันอนุรักษ์มรดกไทย

๕. ให้ความร่วมมือกับศูนย์การศึกษาออก
โรงเรียนจังหวัดชัยนาท โดยเป็นวิทยากรสอนวิชา
การแทงหยวกให้แก่ผู้สนใจโดยไม่คิดค่าตอบแทน

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานดีเด่นและโอกาสที่จะ ปฏิบัติต่อไป

นายล้วน ชะเอมไทย ได้ทำงานด้านการแทง
หยวกมาประมาณ ๓๕ ปี และปัจจุบันยังสร้างสรรค์
ศิลปะการแทงหยวกนี้อยู่ แต่ไม่ได้ยึดเป็นอาชีพหลัก
เพราะรายได้ไม่พอเพียงเลี้ยงครอบครัว งานแทง-
หยวกนั้นเริ่มแรกทำเพียงคนเดียว ต่อมาได้ฝึกลูก-
ศิษย์ขึ้นมาช่วย ๒-๓ คน การแทงหยวกต้องอาศัย
ประสบการณ์และเทคนิคสูง ต้องใจเย็นและมีสมาธิ
ในการทำงานอย่างยอดเยี่ยม ในการทำลาย
และประกอบเข้ากันจนเป็นชิ้นงาน จึงนับว่าการทำ
งานแต่ละครั้ง ต้องอาศัยความวิริยะอุตสาหะ ถึงแม้
ปัจจุบันอายุและสายตาจะเป็นอุปสรรคในการทำงาน
ก็ตาม ก็ยังยืนยันที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมต่อไป

จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะ
กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่องเชิด
ชูเกียรติให้นายล้วน ชะเอมไทย เป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่น
ทางด้านวัฒนธรรม สาขาทัศนศิลป์ (การแทงหยวก)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดชัยนาท

โรงเรียนชัยนาทพิทยาคม

นายสกล แก้วเพ็ญภาค
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย)

คำประกาศเกียรติคุณ
นายสกล แก้วเพ็ญภาค
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย)

นายสกล แก้วเพ็ญภาค ปัจจุบันอายุ ๘๓ ปี เป็นศิษย์ครูพร้อมและครูกล่อม ฝึกการดนตรีไทยจนชำนาญ ปัจจุบันเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทย “คณะแก้วเพ็ญภาค”

นายสกล แก้วเพ็ญภาค เป็นผู้ที่มีความสามารถสูงส่งทางดนตรีไทย เป็นผู้ที่รอบรู้ทั้งการบรรเลง การขับร้อง การประพันธ์ทำนองร้องและทำนองดนตรีชั้นเยี่ยมของเมืองไทย อีกท่านหนึ่ง ได้ถ่ายทอดความรู้จนลูกศิษย์ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงโด่งดังในเมืองไทย นับว่าท่านได้อุทิศตนในการส่งเสริม เผยแพร่งานศิลปะดนตรีไทยให้ประจักษ์ตราบเท่าทุกวันนี้

นายสกล แก้วเพ็ญภาค จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย)

ประวัติชีวิต

นายสกล แก้วเพ็ญภาค เดิมชื่อ นายจงกล แก้วเพ็ญภาค เกิดเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๔๕๒ ณ บ้านบางคูวัด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ปัจจุบันอายุ ๘๓ ปี เป็นบุตรของนายเหรียญ แก้วเพ็ญภาค และนางนิล แก้วเพ็ญภาค มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๕ คน เป็นชาย ๒ คน หญิง ๓ คน สมรสกับนางไล้ แซ่อึ้ง ไม่มีบุตรธิดา มีบุตรบุญธรรม ๑ คน คือ นางสาววย เอมอ้อม

นายสกล แก้วเพ็ญภาค ได้ศึกษาวิชาดนตรีไทยมาแต่เยาว์วัยจากบิดา-มารดา ที่บ้านบางคูวัด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้เรียนการตีฆ้องใหญ่เป็นการฝึกขั้นพื้นฐานของนักดนตรีไทย เมื่อบิดาสิ้นชีวิตนายสกลอายุได้ ๘ ปี จึงย้ายมาอยู่ที่บ้านของมารดา ซึ่งอยู่ในคลองบางใหญ่ ที่ริมคลองบางกอกน้อย ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

พ.ศ. ๒๔๖๖ นายสกล แก้วเพ็ญภาค อายุได้ ๑๔ ปี มารดาได้นำไปฝากเรียนระนาดเอกกับครูพร้อม สุนทรนัญ ที่บ้านสี่แยกนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร ครูพร้อมเป็นบุตรของพระยาสุนทรเทพระบำ และเป็นพี่ชายของนายสกล คือเป็นสามีของนางถนอมพี่สาวคนโต ครูพร้อมเป็นครูดนตรีที่มีชื่อเสียงมากท่านหนึ่ง มีความสามารถในการดนตรีทั้งปี่พาทย์ เครื่องสาย เปียโน และออแกน

ในระหว่างเรียนดนตรีที่บ้านครูพร้อมนั้น นายสกลได้ครูอีกท่านหนึ่งช่วยสอนด้วย คือ ครูกล่อม ณ บางช้าง ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของครูพร้อม ครูกล่อมเป็นนักดนตรีและเป็นครูดนตรีอยู่ในวังของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าอัษฎางค์-เดชาวุธ ครูพร้อมจะฝากให้ครูกล่อมสอนดนตรีให้

นายสกลเสมอ เพราะครูพร้อมมีงานด้านการสอนดนตรีไทยนอกบ้านมาก ส่วนใหญ่จะไปสอนดนตรีตามบ้านเจ้านาย สอนเครื่องสาย เปียโน และออแกน ซึ่งกำลังเฟื่องฟูในยุคนั้น

เพลงที่นายสกลได้ศึกษาจากครูพร้อมและครูกล่อม ประเภทเพลงเดี่ยว เช่น เพลงกราวใน เพลงพญาโคก เพลงสารถี เพลงแขกมอญ เพลงเซ็ดนอก เพลงดอกไม้ไทร เพลงลาวแพน และประเภทเพลงบรรเลงต่างๆ เป็นต้น

นายสกล แก้วเพ็ญภาค ได้ศึกษาดนตรีกับครูพร้อมและครูกล่อมเป็นเวลา ๕ ปี เมื่ออายุ ๒๐ ปี ได้กลับมาอุปสมบท ณ วัดพิบูลเงิน ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อายุ ๒๔ ปี สมรสกับนางไล้ แซ่อึ้ง และสืบทอดการเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยต่อจากมารดา

พ.ศ. ๒๔๗๒ นายสกลอายุได้ ๓๐ ปี ได้เข้ามาศึกษาวิชาดนตรีกับท่านครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ที่ซอยบ้านบาตร กรุงเทพมหานคร ท่านครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะได้ถ่ายทอดขัดเกลาลักษณะวิธีบรรเลงดนตรีไทย รวมถึงการแต่งเพลงไทยอีกทั้งสอนให้นายสกล ซึ่งมีพื้นฐานการร้องเพลงไทย ให้สามารถร้องและแต่งทางร้องเพลงไทยได้อย่างยอดเยี่ยมอีกด้วย

เพลงที่นายสกลได้ศึกษากับท่านครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะโดยตรงนั้นมีมากมาย เช่น ประเภทเพลงหน้าพาทย์ ไหว้ครูดนตรีไทย โขน ละคร ประเภทเพลงเถา เช่น เพลงทยอยนอก เพลงดับและเพลงเกร็ดอีกมากมาย

นอกจากนี้นายสกล แก้วเพ็ญภาค ยังได้เข้ารับการอบรมด้านวิชาการดนตรีไทยจากกรมศิลปากรและได้รับใบรับรองว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเทียบเท่าศิลปินจากกรมศิลปากร

นายสกล แก้วเพ็ญภาค เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางดนตรีไทยถึงขั้นครูเป็นที่รู้เพลงมาก และมีความสามารถในการบรรเลงสูง ชื่อเสียงของนายสกลเป็นที่รู้จักทั่วไปทั้งในกรุงเทพมหานครและ

ต่างจังหวัด จนเป็นที่กล่าวขวัญติดปากชาวบ้านว่า “ลิเกคณะศิลาพระละครายหมั่น รำวงหัวตะกั่ว ปี่-พาทย์จรงกล” นายสกลสามารถเล่นดนตรีได้ทุกชิ้น ที่ถนัดคือ ระนาดเอก เครื่องหนัง ปี่ใน นอกจากนี้ยังเป็นนักร้องเพลงไทยเดิม เป็นครูสอนขับร้องที่มีความสามารถเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ปัจจุบัน นายสกล แก้วเพ็ญภาค เป็นหัวหน้าวงดนตรีไทย คณะแก้วเพ็ญภาค อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ผลงานการดนตรีนับแต่อดีตถึงปัจจุบัน

๑. การถ่ายทอดศิลปะดนตรีไทยเป็นวิทยาทานเพื่อการสืบทอดแก่เยาวชนและผู้สนใจทั่วไป

นายสกล แก้วเพ็ญภาค ได้เริ่มถ่ายทอดวิชาความรู้แก่ศิษย์ตั้งแต่อายุ ๑๕ ปี โดยช่วยมารดาของท่านสอนดนตรีไทย เมื่ออายุ ๒๕ ปี ได้สืบทอด

การเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทย จากมารดาและเริ่มรับศิษย์เข้ามาเรียนที่บ้านซึ่งมีห้องอยู่ประจำและไป-กลับ ลูกศิษย์ส่วนมากเป็นบุตรหลานของหัวหน้าวงดนตรีไทยหรือนักดนตรีไทยที่รู้จัก รัก และยกย่องในความสามารถของนายสกล นอกจากนั้นก็เป็นผู้ที่มีใจรักในศิลปะดนตรีไทยก็ขอเข้ามาเป็นศิษย์ ศิษย์คนใดอยู่บ้านไกลก็ไป-กลับ ถ้าบ้านไกลก็พักกินนอนที่บ้านนายสกลโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ บางคนอยู่นานกว่า ๓๐ ปีก็มี ศิษย์ที่เข้ามาศึกษามีทุกระดับอายุ ตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป ปัจจุบันนายสกลมีลูกศิษย์ลูกหามากมาย ทั้งที่รับราชการและประกอบอาชีพส่วนตัว

นายสกล แก้วเพ็ญภาค เลี้ยงดูศิษย์เช่นลูกหลาน ไม่เคยคิดค่าสอนหรือค่าตอบแทนแต่อย่างใด ท่านทำเช่นนั้นมาเสมอแม้อันปัจจุบัน การสอนของท่านนั้นมิได้สอนแต่วิชาการดนตรีแต่อย่างเดียว

ท่านได้ปลูกฝังวินัยในการอยู่ร่วมกัน ความขยันหมั่นเพียร เกื้อกูลกันและกิริยามารยาทควบคู่ไปด้วย ศิษย์ของท่านทุกคนต้องเรียนอย่างจริงจัง ทุกคนต้องตื่นประมาณดี และเริ่มลงมือซ่อมเรียกว่าเป็นการไล่มือ หลังจากรับประทานอาหารเช้าเรียบร้อยแล้วจึงจะซ่อมมงไปจนถึงเที่ยงวัน เริ่มเรียนอีกครั้ง เวลาบ่ายโมงจนถึงหกโมงเย็น ตอนหัวค่ำมีรำมีร้องหยุดวันพระวันเดียว

นายสกล แก้วเพ็ญภาค ได้อุทิศกำลังกายกำลังทรัพย์ และสติปัญญาในการสอนอบรมศิษย์ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคม ศิษย์คนใดมีอายุเข้าเกณฑ์เรียนหนังสือก็ส่งเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถึงระดับอุดมศึกษา ศิษย์คนใดมีความสามารถประกอบอาชีพเองได้แล้วก็กลับไปประกอบอาชีพด้านดนตรีตามความพอใจของตนเอง บางคนต้องการตั้งวงดนตรีของตนเอง นายสกลก็ให้คำแนะนำช่วยเหลือจนประสบความสำเร็จ

จากการทุ่มเทในการถ่ายทอดวิชาดนตรีให้แก่ลูกศิษย์ทำให้นักศิษย์ของนายสกลหลายคนประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ มีชื่อเสียงและตั้งตัวเป็นหลักฐานได้ เช่น

- นายลมูล เผือกทองคำ ปัจจุบันเป็นนักดนตรีสังกัดกองดุริยางค์ทหารอากาศและเป็นนักดนตรีวงฟองน้ำ
- นายสุรเดช กิมเปียม ปัจจุบันเป็นนักดนตรีสังกัดกองการสังคีต กรมศิลปากร
- นายถวิล รักษาวงศ์ ปัจจุบันสอนดนตรีอยู่ที่โรงเรียนบางใหญ่ และตั้งวงดนตรีของตนเอง
- นายมนัส ตาดสุวรรณ ปัจจุบันเป็นหัวหน้าวงดนตรี อยู่ที่บางรักน้อย จังหวัดนนทบุรี
- นายเหม็น นุชทรัพย์ ปัจจุบันเป็นหัวหน้าวงดนตรีอยู่ที่บางม่วง จังหวัดนนทบุรี

๔๗

๒. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการประพันธ์ทางร้อง ทำนองเพลง และความสามารถในการขับร้องเพลง

นายสกล แก้วเพ็ญภาค นอกจากจะเป็นผู้มีความสามารถสูงในการเล่นระนาดเอกแล้ว ท่านยังเป็นนักร้องเพลงไทยเดิมที่มีเสียงดีและไพเราะ ท่านไม่เคยเรียนการขับร้องแต่ร้องได้เพราะเป็นคนระนาดรับและส่งร้องอยู่เป็นประจำ จึงจำทำนองเนื้อร้องได้เป็นอย่างดี ต่อมาเมื่อมาเรียนดนตรีที่บ้านครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) จึงเริ่มเรียนวิชาขับร้องอย่างจริงจัง ได้เรียนวิธีการประพันธ์ทำนองร้อง และวิธีประพันธ์ทำนองดนตรี จึงสามารถแต่งเพลงได้หลายเพลง เช่น

- เพลงนางเยื้อง เถา
- เพลงตุ๊กตา เถา
- เพลงพันธ์ฝรั่ง เถา
- เพลงสร้อยลำปาง เถา
- เพลงพิรุณสร้างฟ้า เถา
- เพลงกัลยาเยี่ยมห้อง เถา

๔๘

นอกจากนี้ท่านเคยคิดประยุกต์งาน เช่น การผสมวงโดยใช้วงปี่พาทย์ผสมวงอังกะลุง ผลัดกันรับและมีแดนเข้าผสมด้วย

จากความสามารถที่ท่านร้องเพลงไทยเดิมได้อย่างไพเราะ ท่านได้ถ่ายทอดความสามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่ศิษย์ในปัจจุบัน เช่น

- นางกัญญา โรหิตาจน นักร้องสังกัดกองการสังคีต กรมศิลปากร
- นางสาวนิรมล นุชทรัพย์ นักร้องสังกัดกองการสังคีต กรมศิลปากร

๓. ความคิดสร้างสรรค์ในการทำเครื่องดนตรีไทย

นายสกล แก้วเพ็ญภาค ได้ผลิตเครื่องดนตรีชิ้นใหม่ในวงของตนเอง คิดทำขึ้นได้จากการสังเกตและขอคำแนะนำจากช่างทำเครื่องดนตรีที่รู้จักคุ้นเคย เริ่มต้นจากการซ่อมเครื่องดนตรีที่มีอยู่เดิม และได้ศึกษาหาความรู้ส่วนประกอบของรูปทรง สามารถกำหนดสัดส่วนที่เป็นมาตรฐานได้อย่างดีเยี่ยม

เครื่องดนตรีที่นายสกลผลิตขึ้นนั้นเป็นเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพทั้งในด้านเสียงและรูปร่าง นอกจากผลิตขึ้นใช้ในวงของตนเองแล้วยังจำหน่ายเผยแพร่ไปตามวงดนตรีคณะต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

เครื่องดนตรีที่นายสกลผลิตขึ้นและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป คือ

- ผีขนาดเล็กและผีขนาดใหญ่ ทำด้วยไม้ไผ่ตง ปัจจุบันใช้ไม้ชิงชัน
- ชุดหุ่นกลองและชิ้นหนังหน้ากลองทุกชนิด เช่น ตะโพน เปิงมาง
- อังกะลุง ทำด้วยไม้ไผ่ลาย เครื่องดนตรีชนิดนี้ได้เคยนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานมหกรรมศิลปดุริยางค์ไทยประถมศึกษา ของจังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๙ จำนวน ๑ ชุด

๔. เป็นเจ้าพิธีไหว้ครูดนตรีไทย

นายสกล แก้วเพ็ญภาค ได้จัดพิธีไหว้ครูดนตรีไทยที่บ้านเป็นประจำทุกปี ได้เชิญท่านครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) มาประกอบพิธีกรรมให้ ท่านครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะจึงทำพิธีครอบครูให้นายสกลสืบทอดการเป็นพิธีกรทำพิธีไหว้ครู เมื่อนายสกลอายุได้ ๔๐ ปี

เมื่อสิ้นท่านครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะแล้ว นายสกลยังไม่ได้เป็นเจ้าพิธีเอง ได้เชิญครูสอนวงมโหรี ครูดนตรีอาวุโสที่เคารพนับถือมากท่านหนึ่ง มาทำพิธีไหว้ครูให้ พระองค์เจ้าเฉลิมพลทิฆัมพรก็เสด็จมาร่วมพิธีไหว้ครูที่บ้านนายสกลหลายครั้ง

นายสกลเริ่มเป็นเจ้าพิธีเองเมื่ออายุ ๕๐ ปี จนถึงปัจจุบัน นอกจากจะทำพิธีไหว้ครูที่บ้านแล้ว ยังไปทำพิธีไหว้ครูให้แก่วัยที่เป็นหัวหน้าวงดนตรีและวงดนตรีอื่นๆ ที่เคารพนับถือนายสกลทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

เงินค่ากำนัลเพื่อบูชาครูปีพาทย์ที่ได้รับนั้น นายสกลจะนำไปทำบุญและช่วยเหลือศิษย์ที่ได้รับความเดือดร้อน

๕. ร่วมมือกับจังหวัดนนทบุรีจัดแสดงผลกรรมดุริยางค์ไทยประถมศึกษา ของจังหวัดนนทบุรี

จากความสามารถในทางดนตรีของนายสกล แก้วเพ็ญภาค จังหวัดนนทบุรีได้เชิญให้เป็นผู้ฝึกสอน และควบคุมวงอังกะลุงนักเรียนระดับประถมศึกษาของจังหวัดนนทบุรี เพื่อจัดแสดงอังกะลุงในงานมหกรรมศิลปดุริยางค์ไทยประถมศึกษา ของจังหวัดนนทบุรี ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ มีนักเรียนเข้ารับการฝึกหัดเป็นจำนวนหลายร้อยคนจากโรงเรียนประถมศึกษาทั่วจังหวัดนนทบุรี จัดแสดงเป็นรอบ ทหารายได้ช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษา จังหวัดนนทบุรีได้กราบทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในการเปิดงาน เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๕ ในการนี้นายสกล ได้จัดทำอังกะลุงถวายด้วย

๖. ร่วมมือกับกรมศิลปากรในการร่วมบรรเลงดนตรีไทยพรรณนาครั้งที่ ๘ ณ โรงละครแห่งชาติ

กรมศิลปากรได้เชิญนายสกล แก้วเพ็ญภาค ให้ร่วมบรรเลงเพลงดนตรีไทยในรายการดนตรีไทยพรรณนา ครั้งที่ ๘ ณ โรงละครแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๑ โดยวงดนตรีของนายสกล บรรเลงประกอบ ครูเทียบ คงลายทอง เดี่ยวปี่ ครูบุญยงค์ เกตุคง เดี่ยวเพลงม้าย่อง ในโอกาสนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานของที่ระลึก แก่นายสกล และกรมศิลปากรได้มอบเกียรติบัตรให้ไว้เป็นสำคัญ

๗. รางวัลแห่งความสามารถและความสำเร็จในการบรรเลงและสืบทอดศิลปดนตรีไทย

- พ.ศ. ๒๕๐๐ ถ้วยรางวัลการแข่งขันปีพาทย์ ประชันวงจาก ๕ อำเภอ

- พ.ศ. ๒๕๑๕ โล่ที่ระลึกการบรรเลงปีพาทย์ งานไหว้ครู ของสมาคมสงเคราะห์สหายศิลปิน

- พ.ศ. ๒๕๑๘ โล่ที่ระลึกการบรรเลงปีพาทย์ ถวายมือ งานไหว้ครู ของสมาคมสงเคราะห์สหายศิลปิน จำนวน ๒ โล่

- พ.ศ. ๒๕๑๘ โล่ที่ระลึกการบรรเลงปีพาทย์ งานไหว้ครูของสมาคมสงเคราะห์สหายศิลปิน จำนวน ๒ โล่

- พ.ศ. ๒๕๒๐ ถ้วยรางวัลชนะเลิศปีพาทย์ ประชันวง ในงานพิธีไหว้ครู ของสมาคมสงเคราะห์สหายศิลปิน

- พ.ศ. ๒๕๒๑ รับพระราชทานของที่ระลึก จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการร่วมบรรเลงดนตรีไทยกับวงดนตรีกรมศิลปากร ในรายการดนตรีไทยพรรณนาครั้งที่ ๘ ณ โรงละครแห่งชาติ และได้รับเกียรติบัตรจากกรมศิลปากรในฐานะผู้สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างดียิ่ง ยังผลให้ราชการของกรมศิลปากรสำเร็จสมความมุ่งหมาย

- พ.ศ. ๒๕๒๕ รับพระราชทานของที่ระลึก จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะผู้ฝึกสอนและควบคุมวงอังกะลุงของจังหวัดนนทบุรี ในงานมหกรรมดุริยางค์ไทยประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี

- พ.ศ. ๒๕๓๕ รับพระราชทานรางวัลพระสิริธิดาทองคำพร้อมใบประกาศเกียรติคุณ จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เป็นผู้จัด

- ไม่ปรากฏ พ.ศ. โล่ที่ระลึกการบรรเลงปีพาทย์งานไหว้ครู ของสมาคมสงเคราะห์สหายศิลปิน

- ไม่ปรากฏ พ.ศ. โล่ที่ระลึกการบรรเลงปีพาทย์ งานไหว้ครู ของสมาคมสงเคราะห์สหายศิลปิน ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ เป็นผู้สนับสนุนโล่ที่ระลึก

นายสกล แก้วเพ็ญภาค เป็นศิลปินพื้นบ้านที่มีความสามารถสูงในด้านดนตรีไทย เป็นผู้รอบรู้ทั้งวิธี

การบรรเลง การขับร้อง การประพันธ์ทำนองร้อง
และทำนองดนตรี การซ่อม-สร้างเครื่องดนตรี และ
เป็นเจ้าของพิพิธภัณฑ์ดนตรีไทย ท่านได้อุทิศตนในการ
สรรค์สร้าง ส่งเสริม เผยแพร่ งานศิลปะดนตรีไทย
ให้เป็นที่ประจักษ์ตราบเท่าทุกวันนี้

จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะ
กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่อง
เชิดชูเกียรติให้**นายสกล แก้วเพ็ญภาค** เป็นผู้มีผล-
งานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง
(ดนตรีไทย)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนนทบุรี
โรงเรียนสตรีรัตนนทบุรี

นางฉวีวรรณ พันธุ
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน (หมอลำ)

คำประกาศเกียรติคุณ
นางฉวีวรรณ พันธุ
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน (หมอลำ)

นางฉวีวรรณ พันธุ ปัจจุบันอายุ ๕๘ ปี เป็นผู้มีความชำนาญ มีไหวพริบฉับไวในการร้องตอบโต้ด้วยคารมที่คมคาย ทั้งน้ำเสียงและลีลาในการแสดงเป็นที่นิยมชมชอบในความสามารถ ทำให้ผู้ชมผู้ฟังยอมรับว่าเป็นเพชรน้ำหนึ่งแห่งแดนอีสาน จึงได้รับฉายาว่า “หมอลำฉวีวรรณดำนีน” ปัจจุบันเป็นครูสอนหมอลำ และได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด นับเป็นหมอลำที่ได้รับโล่รางวัลและใบประกาศเกียรติคุณมากมาย ทั้งยังได้รับเชิญให้ไปแสดงยังต่างประเทศหลายครั้ง ทำให้ชาวต่างประเทศให้ความสนใจและยอมรับในศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทย และรู้จักประเทศไทยดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นผู้มีกิริยามารยาทเรียบร้อย มีคุณธรรม ช่วยเหลือและทำประโยชน์ต่อสังคมเสมอมา

นางฉวีวรรณ พันธุ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน (หมอลำ)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปการแสดง (หมอลำ)

ประวัติชีวิต

นางฉวีวรรณ พันธุ เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๔๘๘ ที่บ้านหนองไหล ตำบลสร้างค่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอุบลราชธานี ปัจจุบันอายุ ๕๘ ปี เป็นบุตร นายชาลี นางแก้ว ดำเนิน ต่อมาสมรสกับ นายโกมินทร์ พันธุ มีบุตรด้วยกัน ๒ คน เป็นชาย ๑ คน หญิง ๑ คน สถานที่ติดต่อวิทยาลัยนาฏศิลป์ ร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐ โทรศัพท์ (๐๔๓) ๕๑๑๒๔๔

นางฉวีวรรณ พันธุ จำความได้ว่า เมื่อพูดเป็นฟังได้ พ่อก็ให้ร้อง ให้ จำเสียง โดยวิธีเลียนเสียงร้องของสัตว์ต่างๆ เช่น แมว สุนัข ไก่ นก ฯลฯ พ่อจะสอนให้ใช้วิธีจำ วิธีจำแนกเสียงร้องเจ็บปวด เสียงร้องดีใจ เสียงร้องกลางคืน เสียงร้องกลางวัน มาโดยตลอด ภายหลังจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๘ เนื่องจากบิดาเป็นนักแสดงพื้นบ้าน (หมอลำ) จึงมีความประสงค์ให้สืบทอดการเป็นหมอลำ และได้ฝึกหัด การลำเป็นกลอนๆ กับบิดา

พ.ศ. ๒๕๐๐ บิดาได้ส่งไปเรียนลำ ทำนองลำเพลินกับครูหมอลำ (ชาย) ชื่อนายสีทา และครูหมอลำ (หญิง) ชื่อนางคุณ ซึ่งอยู่คนละหมู่บ้านในเขตตำบลเดียวกัน จนกระทั่งสามารถออกแสดงงานกับคณะของครู รายได้แบ่งเท่ากัน ไม่มีค่าตัวคนใดคนหนึ่งโดยเฉพะ

พ.ศ. ๒๕๐๒ บิดาส่งไปเรียนลำกับพี่สาวต่างมารดา ที่นครเวียงจันทน์ ประเทศลาว และได้เรียนเขียนอ่านหนังสือลาว และได้มีโอกาสไปเป็นหมอลำกลอนให้สถานีวิทยุแห่งราชอาณาจักรลาว

พ.ศ. ๒๕๐๔ บิดาได้ไปรับกลับมาบ้านเกิด และมาฝึกอยู่กับท่านต่ออีกประมาณ ๖ เดือน จึงส่งไปเรียนลำต่ออีกที่สำนักงานอบรมหมอลำอีสาน

ที่จังหวัดอุบลราชธานี นำโดยอาจารย์ทองลือ แสันทวีสุข ใช้เวลาเรียนอยู่ ๖ เดือน จึงได้ออกแสดงหมอลำกลอน เป็นอาชีพ ตามงานต่างๆ ร่วมกับหมอลำฝ่ายชาย เช่น หมอลำทองคำ เพ็งดี หมอลำเคน ดาเหลา (ศิลปินแห่งชาติปี ๒๕๓๔) หมอลำบุญมี เผ่าภูลี หมอลำวิเชียร ทอนทอง หมอลำทองจันทร์ คำพานิช และหมอลำเข็มทอง ฉันทวีสุข และลำออกอากาศเป็นประจำ ณ วปถ. ๖ จังหวัดอุบลราชธานี จนเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากประชาชนทั่วไป

พ.ศ. ๒๕๐๗ อาจารย์ทองลือ แสันทวีสุข ได้นำไปบันทึกเทป ให้กับบริษัทลิเวอร์พูลบราเธอร์ ประเทศไทย กรุงเทพฯ ขณะนั้นยังไม่มีชื่อคณะ ทางบริษัทฯ จึงให้ประชาชนตั้งชื่อให้ ระหว่างนั้นทางบริษัทฯ มีคณะละครพูดอยู่คณะหนึ่งที่ประชาชนชื่นชอบมาก ประชาชนจึงตั้งชื่อว่า หมอลำเรื่องต่อกลอนคณะ “รังสิมันต์” และได้บันทึกเทปออกอากาศเป็นลำเรื่องต่อกลอนให้กับบริษัทฯ ดังกล่าวเป็นประจำ จนเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป ขณะที่ลำเรื่องต่อกลอนกำลังได้รับความนิยมอยู่นั้น

ก็ได้บันทึกเทพหอมลำทำนอง ล้ากลอนควบคู่ไปด้วยจนได้รับความนิยมสูงสุดในทำนองล้ากลอน เช่น กลอนลำยาว กลอนอำลาทุ่งรวงทอง กลอนชีวิต ชำรนา ตอน ๑-๒ กลอนพระธาตุพนม และกลอนอุราฟ้าสว่าง ส่วนลำเรื่องต่อกลอนที่ได้รับความนิยมสูงสุด ได้แก่ เรื่อง ท้าวสุทนต์มโนราห์ นางแดงอ่อน จำปาสีตัน ท้าวกำกาดำ ขุนทิง ขุนเทือง ท้าวสุริวงศ์ ท้าวโล้วัด ขูลูนางอ้ว ท้าวกาละเกษ และอื่นๆ ตามที่เคยออกอากาศทางสถานีวิทยุ วปถ. ๖ จังหวัดอุบลราชธานีมาแล้ว และงานแสดงหอมลำเรื่องต่อกลอนครั้งแรกที่ภาคอีสานคือ ที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ราคา ๘,๐๐๐.- บาท โดยมีนักแสดงเพียง ๑๑ คน

พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๐๙ บันทึกแผ่นเสียงให้กับบริษัทแผ่นเสียงทองคำเสียงสยามที่ห้องบันทึกเสียงกมลสุโกศล เดินอากาศไทย โลต้า ควบคู่ไปกับการออกแสดง ในทุกภาคทั่วประเทศไทย และได้รับความนิยมด้วยดีมาตลอด จนได้รับขนานนามจากประชาชนว่า “ราชินีหอมลำ”

พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๓ ได้ออกตระเวนจัดการแสดงทั่วประเทศพร้อมกับการแต่งกลอนลำเพื่อลำเองทุกเรื่อง ตลอดจนฝึกสอนลำจันมีลูกศิษย์ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมากมาย เช่น บานเย็น รากแก่น อรรธมา รังสิริ เย็นจิตร พรเทวี นื่องนุช ดวงชีวัน และอังคณา คุณไชย เป็นต้น

พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้รับเชิญจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด กรมศิลปากร ให้เป็นครูสอนศิลปพื้นเมืองจนถึงปัจจุบัน

ผลงานการแสดง

๑. ตลอดเวลาตั้งแต่เริ่มประกอบอาชีพหอมลำ ปรากฏว่า ได้รับความนิยมจากประชาชนทั่วทุกภาคของประเทศ ทั้งทางสถานีวิทยุ รัฐบาล การแสดง และจัดการแสดงเอง เป็นเวลาประมาณ ๑๖ ปี

๒. เคยเข้าประกวดหอมลำ ตามที่ทางราชการหรือเอกชนจัดขึ้น และปรากฏว่าได้รับรางวัลชนะเลิศมาโดยตลอด

๓. เคยร้องเพลงร่ำวงสาละวันถวายเจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖

๔. เคยไปแสดงเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ที่ประเทศญี่ปุ่น เป็นเวลา ๑ เดือน ปี พ.ศ. ๒๕๒๗

๕. เคยร้องเพลงร่ำวงร่วมกับวงดุริยางค์ทหารถวายเจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ทอดพระเนตร ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐

๖. ร่วมแสดงภาพยนตร์ไทย เรื่อง “ราชินีดอกหญ้า” ของบริษัทศรีบุญเรืองฟิล์ม ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นการจำลองชีวิตจริงของ ฉวีวรรณ ดำเนิน นางเอกในเรื่องเปลี่ยนเป็นวรรณฉวี ลีลา นำแสดง โดย จารุณี สุขสวัสดิ์ ต้องตรากตรำลำบากในการฝึกซ้อมท่ารำ จนประสบความสำเร็จได้รับรางวัลดีเด่นในการประกวดภาพยนตร์ ปี พ.ศ. ๒๕๒๘

๗. เคยเข้าร่วมแสดงในงานไหว้สาแม่ฟ้าหลวง ที่ดอยตุง จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. ๒๕๓๐, ๒๕๓๑

๘. เคยเข้าร่วมแสดงเผยแพร่นาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน ณ ประเทศเยอรมัน ปี พ.ศ. ๒๕๓๒

๙. เคยเข้าร่วมแสดงเผยแพร่นาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน ณ ประเทศสิงคโปร์ ปี พ.ศ. ๒๕๓๒

๑๐. เคยเข้าร่วมแสดงเผยแพร่นาฏศิลป์พื้นเมือง ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ปี พ.ศ. ๒๕๓๒

๑๑. เคยเข้าร่วมแสดงเผยแพร่นาฏศิลป์พื้นเมือง ณ ประเทศออสเตรเลีย ปี พ.ศ. ๒๕๓๒

๑๒. เคยเข้าร่วมแสดงเผยแพร่นาฏศิลป์พื้นเมือง ณ ประเทศนิวซีแลนด์ ปี พ.ศ. ๒๕๓๒

๑๓. เคยเข้าร่วมแสดงในงานไหว้สาแม่ฟ้าหลวง ที่ปราสาทหินเขาพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. ๒๕๓๒

๑๔. เคยร้องหมอลำถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่จังหวัดสุโขทัย ปี พ.ศ. ๒๕๓๒

๑๕. เคยตามเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปเผยแพร่แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

๑๖. ร้องหมอลำถวายหน้าพระที่นั่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ภูพานราชนิเวศน์ ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

๑๗. ร้องหมอลำถวายหน้าพระที่นั่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งาน ๔ ภาค จังหวัดสุโขทัย ปี พ.ศ. ๒๕๓๔

๑๘. เคยไปแสดงงานมหกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้านเอเชีย ครั้งที่ ๓ ที่ประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม-๕ มิถุนายน ๒๕๓๕

๑๙. ร้องหมอลำถวายหน้าพระที่นั่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ เขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. ๒๕๓๕

๒๐. เคยเข้าร่วมแสดงหมอลำ งานฉลอง ๒๐๐ ปี จังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. ๒๕๓๕

๗๗

ผลงานทางวิชาการ

๑. แต่งกลอนลำ ประกอบการแสดงลำเรื่อง
ต๋อกลอน โดยเขียนเองทุกเรื่อง

๒. คิดทำนองหมอลำกลอนเอง

๓. เขียนกลอนลำ (ลำกลอน) เอง เช่น อูรา
ฟ้าสว่าง พระธาตุพนมล้ม และกลอนเบ็ดเตล็ดอื่นๆ
อีกมากมาย

๔. ฝึกสอนหมอลำให้กับรุ่นหลังๆ จนมีลูก-
ศิษย์หมอลำที่มีชื่อเสียงมากมาย

๕. แต่งกลอนลำชุดจตุรพร ทำนองลำตั้ง-
หวาย เพื่อแสดงถวายหน้าพระที่นั่ง สมเด็จพระ-
นางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

๖. ประดิษฐ์ทำรำ และบทร้องชุดแม่อีสาน
๔๘ ท่า

๗. อนุรักษ์และประดิษฐ์ทำรำพื้นเมืองอีสาน
และบทร้องประกอบชุดการแสดง เช่น

- มโนราห์เล่นน้ำ
- เชียงของ
- ภูไทสามเฒ่า
- ลำศรีทันตร
- แมงตับเต่า
- ลำสาวหลอก
- ลำสังข์ลินไชย
- ตั้งหวาย
- ดึงครกดึงสาก
- ลำคอนสวรรค์
- ลำนางตั้ง
- หมากก๊ีบแก๊บ
- ลำเก็บขิด
- เตี้ยสามจิงหวะ

๘. แต่งกลอนลำให้แสดงเป็นเรื่อง เช่น

- นางมโนราห์
- ท้าวกำกาดำ
- แก้วหน้าม้า

- ผาแดงนางไอ่
- พระเวสสันดร
- ฯลฯ

๘. ผูกข้อมการแสดงให้แก่นักเรียน นักศึกษา ก่อนไปแสดงทั้งภายในและต่างประเทศ ทุกครั้ง

๑๐. เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการศิลปวัฒนธรรม ณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. ๒๕๒๕

๑๑. เป็นวิทยากรประจำกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. ๒๕๒๗

๑๒. ร่วมสัมมนาทางวิชาการ เรื่องวัฒนธรรมพื้นบ้านกรณีอีสาน ที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๒

๑๓. เป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง อารยธรรมสมัยใหม่ มีอิทธิพลในสังคมท้องถิ่นอย่างไร ณ โรงเรียนจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด และโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ปี ๒๕๓๒

๑๔. เป็นวิทยากรอบรมมัคคุเทศก์ ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่องการแสดงพื้นบ้าน เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๔

๑๕. เคยเข้าร่วมประชุม ณ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น เรื่องการพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ให้กับกลุ่มศิลปินพื้นบ้าน

๑๖. เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ ให้แก่

- มหาวิทยาลัยศิลปากร
- มหาวิทยาลัยมหิดล
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วค.มหาสารคาม
- วค.บุรีรัมย์
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- มศว.มหาสารคาม
- วค.สวนสุนันทา
- วค.อุบลราชธานี

๑๗. เป็นกรรมการของศูนย์วัฒนธรรมแห่ง

ประเทศไทย เพื่อคัดเลือกนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานที่จะออกไปแสดงเผยแพร่ ณ ต่างประเทศ

๑๘. เป็นกรรมการชำระพจนานุกรมอีสาน

๑๙. เป็นกรรมการสอบปากเปล่านิสิตปริญญาโท วิชาไทยคดี มศว.มหาสารคาม

๒๐. เป็นกรรมการรณรงค์อีสานไม่กินปลาติบของกระทรวงสาธารณสุข เผยแพร่ ๑๗ จังหวัดของภาคอีสาน

๒๑. เป็นกรรมการประกวดหมอลำชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ จังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

๒๒. เป็นกรรมการประกวดศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน งานกาชาดปีใหม่ และงานบุญผะเหวดจังหวัดร้อยเอ็ด ทุกปี

ฯลฯ

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

๑. โล่ชนะเลิศการประกวดหมอลำงานเจ้าพ่อพระยาแล จังหวัดชัยภูมิ ปี ๒๕๑๔

๒. โล่ชนะเลิศเกียรตินิยม การประกวดหมอลำงานทุ่งศรีเมือง จังหวัดอุดรธานีปี พ.ศ. ๒๕๒๒

๓. เกียรติบัตร จากศูนย์วัฒนธรรมญี่ปุ่น กรุงโตเกียว ชุตราแม่บ่ออีสาน ๔๔ ท่า ปี ๒๕๒๗

๔. โล่ศิลปินดีเด่น ของภาคอีสาน จาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ปี ๒๕๒๔

๕. โล่เกียรติคุณ จากคณะกรรมการส่งเสริมประสานงานเยาวชนแห่งชาติ รางวัลดีเด่น ในการผลิตสื่อมวลชนดีเด่น เพื่อเยาวชน ประเภทสื่อชาวบ้าน ปี ๒๕๒๕

๖. โล่เกียรติคุณ จากกระทรวงสาธารณสุข ในนามผู้สนับสนุน โครงการอีสานไม่กินปลาติบ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ เป็นต้นมา

๗. ถ้วยรางวัลเกียรติยศ การประกวดหมอลำการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและพลังงาน ปี ๒๕๓๓

๘. เกียรติบัตร จาก C.I.O.F.F งานมหกรรม
วัฒนธรรมพื้นบ้านเอเชีย ครั้งที่ ๓ ณ ประเทศญี่ปุ่น ปี
๒๕๓๕

ฯลฯ

จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะ
กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่อง
เชิดชูเกียรติให้ **นางฉวีวรรณ พันธุ** เป็นผู้มีความดี
เด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน
(หมอลำ)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด
โรงเรียนสตรีศึกษา

นายชาตรี แวเต็ง

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาศิลปะ-การแสดง ดนตรีสากล (ไวโอลิน)

คำประกาศเกียรติคุณ
นายชาตรี แวเต็ง
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาศิลปะการแสดง ดนตรีสากล (ไวโอลิน)

นายชาตรี แวเต็ง ปัจจุบันอายุ ๖๑ ปี เป็นผู้ที่หลงใหลในความไพเราะของเสียงไวโอลินมาตั้งแต่เด็ก ประกอบกับมีใจรักจึงมีความวิริยะอุตสาหะในการฝึกฝนการสีไวโอลินด้วยตนเองเสมอมาจนฝีมือการสีไวโอลินได้รับการยอมรับและชื่นชมของคณะละคร รวมทั้งผู้ชมทั่วไป เคยไปแสดงการสีไวโอลินยังต่างประเทศ ได้รับเชิญเป็นวิทยากรสาธิตการสีไวโอลินทั้งภาครัฐและเอกชนโดยมิได้หวังค่าตอบแทนแต่อย่างใด เคยถวายการแสดงหน้าพระที่นั่งทุกครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จแปรพระราชฐานยังพระที่นั่งทักษิณราชินีเวสตัน

นายชาตรี แวเต็ง จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง ดนตรีสากล (ไวโอลิน)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีสากล ไวโอลิน)

ประวัติชีวิต

นายชาตรี แวเต็ง เกิดเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๗๔ ที่บ้านจะบังติกอ ตำบลลานะรุ อำเภอมือง จังหวัดปัตตานี เป็นบุตรนายแอสตอปา กับนางแวแยณะ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๓ คน เป็นชาย ๒ คน หญิง ๑ คน ต่อมาสมรสกับนางปาริเดาะ มีบุตรธิดา ๕ คน เป็นชาย ๒ คน หญิง ๓ คน ปัจจุบันอายุ ๖๑ ปี สถานที่ติดต่อ เลขที่ ๒๔๐ ถนนรามโกมุท ตำบลยามู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี โทรศัพท์ ๕๙๑๐๗๗

นายชาตรี แวเต็ง เป็นผู้ที่มีความหลงใหลใน ความไพเราะของไวโอลินมาตั้งแต่เด็ก ถ้ามีการ

แสดงพื้นเมืองในพื้นที่ละแวกนั้นเขามักจะเฝ้าติดตาม ชมและสังเกตการสีไวโอลินของนักดนตรีเป็นการ เฉพาะและเมื่อเพลอคราวโตเด็กชายชาตรีก็ลอง หยิบไวโอลินมาสีเล่นเสมอ และมีอยู่ครั้งหนึ่งที่ลอง ขยับสีไวโอลิน นั้นบังเอิญออกมาเป็นทำนองเพลง ทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะฝึกฝนการสีไวโอลิน ด้วยตนเอง

จนกระทั่งอายุได้ ๒๕ ปี ได้มีคณะละครบั้งสวิ่น จากประเทศสิงคโปร์ เดินทางเข้ามาเปิดการแสดง ในเมืองไทย ที่อำเภอรามัน จังหวัดยะลา และมีอยู่ ครั้งหนึ่งปรากฏว่านักดนตรีที่สีไวโอลินมาไม่ได้ นายชาตรี แวเต็ง ได้ช่วยแก้ปัญหาในการสีไวโอลิน ให้กับคณะละครบั้งสวิ่น ซึ่งเขาได้ฝึกฝนมาด้วยตนเองปรากฏว่าเป็นที่ชื่นชอบของคณะละครและผู้ชม ทั้งหลาย จากจุดนี้เองที่เขาฝึกฝนไวโอลินและ เป็น นักไวโอลินทางด้านดนตรีพื้นเมืองที่ไม่มีใครมาทาบ หลังจากนั้นเขาก็ได้ติดตามคณะละครบั้งสวิ่นไป แสดงเรื่อยไปยังที่ต่าง ๆ ทั้งมาเลเซีย สิงคโปร์ และ อินโดนีเซีย มีอยู่ช่วงหนึ่งในขณะที่เตรียมจะไปแสดง

ที่สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ได้เกิดฝนตกหนักน้ำท่วมระหว่างที่รอให้ผ่านพ้นไปนั้น นายชาตรี แวแดง ได้กลับมาเยี่ยมภูมิลำเนา เมื่อกลับมาถึงบ้าน พ่อแม่ก็ได้จัดให้แต่งงาน จากนั้นก็ได้ย้ายถิ่นฐานไปอยู่ที่อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ประกอบอาชีพช่างทองช่างเงิน และเล่นดนตรีกับคณะต่างๆ ที่มาติดต่อเรื่อยมา

การศึกษา

ได้เรียนหนังสือเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่อำเภอรามัน จังหวัดยะลา แต่จำชื่อโรงเรียนและปี พ.ศ. ไม่ได้ แล้วก็ต้องออกจากโรงเรียนเนื่องจากฐานะทางบ้านยากจน และต้องติดตามบิดามารดาไปทำมาหากินจากนั้นก็ได้ออกมาศึกษาทางศาสนาอิสลาม

ผลงาน

๑. ได้รับเชิญเป็นวิทยากรของวิทยาลัยครูยะลาในเรื่องดนตรีพื้นเมือง

๒. ถวายการแสดงหน้าพระที่นั่งทักษิณราช-นิเวศน์ ทุกครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมราชวงศ์แปรพระราชฐาน และร่วมบรรเลงเพลงพื้นเมืองรองเง็ง ซ่าเปง ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบและพอพระทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ ถึงขนาดบางครั้งพระองค์ได้ทรงร่วมเดินรำด้วย และได้พระราชทานของที่ระลึกให้

๓. ได้รับเกียรติจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ให้แสดงในงานวัฒนธรรมพื้นบ้านอาเซียน

๔. ได้รับเชิญไปแสดงในเทศกาลปีการท่องเที่ยวไทย ปี ๒๕๓๐

๕. ได้รับเชิญไปแสดงในงานการประชุมผู้ว่าการธนาคารโลก ณ บริเวณสวนอัมพร

๖. ได้รับเกียรติให้มีการบันทึกเสียงการบรรเลงดนตรีพื้นเมือง ตามโครงการ “ดนตรีชาวสยาม”

ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ศุกร์ที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๕

๗. ได้รับเกียรติให้ไปแสดงต้อนรับคณะทูตานุทูต ๓๕ ประเทศ ณ อำเภอสุโขทัย เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

๘. สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ มาถ่ายทำเป็นคนไทยตัวอย่างและนำไปแพร่ภาพในรายการคนไทยวันนี้เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๓๕ และรายการ “ก้าวใหม่ไทยเดิม” โดยอาจารย์ชลประคัลภ์ จันทร์เรือง

เกียรติคุณที่เคยได้รับ

๑. ได้รับรางวัลโล่เกียรติคุณและเข็มเกียรติคุณในฐานะเป็นบุคคล “ผู้สนับสนุนการอนุรักษ์

มรดกไทยดีเด่น” เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

๒. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าหญิงจุฬารัตน์วลัยลักษณ์ ได้เสด็จมาทอดพระเนตรการบรรเลงเพลงประกอบการเดินร้องเงิ่ง และข้าเบิ่ง ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ จึงได้ประทานรางวัลแก่นายชาตรี แวเต็ง

ความประพฤติ คุณธรรม ศีลธรรม

นายชาตรี แวเต็ง เป็นผู้ที่ยึดมั่นอยู่ในหลักศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด มีคุณธรรมและดำรงตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม มีจิตใจโอบอ้อมอารีกับ

บุคคลทั่วไป โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง จะเห็นได้จากการที่มีผู้ติดต่อให้ไปแสดงหรือบรรเลงในที่ใดก็ไม่เคยขัด ทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนั้นยังเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยไมตรีอันดีกับทุกคน ในด้านการศึกษาได้พยายามส่งเสริมการศึกษาของบุตรธิดาทุกคนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพในการรับใช้สังคมและประเทศชาติเต็มกำลังความสามารถ

ได้รับเชิญจากศูนย์วัฒนธรรมต่างๆ ในภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดยะลา ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนราธิวาส หรือสถานศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, วิทยาลัยครูยะลา, โรงเรียนนราสิกขาลัย, โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ในการแสดงดนตรีพื้นบ้านตามโอกาสสำคัญๆ โดยจะเป็นผู้บรรเลงเพลงพื้นเมือง เป็นบุคคลเดียวที่มีอยู่ในเมืองไทยขณะนี้ที่สามารถเล่นไวโอลินได้อย่างลึกซึ้งกินใจ ปัจจุบันท่านได้พยายามเสาะหาผู้สืบทอดเจตนารมณ์ แต่เป็นการยากยิ่งอาจจะเนื่องมาจากหลักศาสนาที่ไม่ชอบ “คิลปิน” และเห็นสิ่งอื่นใดก็คือ แม้ว่าประเทศมาเลเซียจะมาติดต่อให้ท่านไปเป็นครูสอนดนตรีพื้นเมือง โดยมีเงินและสวัสดิการต่างๆ มากมาย แต่ท่านก็ไม่ยอมไป ด้วยรักหวงแหนดินแดนมาตุภูมิ เพราะท่านถือว่าท่านคือ “คนไทย”

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานดีเด่นและโอกาสที่จะปฏิบัติต่อไป

ได้เริ่มหัดเล่นดนตรีโดยเฉพาะการสีไวโอลินมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๘๔ จนปัจจุบัน แม้ท่านจะมีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดวิชาดนตรีต่อไป แต่เนื่องจากสภาพของคิลปิน (ตามชนบท) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้นนั้น ไม่อาจที่จะเอื้ออำนวยต่อการดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติสุข จึงเห็นสมควรอย่างยิ่งที่ผู้รับผิดชอบต่อบุคคลที่มีคุณค่าของชาติ จะต้องช่วยกันให้กำลังใจสานต่อชีวิตให้กับท่านเหล่านี้

จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติให้นายชาเคอร์ แวเด็ง เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีสากล ไวโอลิน)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี
โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล

นางตะลุ่ม สุทนต์
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน)

คำประกาศเกียรติคุณ
นางตะลุ่ม สุหนต์/
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน)

นางตะลุ่ม สุหนต์ ปัจจุบันอายุ ๘๕ ปี เป็นแม่เพลงที่ไม่เคยเรียนหนังสือเลย แต่สามารถจดจำการเล่นและร้องเพลงพื้นบ้านได้เป็นอย่างดี ได้เริ่มเล่นเพลงพื้นบ้านมาด้วยใจรักตั้งแต่เยาว์วัย ได้ตั้งปณิธานไว้ว่าจะถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านทุกชนิดให้แก่เด็กและเยาวชนที่สนใจทั่วไปอย่างไม่ปิดบังอำพรางและไม่คำนึงถึงค่าตอบแทนแต่อย่างใด เคยได้รับเชิญให้ไปแสดงเพลงพื้นบ้านที่สวนอัมพร และที่ศูนย์สังคีตศิลป์ นอกจากนี้เมื่อออกแสดงตามงานต่างๆ ได้ติดตามแม่บัวผัน จันทรคีรี ศิลปินแห่งชาติ ปีพุทธศักราช ๒๕๓๓ ไปด้วยแทบทุกครั้ง ได้ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสาธิตเพลงพื้นบ้านด้วยความภาคภูมิใจ เมื่อใดที่ไม่ได้ออกแสดงว่างเว้นจากภารกิจประจำวันจะเข้าวัดรักษาอุโบสถศีลด้วยใจสงบ

นางตะลุ่ม สุหนต์ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขาศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน)

ประวัติชีวิต

นางตะลุ่ม สุทนต์ เกิดเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๕๐ ที่อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง เป็นบุตร นายปุด นางผูก ศรีชื่น มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๔ คน เป็นชาย ๑ คน หญิง ๓ คน สมรสกับนายจอน สุทนต์ มีบุตรด้วยกัน ๘ คน เป็นชาย ๕ คน หญิง ๓ คน อยู่บ้านเลขที่ ๑ หมู่ ๕ ตำบลสามโก้ อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง ปัจจุบันอายุ ๘๕ ปี

ประวัติการศึกษา

ไม่เคยเรียนหนังสือในสถานศึกษา

ประวัติการทำงาน

เล่นเพลงพื้นบ้านมาตั้งแต่เด็ก โดยไม่คำนึงถึงค่าตอบแทน เล่นเพราะใจรักสอนเพลงพื้นบ้านให้แก่เยาวชนและผู้สนใจจนปัจจุบันนี้

ผลงาน

๑. แสดงเพลงพื้นบ้านที่สวนอัมพร
๒. แสดงเพลงพื้นบ้านที่ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพฯ
๓. สอนเพลงพื้นบ้านของจังหวัดอ่างทองและสุพรรณบุรีให้กับผู้ที่สนใจ
๔. แสดงเพลงพื้นบ้านในเทศกาลต่างๆ และงานต่างๆ ของจังหวัดอ่างทองและสุพรรณบุรี

ผลงานดีเด่น

๑. ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านทุกชนิดให้กับเยาวชน
๒. เป็นผู้มีความรู้ด้านเพลงพื้นบ้านทุกชนิด เช่น อีแซว เพลงเรือ เพลงฉ่อย เพลงเกี่ยวข้าว เพลงสงฟาง เพลงหวดควายและเพลงกล่อมเด็ก

เกียรติคุณที่เคยได้รับ

เป็นแม่เพลงพื้นบ้านของจังหวัดอ่างทอง รุ่นเดียวกับ แม่บัวผัน จันทรศรี ศิลปินแห่งชาติ ปีพุทธศักราช ๒๕๓๓

ความประพฤติ คุณธรรม คีลธรรม

ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย อยู่บ้านหลังเล็ก ๆ กับหลานชาย ประกอบอาชีพทำนา ห่างจากทำนาก็เล่นเพลงและเข้าวัดรักษาศูโอบสถศีล

งานด้านบริการสังคม

ให้ความร่วมมือกับทุกหน่วยงานในการแสดงและสาธิตเพลงพื้นบ้าน เพื่อเป็นการสืบทอดและอนุรักษ์

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานดีเด่นและโอกาสที่จะปฏิบัติต่อไป

เริ่มเล่นเพลงพื้นบ้านตั้งแต่อายุได้ ๑๓ ปี ปัจจุบันอายุ ๘๕ ปี ก็ยังแสดงอยู่ และตั้งปณิธานว่าจะแสดงจนกว่าร่างกายจะไม่ไหว เพื่อต้องการสืบทอดวัฒนธรรมแขนงนี้ให้คงอยู่ต่อไปตราบนานเท่านาน

จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติให้นาง**ตะลุ่ม สุนนต์** เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปการแสดง (เพลงพื้นบ้าน)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดอ่างทอง
โรงเรียนสตรีอ่างทอง

นายคำแปง โนจา

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีพื้นบ้าน พิณเป็ยะ)

คำประกาศเกียรติคุณ
นายคำแปง โนจา
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีพื้นบ้าน พิณเป็ยะ)

นายคำแปง โนจา ปัจจุบันอายุ ๘๑ ปี เป็นผู้ที่สนใจศึกษาการเล่นพิณเป็ยะมาตั้งแต่เด็กได้ฝึกการเล่นพิณเป็ยะด้วยตนเอง จนเกิดความชำนาญและยังสามารถถ่ายทอดเทคนิควิธีการเล่นแก่ผู้สนใจทั่วไป อีกทั้งยังสามารถสร้างเครื่องดนตรีพิณเป็ยะได้อย่างสวยงามเพื่อจำหน่ายแก่บุคคลทั่วไป เคยแสดงการเล่นพิณเป็ยะและถวายเครื่องดนตรีทั้งชนิดสองสายและสามสายแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รวมทั้งสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา นอกจากนี้ยังได้แสดงการเล่นพิณเป็ยะให้ชาวไทยและชาวต่างประเทศชมอยู่เนืองๆ ทำให้ชื่อเสียงนายคำแปง โนจา เป็นที่รู้จักและได้รับค่านิยมยกย่องในความสามารถตลอดมา

นายคำแปง โนจา จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีพื้นบ้าน พิณเป็ยะ)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีพื้นบ้าน พิณเป็ยะ)

ประวัติชีวิต

นายคำแปง โนจา เกิดเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๔๔ ที่จังหวัดลำพูน มีบุตร ๗ คน เป็นชาย ๕ คน หญิง ๓ คน ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๘๒ หลังศาลากลาง จังหวัด ชอย ๑ ถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย ปัจจุบันอายุ ๙๑ ปี

ประวัติและผลงาน

- ศึกษาดนตรีพิณเป็ยะด้วยตนเอง ตั้งแต่ อายุได้ ๑๒ ปี

- แสดงผลงานดนตรีครั้งแรกกับอาจารย์ ธีรยุทธ ที่จังหวัดเชียงใหม่ (พร้อมกับการบันทึกเทป)

- ร่วมแสดงดนตรีพิณเป็ยะกับ คุณจรัญ มโนเพชร ที่กรุงเทพฯ หลายครั้ง (พร้อมกับการบันทึกเทป)

- แสดงการเล่นพิณเป็ยะถวายพร้อมได้ ทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องดนตรีพิณเป็ยะ ชนิด ๓ สาย ๑ เลา แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม-บรมราชกุมารี ณ กรุงเทพฯ

- แสดงการเล่นพิณเป็ยะถวายพร้อมได้ ทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องดนตรีพิณเป็ยะ ชนิด ๒ สาย ๑ เลา แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม-บรมราชกุมารี ณ จังหวัดเชียงราย

- แสดงการเล่นพิณเป็ยะถวายพร้อมได้ ทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องดนตรีพิณเป็ยะ แต่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา จำนวน ๑ เลา

- แสดงดนตรีพิณเป็ยะ ที่บ้านดำนางแล เกี้ยวฟ้า ของนายถวัลย์ ดัชนี เพื่อให้ชาวไทยและ ชาวต่างประเทศได้ชมหลายครั้ง

- ได้มีบุคคลที่สนใจการเล่นพิณเป็ยะมารับ การถ่ายทอดไปแล้ว ประมาณ ๕๐ คน โดยเฉพาะ เมื่อครั้งพำนักอยู่กับ คุณจรัญ มโนเพชร ที่กรุงเทพฯ (ซึ่งเริ่มสอนลูกศิษย์ครั้งแรกเมื่ออายุได้ ๘๐ ปี)

- สร้างเครื่องดนตรีพิณเป็ยะด้วยตนเอง และทั้งจำหน่ายให้กับบุคคลทั่วไปที่สนใจเป็นจำนวนมาก (เริ่มทำเครื่องดนตรีด้วยตนเอง เมื่ออายุได้ ประมาณ ๑๘ ปี เพื่อใช้เล่น)

- ปัจจุบันยังคงเล่นพิณเป็ยะและถ่ายทอด การเล่นให้ลูกหลาน ณ บ้านพักที่จังหวัดเชียงราย

จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะ กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่อง เชิดชูเกียรติให้นายคำแปง โนจา เป็นผู้มีผลงาน ดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีพื้นบ้าน พิณเป็ยะ)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย

สถาบันราชภัฏเชียงราย

นายสุนทร ไชยรัตน์โชติ
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยกรองพื้นบ้าน กลอนลำ)

คำประกาศเกียรติคุณ

นายสุนทร ไชยรัตน์โชติ

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยกรองพื้นบ้าน กลอนลำ)

นายสุนทร ไชยรัตน์โชติ ปัจจุบันอายุ ๕๔ ปี เป็นผู้มีความสามารถเป็นเลิศในการแต่งกลอนลำที่มีคารมเฉียบคมในสำนวนภาษาท้องถิ่นภาคอีสาน ที่สามารถหยุดความคิดผู้ฟังให้มีความสนใจคล้อยตามได้ราวปาฏิหาริย์ นับเป็นปฎิภาณกวีชั้นครูที่หมอลำนักแสดงได้นำผลงานของ นายสุนทร ไชยรัตน์โชติ ไปใช้แสดงซึ่งกลอนลำนี้ได้มีส่วนช่วยสร้างชื่อเสียงให้โด่งดัง ได้รับความนิยมจากมหาชนชาวภาคอีสานตลอดมา จากผลงานดังกล่าว นายสุนทร ไชยรัตน์โชติ จึงได้รับรางวัลตุ๊กตาทองฝั่งเพชร รางวัลที่ ๑ จากการประกวดหมอลำกลอนที่จังหวัดขอนแก่นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒

นายสุนทร ไชยรัตน์โชติ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมสาขาวรรณศิลป์ (ร้อยกรองพื้นบ้าน กลอนลำ)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยกรองพื้นบ้าน กลอนลำ)

ประวัติชีวิต

นายสุนทร ไชยรัตนโชติ เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๔๘๑ อายุ ๕๕ ปี ที่บ้านขามเฒ่า ตำบลกันทรราช อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นบุตรของนายอ้อม ไชยสมคุณ (ฉายาหมอลำนายอ้อมคมหวาน) และนางทองหมูนุตรคำโชติ (ฉายาหมอลำทองหมูนุ ลิมแลง โดยได้รับฉายานี้จากเจ้ามหาชีวิตเวียงจันทน์) สมรสกับนางกรรณิการ์ ไชยรัตนโชติ มีบุตรธิดา ๔ คน ปัจจุบันพักอยู่ที่สำนักงานหมอลำ ๒๕๒ หมู่ ๒ ถนนชัยภูมิ-บางแพ อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ โทรศัพท์ ๘๑๒๓๖๓

การศึกษา

นายสุนทร ไชยรัตนโชติ เข้าเรียนชั้น ป. ๑ ที่โรงเรียนบ้านขามเฒ่าจนจบชั้น ป. ๔ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้ไปประกอบอาชีพที่จังหวัดสุพรรณบุรี และจดทะเบียนเป็นบุตรบุญธรรมของนายบุญ นางทิม แก้วสระแสน พ.ศ. ๒๕๑๓ นายสุนทร ได้อพยพครอบครัวมาประกอบอาชีพอยู่ที่จังหวัดชัยภูมิ จนถึงปัจจุบัน

การอุทิศชีวิตเพื่อสังคม

๑. การวางแผนครอบครัว ปี ๒๕๑๖-๒๕๑๗ เป็นผู้นำสื่อพื้นบ้านหมอลำเข้ามารณรงค์การวางแผนครอบครัว โดยเป็นผู้แต่งกลอนลำต่างๆ ชี้ให้เห็นโทษของการมีลูกมาก ประโยชน์ของการทำหมันชาย การชลอการเกิด การแนะวิธีการกินยาเม็ดคุมกำเนิด ได้เป็นผู้แต่งกลอนและลำเองทั้งหมด นำออกเผยแพร่ทั้งภาคอีสาน ซึ่งได้ผลสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยให้ความร่วมมือกับสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระ-

ศรีนครินทร์ราชมราชชนนี และสำนักงานบริการวางแผนครอบครัวชุมชน ผลงานของนายสุนทรได้ผลเป็นอย่างดีจึงได้รับเกียรติบัตรจากสำนักงานวางแผนครอบครัวชุมชนจากนายมิชัย วีระไวทยะ นายกสภาคในสมัยนั้น

๒. การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ นายสุนทร ไชยรัตนโชติ ได้นำสื่อพื้นบ้านหมอลำเข้ามารณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ โดยได้แต่งกลอนหมอลำ กลอนการรณรงค์เพื่อรู้หนังสือ ทั้งสองเป้าหมายของการรณรงค์ ลำเพลินเราจะได้อะไรจากการรู้หนังสือ ลำเต้ยสิ่งที่ได้จากการรู้หนังสือ กลอนมอบให้ครูอาสา ชื่อกลอนมาช่วยกันสอนเถิดหนา โดยนำกลอนเหล่านี้ออกเผยแพร่กับชุมชนต่างๆ และจัดสัมมนาหมอลำทุกคณะโดยให้สวดแทรกกลอนลำเหล่านี้เพื่อการรณรงค์ จนทำให้จังหวัดชัยภูมิประสบความสำเร็จในการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

๓. การรณรงค์เรื่องประชาธิปไตย ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกือบทุกครั้งของจังหวัดชัยภูมิ นายสุนทรจะเป็นผู้แต่งกลอนลำพร้อมทั้งเป็นผู้นำการรณรงค์การไปใช้สิทธิ์ใช้เสียงเลือกตั้ง การไม่ซื้อสิทธิ์ขาย

เสียง การไม่นอนหลับทับสิทธิ์ ซึ่งนำไปเผยแพร่ใน
จังหวัดชัยภูมิและจังหวัดใกล้เคียง

๔. การให้ความรู้ศิลปะการแสดง นายสุนทร
ไชยรัตน์โชติ อุทิศตนเพื่อเยาวชนของชาติในการที่
จะถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมแก่บุตรหลาน เพื่อสืบ-
สานงานวัฒนธรรม ได้เป็นอาจารย์พิเศษสอน
นักเรียนประถม มัธยม ตำรวจ ทหารและประชาชน
ทั่วไป โดยไม่เห็นแก่ความยากลำบาก จนมีลูกศิษย์
มากมาย

๕. นอกจากทั้ง ๔ ประการดังกล่าวแล้ว นาย
สุนทร ไชยรัตน์โชติ ยังอุทิศตนเพื่อเป็นประโยชน์แก่
ชุมชน ดังนี้

- เป็นประธานกรรมการการศึกษาโรงเรียน
บ้านเล่าวิทยาคาร
- เป็นประธานกรรมการสื่อพื้นบ้านเพื่อการ
ศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
- เป็นรองประธานลูกเสือชาวบ้านจังหวัด
ชัยภูมิ
- เป็นกรรมการศูนย์พิทักษ์ดวงตาจังหวัด
ชัยภูมิ
- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดร้องเพลง
ลูกทุ่งของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ

- เป็นกรรมการประกวดทางด้านหมอลำ
ดนตรีอีสานพื้นบ้านของจังหวัดชัยภูมิ

ประวัติผลงาน

นายสุนทร ไชยรัตน์โชติ ได้เริ่มเรียนหมอลำ
ลำกลอนจากมารดา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ขณะนั้นอายุ
ได้ ๑๒ ปี นายสุนทรซึ่งสามารถท่องจำจนจบหลัก-
สูตรได้ภายในเวลา ๑ เดือน โดยที่ลูกศิษย์ของ
มารดาประมาณ ๕๐ คน ต้องใช้เวลาเรียนถึง ๑ ปี
จึงจะจบหลักสูตร

- เริ่มแสดงบนเวทีครั้งแรก ได้ค่าตัว ๒๕
บาท โดยได้แสดงตั้งแต่ เวลา ๒๑.๐๐-๐๖.๐๐ น.
ของวันรุ่งขึ้น

- ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ นายสุนทร ไชยรัตน์โชติ
ได้ขึ้นทะเบียนนทหารที่จังหวัดสุพรรณบุรี และถูก
เกณฑ์ทหารไปกรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร
ในช่วงนี้เองเป็นช่วงเวลาที่ได้เข้าสู่วงการวิทยุ
ครั้งแรก โดยออกอากาศครั้งแรก ที่สถานีวิทยุ วปก.
๑ สื่อสาร รายการรวมภาค ๓ ภาค จนมีชื่อเสียง
คนรู้จักทั่ว กรุงเทพฯ และท้องถิ่นที่รับวิทยุได้ ต่อมา
ได้เข้าร่วมแสดงกับคณะหมอลำสุนทรภักดิ์ โดย
เป็นตัวนำของคณะ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้

เข้าประกวดหมอลำกลอนครั้งที่ ๑ แห่งประเทศไทย
ที่ทีวีช่อง ๕ ขอนแก่น ได้รับรางวัลที่ ๑ ได้รับรางวัล
ตุ๊กตาทองคำ ผิงเพชร และโล่เกียรติยศจาก นาย
รักศักดิ์ วัฒนาพาณิชย์ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ใน
สมัยนั้น

นายสุนทร ไชยรัตนโชติ เป็นศิลปินหมอลำที่
มีความสามารถมากกว่าศิลปินอื่น ๆ คือ

- สามารถเป่าแคน และแสดงดนตรีได้
ทุกประเภท ดีด สี ตี เป่า
- สามารถแต่งกลอนลำให้หมอลำทั่วภาค
อีสานไปประกอบอาชีพประมาณ ๒๕๐ คน
- สามารถลำได้ทุกประเภท

ผลงานของนายสุนทร ไชยรัตนโชติ

๑. เพลงลูกทุ่งอีสาน ที่ผ่านการอัดแผ่นเสียง
และเทป ประมาณ ๑๕๖ เพลง เช่น เพลงเตยบัว
ชมสาวอีสาน ๑๖ จังหวัด มักสาวแม่สาย ขอหมั้น
เต็นตีสโก เตยลาวหมอลำ ฯลฯ

๒. กลอนลำประเภทต่างๆ ประมาณ ๑,๕๐๐
กลอน

จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะ
กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่องเชิด
ชูเกียรติให้นายสุนทร ไชยรัตนโชติ เป็นผู้มึผลงาน
ดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ (ร้อย-
กรองพื้นบ้าน กลอนลำ)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ
โรงเรียนสตรีศรีชัยภูมิ

นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

คำประกาศเกียรติคุณ

นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ ปัจจุบันอายุ ๗๑ ปี เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ทางด้านภาษาไทยอย่างลุ่มลึก ได้สร้างสรรค์ผลงานที่ทรงคุณค่าไว้มากมาย ทั้งด้านร้อยแก้วและร้อยกรอง ด้วยมีจิตมุ่งมั่นที่จะรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรมทางภาษาและวรรณคดีไทยให้คงอยู่อย่างถูกต้องต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีจิตใจงดงามมีเมตตาอุทิศเวลาให้บริการแก่สังคมทั้งภาครัฐและเอกชน โดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก จนกล่าวได้ว่าท่านไม่เคยปฏิเสธผู้ไปขอคำแนะนำช่วยเหลือทางด้านวิชาการแต่อย่างใด นับเป็นปูชนียบุคคลที่สมควรได้รับการยกย่องให้เป็นแบบอย่างอันดีงามในสังคมไทยสืบไป

นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

ประวัติชีวิต

นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ เกิดเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๔๖๔ ที่บ้านเลขที่ ๔๐๖ ถนนประดิพัทธ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันอายุ ๗๑ ปี บิดาชื่อ พระยาอมรฤทธิธำรง (พร้อม ณ ถลาง) มารดาชื่อคุณหญิงอมรฤทธิธำรง (ตรี ณ ถลาง) มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๗ คน ชาย ๔ คน หญิง ๓ คน

ชีวิตครอบครัว สมรสกับศาสตราจารย์ ดร.อรรถ นาครทรรพ อาชีพรับราชการ มีบุตร ๔ คน ชาย ๒ คน หญิง ๒ คน คือ

๑. นายครูจิต นาครทรรพ (อาชีพ วิศวกร ปีโตรเลียม กรมทรัพยากรธรณี)

๒. นางสาวปฤษฎิณี นาครทรรพ (อาชีพ บรรณารักษ์วิทยาลัยปิโตรเคมี จุฬาลงกรณ์ฯ)

๓. นางสาวสิลาภรณ์ นาครทรรพ (อาชีพ ราชการกองแผนงาน สภาการศึกษาแห่งชาติ)

๔. นายอมรวิรัช นาครทรรพ (อาชีพ ข้าราชการทบวงมหาวิทยาลัย)

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๔๔ ซอยพหลโยธิน ๔ (ซอยสีฟ้า) เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทร. ๒๗๔๖๖๕๗ เป็นข้าราชการบำนาญ ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ภาควิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษา

วุฒิและประวัติการศึกษาโดยย่อ (พร้อมปีที่สำเร็จการศึกษา)

๑. พ.ศ. ๒๔๗๗ จบชั้นมัธยมปีที่ ๕ จาก โรงเรียนศึกษานูนา จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒. พ.ศ. ๒๔๘๐ จบชั้นมัธยมปีที่ ๘ จาก โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย

๓. พ.ศ. ๒๔๘๕ จบอักษรศาสตรบัณฑิต จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๔. พ.ศ. ๒๔๘๖ จบอนุปริญญาประโยคครูมัธยม จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕. พ.ศ. ๒๔๘๖ จบปริญญาโททางอักษรศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยคอร์เนล สหรัฐอเมริกา

ประวัติการทำงานที่ผ่านมาโดยย่อ

พ.ศ. ๒๔๘๗-๒๔๘๘ ครูโรงเรียนศึกษานูนา จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๔๘๘-๒๔๘๙ ครูโทโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๔๘๒-๒๔๘๓ อาจารย์โทโรงเรียนฝึกหัดครูมัธยม ว่างจันทร์เกษม แล้วลาไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยทุนของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเวลา ๒ ปี

พ.ศ. ๒๔๘๖-๒๔๘๗ ครูใหญ่โทโรงเรียน “ดัดดรุณี” สตรีจะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสมรุ่นแรก ในโครงการปรับปรุงการศึกษาจะเชิงเทรา (Chachoengsao Pilot Project)

พ.ศ. ๒๔๘๘ ศึกษาพิเศษที่โท วิชาภาษาไทย หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๐๕ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ (ชั้นโท-พิเศษ) กรมวิสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๖ โอนไปรับราชการที่ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๔ ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๓ ลาออกจากราชการเนื่องจากรับราชการนาน

พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ กิตติคุณในภาควิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลงาน

นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ มีผลงานหลายด้าน พอสรุปได้ดังนี้

ด้านภาษาและวัฒนธรรมไทย

๑. เป็นกรรมการจัดทำสื่อการเรียนการสอน วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ปี ๒๕๒๑ และจัดทำหนังสือมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

๒. เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดทำสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย มัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรปี ๒๕๒๔

๓. เป็นประธานกรรมการตรวจหนังสือเรียน และคู่มือภาษาไทย มัธยมศึกษาตอนปลายของสำนักพิมพ์เอกชน

๔. เป็นกรรมการจัดทำหนังสือวันเด็ก ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๑-ปัจจุบัน

๕. เป็นกรรมการวิทยุโรงเรียนวิชาภาษาไทย

๖. เป็นกรรมการจัดทำเอกสารการสอน ภาษาไทย ๔ ชุดวิชา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา-ธิราช

๗. เป็นอนุกรรมการจัดทำหนังสือฉลองอายุครบรอบ ๗ รอบ ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล

๘. เป็นประธานอนุกรรมการเฉพาะกิจยกร่างแบบอย่างในการปฏิบัติทางวัฒนธรรมของ คนไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๒๐-ปัจจุบัน)

๙. เป็นอนุกรรมการรวบรวมและวิจัยผลงานของสุนทรภู่ในงานฉลอง ๒๐๐ ปี

๑๐. เป็นกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการของข้าราชการ สายวิชาภาษาไทย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

๑๑. เขียนหนังสือสำหรับเด็ก เช่น หนูน้อยพลอยเพลิน ภาชิตส์สำหรับเด็ก ฯลฯ

๑๒. กรรมการจัดทำหนังสือฉบับพิเศษเฉลิม-

พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ และพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก “เพื่อพระพิธีระเกินจะรำพัน”

๑๓. เป็นผู้แทนประเทศไทยไปประชุมในการประชุมนักเขียนครั้งที่ ๑ ณ ประเทศมาเลเซีย ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐

๑๔. เขียนบทร้อยกรองในหนังสือวันเด็กทุกปี

๑๕. เขียนบทอาเศียรวาทในหนังสือต่างๆ

ด้านอนุรักษ์และเผยแพร่เอกลักษณ์ของไทย

๑. ร่วมงานในคณะวิจัยทั้งภาคเอกสารและภาคสนาม โดยเลือกทำเรื่องที่สำคัญที่กำลังจะสูญสิ้นไปและสามารถค้นคว้าได้ แล้วจัดพิมพ์เป็นรายงานการวิจัยเผยแพร่ไปยังเยาวชน ประชาชน หน่วยงานทั่วไป

ก. หนังสือการละเล่นของเด็กภาคกลาง

ข. หนังสือการละเล่นของเด็กภาคเหนือ

และตะวันออกเฉียงเหนือ

ค. หนังสือการละเล่นของเด็กภาคใต้

๒. รวบรวม “ภาษิตไทย” จากต้นฉบับของ U.Guhler จัดพิมพ์ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย

๓. เป็นประธานกรรมการจัดการสัมมนาเรื่อง “วัฒนธรรมทางภาษาของไทย” เนื่องในวาระฉลอง ๗๐๐ ปี ลายสีไทย พ.ศ. ๒๕๒๖

๔. จัดถ่ายทำภาพยนตร์เสียงในฟิล์มเพื่อประกอบรายงานการวิจัยเป็นการอนุรักษ์สมบัติอันมีค่าทางวัฒนธรรมไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษา คือภาพยนตร์การละเล่นของเด็กภาคใต้

๕. จัดทำบทโทรทัศน์และบทวิทยุเผยแพร่เอกลักษณ์ของไทย บทโทรทัศน์ ๒๖ เรื่อง บทวิทยุ ๒๔ เรื่อง

๖. ด้านประพันธ์เพลง ได้ประพันธ์เพลงให้แก่อุทยานต่างๆ

ด้านศาสนา

๑. เป็นกรรมการจัดทำหนังสือพุทธรักษาของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

๒. นำเนื้อเรื่องในหนังสือเล่าเรื่องพระสิบชาติของนายแปลก สนธิรักษ์ มาประพันธ์เป็นภาพยกกล่าวถึงการบำเพ็ญบารมีในสิบชาติสุดท้าย ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ผลงานนิพนธ์ที่ตีพิมพ์เป็นเล่มเผยแพร่

๑. บทอาเศียรวาทในโอกาสต่างๆ

๒. การประพันธ์ เป็นหนังสือเรียนชั้นมัธยมปลาย พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

๓. การเขียน เป็นหนังสือเรียนภาษาไทย วิชาเลือกชั้นมัธยมปลาย พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๒๔

๔. ภาษา-พาสาร์ เป็นหนังสืออธิบายภาษิตสำนวนไทย ๒๐๐ สำนวน หนังสือเรื่องนี้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ถึง ๒ ครั้ง คือ ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๑๕ ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๒๔

๕. ศึกษาภาษิตและร้อยกรอง เป็นบทร้อยกรองสั้นๆ พิมพ์รวมฉลองปีเด็กสากล พ.ศ. ๒๕๒๒

๖. ดอกสร้อยร้อยแปด พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๑๓ ซึ่งเป็นปีหนังสือระหว่างชาติ

๗. นิทานภาพพุทธรักษา พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นหนังสือที่รวมนิทาน ๑๔ เรื่อง ประพันธ์เป็นบทร้อยกรอง และมีภาพประกอบแบบลายไทย

๘. หนูน้อยพลอยเพลิง พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นบทร้อยกรองสำหรับเด็ก

๙. หนังสือ “สี่ปฐวีธรรม” หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาสังคมศึกษา

๑๐. หนังสือ “จากใจแม่” เป็นหนังสือสารคดีแนวจริยศึกษา เขียนในแนวจดหมายจากแม่ถึงลูก

๑๑. หนังสือส่งเสริมการอ่านของเด็กระดับประถมศึกษา ได้แก่ หนูเรียงมือของฉัน

๑๒. หนังสือ ภาษา-ภาษิต ชุมนุมภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๓. เอกสารการสอนวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาริธา

๑๓.๑ การใช้ภาษาไทย

๑๓.๒ การสอนภาษาไทย

๑๓.๓ การอ่านสำหรับครู (ภาษาไทย ๕)

๑๓.๔ การเขียนสำหรับครู (ภาษาไทย ๖)

๑๓.๕ พัฒนาการของวรรณคดีไทย

๑๔. หนังสือเรียนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น (ทำร่วมกับคณะกรรมการ)

๑๔.๑ หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะ-
สัมพันธ์ เล่ม ๑, ๒, ๓ พร้อมด้วยคู่มือครู ๓ เล่ม

๑๔.๒ หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดหลัก
ภาษาไทย เล่ม ๑, ๒, ๓ พร้อมด้วยคู่มือครู ๓ เล่ม

๑๔.๓ หนังสือเรียนวิชาเลือก ได้แก่

๑๔.๓.๑ ไทย ๓๓๑ ภาษาไทย
เพื่อกิจวัตร พร้อมคู่มือครู

๑๔.๓.๒ ไทย ๓๔๑ การพูดและ
การเขียนเชิงสร้างสรรค์ พร้อมคู่มือครู

๑๔.๓.๓ หลักภาษาเพื่อการสื่อ-
สาร พร้อมคู่มือครู

๑๕. รวมบทร้อยกรองว่าด้วยภาษาไทย “สืบ
ลายสือไท” ที่ระลึกงานพระราชทานพระเกี้ยวทองคำ
๑๑ พ.ย. ๒๕๓๓

๑๖. หนังสือ นิทานทศชาติคำกาพย์

๑๗. หนังสือ “เพ็ญพระพิริยะเกินจะรำพัน”
นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ เขียนเรื่อง “ไทยปฐมพิ
รมย์เย็น” ซึ่งเป็นตอนหนึ่งในหนังสือ “เพ็ญพระพิริยะ
เกินจะรำพัน” กล่าวถึงพระราชประวัติย่อในรูป
กาพย์ห่อโคลง มีพระบรมฉายาลักษณ์และภาพถ่าย
(ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน)

ผลงานดีเด่น

ผลงานดีเด่นที่นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ ภูมิใจ
คือ นิทานทศชาติคำกาพย์ เนื่องจากนิทานทศชาติ
คำกาพย์ ใช้ภาษาง่ายๆ และแทรกคุณธรรมของ
พุทธศาสนา หากเด็กได้เรียนรู้ก็จะเข้าใจง่ายและเกิด
ความประทับใจ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
จึงได้จัดพิมพ์เพื่อเป็นหนังสืออ่านสำหรับเด็ก

เกียรติคุณที่เคยได้รับ

๑. รางวัลของสภากวีพัฒนธรรมแห่งชาติจาก
จอมพล ป. พิบูลสงคราม จากการเขียนบทดอก-
สร้อยเรื่อง “ผันทังให้เป็นเข็ม” พ.ศ. ๒๕๒๕

๒. รางวัลชมเชยในงานสัปดาห์หนังสือแห่ง-
ชาติ จากเรื่อง “นิทานภาพพุทธรักษา” พ.ศ. ๒๕๒๕

๓. ศาสตราจารย์กิตติคุณ จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๕

๔. เสมาธรรมจักรประเภทบำเพ็ญคุณประ-
โยชน์ต่อพุทธศาสนาด้านหนังสือ และคำประพันธ์
พ.ศ. ๒๕๒๕

๕. โล่ประกาศเกียรติคุณประพันธ์เพลงมาร์ช
สิงหราชพิทยาคม

๖. โล่เกียรติดิยศึกษานิเทศก์ดีเด่น จาก
สมาคมศึกษานิเทศก์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๗

๗. โล่ นักกลอนดีเด่น จากสมาคมนักกลอน
แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๕ โล่จากการให้ความ
ร่วมมือในการอ่านประกวดร้อยแก้ว ธันวาคม ๒๕๓๐

๘. พระเกี้ยวทองคำ จากจุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๓

๙. ปริญญาดุขฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ศึกษา
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

๑๐. โล่ประพันธ์เพลงให้แก่สถาบันเทคโนโลยี
โยธาฯ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๓

๑๑. โล่เกียรติคุณคนดีเมืองนครศรีธรรมราช
๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๓

๑๒. ศิษย์เก่าดีเด่นของสวนสุนันทา ประจำปี
พ.ศ. ๒๕๓๔

ความประพฤติ คุณธรรม ศีลธรรม

นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ เป็นผู้ที่มีจริยวัตร
ตรงตาม นิมิตถนวล อารมณ์เย็น ผู้ที่เป็นเพื่อนฝูงหรือ
ลูกศิษย์ต่างก็เห็นพ้องต้องกันว่า มีความรู้สึกสบาย-
ใจเมื่อได้พบปะพูดคุยกับท่าน เป็นผู้ที่ไม่เกียติและ
ยกย่องบุคคลที่ควรแก่การยกย่องเสมอ เป็นผู้ที่มี
คุณธรรมสมกับความเป็นครู คือ อุทิศเวลาเพื่อสั่ง-

สอนอบรมศิษย์ แม้เกษียณอายุราชการไปแล้ว ท่านก็ยังเสียสละกำลังกาย กำลังความคิดอุทิศเวลาเพื่อสังคม โดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยากท่านเป็นผู้ให้เสมอมา อาจกล่าวได้ว่าท่านไม่เคยปฏิเสธผู้ที่ไปขอความช่วยเหลือในทางด้านวิชาการ เช่น ประพันธ์บทอาเศียรวาท บทความ เอกสารประกอบการสอน หรือเป็นกรรมการโครงการต่างๆ ท่านยินดีให้ความร่วมมือและปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ

นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ มีจิตมุ่งมั่นที่จะรักษาเอกลักษณ์ วัฒนธรรมทางภาษาและวรรณคดีไทย ตลอดจนการเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยโดยแท้จริง ดังจะเห็นได้จาก การแต่งคำประพันธ์ร้อยกรองโดยเฉพาะการแต่งกาพย์ซึ่งนับได้ว่าไพเราะหาใครในปัจจุบันเสมอได้ยาก การค้นคว้าวิจัยการ

ละเล่นของเด็กไทยในภาคต่างๆ รวบรวมภาคีตไทย ฯลฯ

ในด้านครอบครัว นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ ได้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรธิดา ท่านเป็นผู้ที่คงแก่เรียน ตั้งมั่นบุตรธิดา จึงประสบความสำเร็จในการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่การงาน

นับได้ว่า นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ ได้บำเพ็ญตนเป็นผู้ให้ทั้งทางวิชาการ และกำลังใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม จึงเป็นที่รักและเคารพของศิษย์และบุคคลทั่วไป

งานด้านบริการสังคม

นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ ได้อุทิศเวลาปฏิบัติงานให้บริการแก่สังคมเสมอมา เช่น ในด้านการจัดอบรมบุคลากร เป็นวิทยากรพิเศษ เป็นกรรมการร่วมจัดตั้งมูลนิธิให้ทุนการศึกษา ฯลฯ แม้ท่านจะเกษียณอายุราชการไปแล้ว ท่านก็ยังให้ความร่วมมือแก่หน่วยงานราชการ เอกชน โดยเป็นกรรมการและอนุกรรมการต่าง ๆ และหน่วยงาน งานบริการสังคมของท่านทั้งก่อนและหลังเกษียณอายุราชการสรุปได้ดังนี้

๑. ขณะที่ท่านปฏิบัติในหน้าที่ศึกษานิเทศก์ ท่านได้จัดอบรมครูทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทุกเขตการศึกษา

๒. เป็นวิทยากรพิเศษ ในการจัดประชุมสัมมนาและอบรมซึ่งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจัดขึ้น เช่น งาน ๑๐๐ ปี พระยาอนุমানราชธนะ งานสี่สิ่ววรรณกรรม ฯลฯ

๓. เป็นกรรมการจัดทำหนังสือในวาระสำคัญ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจัดขึ้น เช่น ๑๐๐ ปี พระยาอนุমানราชธนะ, ๑๐๐ ปี กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์, อนุสรณ์สุนทรภู่ ๒๐๐ ปี

๔. เขียนบทโทรทัศน์และวิทยุรายการอยู่อย่างไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๐-ปัจจุบัน

๕. เขียนเพลงและศึกษาภาคีตให้แก่วิทยุโรงเรียน

๖. เป็นกรรมการจัดงานวันสุนทรภู่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๑-ปัจจุบัน

๗. เป็นประธานคณะกรรมการจัดการประกวดวาดภาพเรื่อง “ฉันเป็นคนไทย” แล้วจัดพิมพ์เป็นเล่ม มีคำบรรยาย ๔ ภาษา คือ ไทย อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน เพื่อเผยแพร่ไปยังต่างประเทศ

๘. เป็นกรรมการวิจัยงานการเล่นของเด็กไทย แล้วจัดพิมพ์เผยแพร่ไปยังเยาวชนและประชาชน งานวิจัยได้แก่ การเล่นของเด็กภาคกลาง การเล่นของเด็กภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ การเล่นของเด็กภาคใต้

๙. เป็นประธานริเริ่มการประกวดหนังสือสำหรับเด็กเขียน เพื่อให้เด็กอ่านและจัดพิมพ์เรื่องที่ชนะการประกวดเผยแพร่ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕ ทำให้แพร่หลายในวงการหนังสือเด็ก

๑๐. เป็นกรรมการประกวด คำขวัญ คำประพันธ์ บทร้อยกรอง และการอ่านทำนองเสนาะ

๑๑. เป็นอนุกรรมการ มูลนิธิ (ก.ร.ว.) ของหอวิชาวรรณสุนทรณ์ (๕ ปี)

๑๒. เป็นกรรมการมูลนิธิตระกูล ณ ถลาง โดยให้ทุนการศึกษาแก่เด็กที่ขาดแคลนในจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ และสุราษฎร์ธานี จังหวัดละ ๔ ทุน มัธยมต้นทุนละ ๑,๒๐๐ บาท มัธยมปลายทุนละ ๑,๕๐๐ บาท

๑๓. เป็นรองประธานกรรมการมูลนิธิสัมมาชีวิตศิลป์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒-ปัจจุบัน มูลนิธิสัมมาชีวิตศิลป์ ได้ตั้งโรงเรียนสัมมาชีวิตศิลป์ สำหรับเด็กที่ขาดแคลนและออกหนังสือแอลงข่าวปีละเล่ม มูลนิธินี้อยู่ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช

๑๔. เป็นกรรมการที่ปรึกษาของยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๕. เป็นประธานโครงการหนังสือสำหรับเด็ก ๔ สมัย เป็นเวลา ๘ ปี ปัจจุบันยังคงเป็นที่ปรึกษาของโครงการ

๑๖. เป็นประธานโครงการห้องสมุดอนุสรณ์สุนทรภู่ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓-ปัจจุบัน

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานดีเด่นและโอกาสที่จะปฏิบัติต่อไป

นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดคนหนึ่งในการริเริ่มจัดตั้งการนิเทศการศึกษาขึ้นในประเทศไทย ท่านปฏิบัติงานในหน้าที่ศึกษานิเทศก์นานถึง ๑๔ ปี ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ทำงานการนิเทศการศึกษาเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ งานที่สำคัญสมควรจะกล่าวถึงได้แก่ การพัฒนาหน่วยศึกษานิเทศก์จากหน่วยงานเล็ก ๆ ให้เป็นหน่วยงานที่มีบุคลากรสถานที่และวัสดุอุปกรณ์อย่างพร้อมมูล การช่วยดำเนินงานทางวิชาการของโครงการต่าง ๆ ของกรม เช่น โครงการปรับปรุงโรงเรียนส่วนกลาง โครงการ GED โครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม โครงการพัฒนาโรงเรียนในชนบท โครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค การพัฒนาหลักสูตร และจัดทำหนังสือเรียน และคู่มือภาษาไทยทั้งในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายหลายสิบรายวิชา และถึงแม้ท่านจะโอนไปรับราชการที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแล้วก็ตาม ท่านก็ยังสละเวลาไปร่วมงานทางวิชาการกับศึกษานิเทศก์ตลอดมา

ในด้านภาษาและวรรณกรรม นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ ได้ใช้ความรู้ความสามารถทางด้านอักษรศาสตร์ให้เป็นประโยชน์ ทั้งในการสอน และการประพันธ์ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาไทย ในลักษณะและโอกาสต่าง ๆ ในด้านการสอน ท่านสอนภาษาไทยแก่นิสิตครูศาสตร์ ระดับปริญญาตรี และนิสิตบัณฑิตศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านการประพันธ์ เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ มีความสามารถทั้งด้านร้อยแก้วและร้อยกรอง ท่านมีผลงานด้านการแต่ง บทร้อยกรองมาตั้งแต่ครั้งยังเป็นนิสิต งานประพันธ์เรื่องแรกที่ได้ตีพิมพ์ในหนังสือวารสารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือเรื่อง “คำสัญญาของลูก-

น้อย” พิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ เมื่อท่านได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิตแล้ว ได้รับเชิญให้เขียนศึกษาภาษิตเพื่ออ่านในโอกาสเปิดสถานีวิทยศึกษา ทุกวันศุกร์ศึกษาภาษิตนี้ได้เขียนติดต่อกันเป็นเวลานานกว่า ๑๒ ปี ภายหลังได้รวมพิมพ์เป็นเล่ม หรือมบทร้อยกรองเรื่องอื่น ๆ ให้ชื่อว่า “ศึกษาภาษิตและร้อยกรองฉลองปีเด็กสากล พ.ศ. ๒๕๒๒” และยังมีงานประพันธ์อื่น ๆ อีกหลายเรื่อง เรื่องสำคัญที่ควรกล่าวถึงคือเรื่อง “ไทยปฏิวัติร่มเย็น” ประกอบภาพพระราชทานพิมพ์ในหนังสือ “เพ็ญพิริยะเก็นจะรำพัน” ที่สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์จัดพิมพ์เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ และพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก

ในด้านอนุรักษ์และเผยแพร่เอกลักษณ์ของไทยนั้น นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ เป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการเผยแพร่เอกลักษณ์ไทย ซึ่งต้องจัดรายการอยู่อย่างไทยทางวิทยุและโทรทัศน์เป็นประจำเป็นเวลาประมาณ ๑๔ ปี งานของคณะอนุกรรมการเผยแพร่เอกลักษณ์ไทย นอกจากจัดรายการอยู่อย่างไทยแล้วยังมีงานวิจัย งานจัดพิมพ์หนังสือต่าง ๆ งานจัดสัมมนาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และงานจัดพิมพ์หนังสือเด็กเรื่อง “ฉันเป็นคนไทย” อันเป็นหนังสือภาพแสดงชีวิตและวัฒนธรรมไทย

นอกจากนี้ นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ ยังร่วมจัดทำหลักสูตรภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ร่วมจัดทำหนังสือภาษาไทยและคู่มือครูทุกระดับชั้นตามหลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ และ พ.ศ. ๒๕๒๔ การเป็นกรรมการตรวจหนังสือภาษาไทย วิชาเลือก ของสำนักพิมพ์เอกชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และกรรมการอื่นๆ อีกหลายคณะ

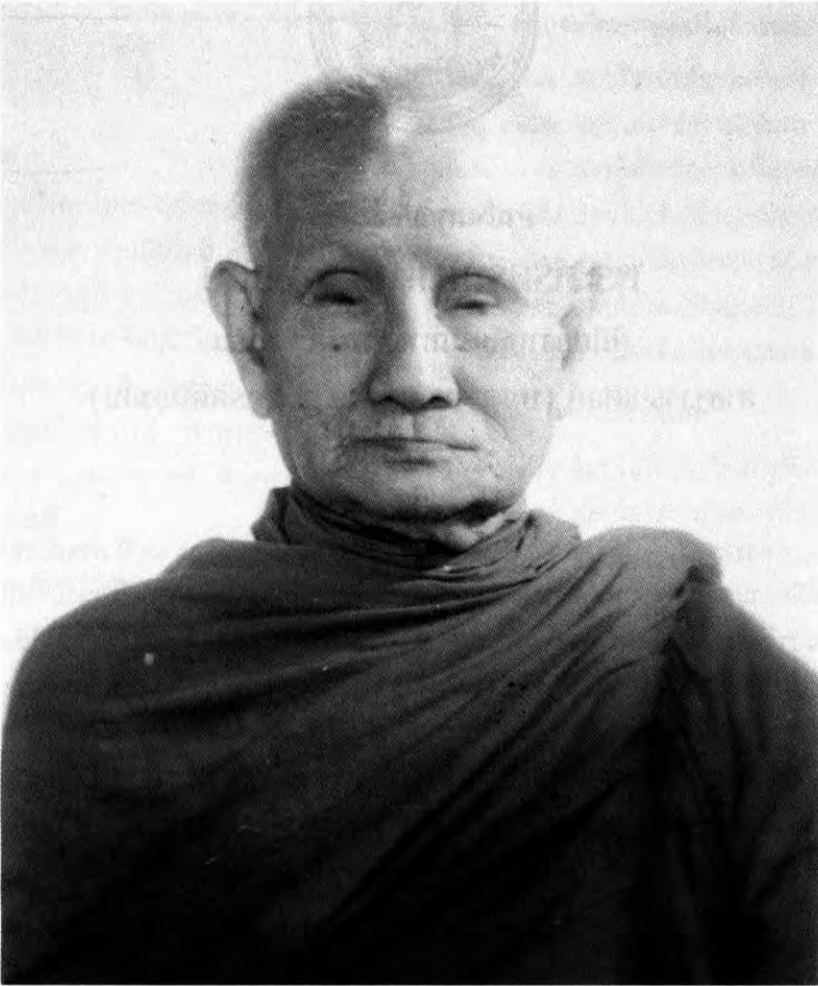
ปัจจุบัน แม้ท่านจะเกษียณอายุราชการแล้ว ท่านยังได้ให้ความร่วมมือแก่หน่วยงานราชการและเอกชน โดยเป็นกรรมการและอนุกรรมการต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นกรรมการจัดทำหนังสือเรียนชั้นมัธยมต้นและมัธยมปลาย ของกรมวิชาการ
  ๒. เป็นรองประธานมูลนิธิสมาชิวิชาชีพ
  ๓. เป็นรองประธานมูลนิธิตระกูล ณ ถลาง
  ๔. เป็นอนุกรรมการเผยแพร่เอกลักษณ์ของชาวไทยในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
  ๕. เป็นอนุกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการสาขาวิชาภาษาไทย ของข้าราชการสังกัดทบวง มหาวิทยาลัยและสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
  ๖. เป็นประธานกรรมการประกวดการอ่านระดับชาติของกระทรวงศึกษาธิการ
  ๗. เป็นกรรมการบริหารสถาบันสุนทรภู่
  ๘. เป็นกรรมการจัดทำหนังสือวันเด็ก
  ๙. เป็นประธานกรรมการ โครงการส่งเสริมครอบครัวสัมพันธ์ของสำนักนายกรัฐมนตรี
  ๑๐. เป็นอนุกรรมการโครงการเปิดหอไทย-นิทัศน์ ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
  ๑๑. เป็นอนุกรรมการโครงการสี่สีวรรณกรรม
  ๑๒. เป็นวิทยากรและเขียนเอกสารประกอบการสอนสถาบันอุดมศึกษา อาทิ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
  ๑๓. เป็นกรรมการเขียนเอกสารประกอบการสอนวิชาภาษาไทย เช่น การอ่าน การใช้ภาษาไทย การเขียนสำหรับครู และพัฒนาการวรรณคดีไทย
  ๑๔. เป็นกำลังสำคัญในการจัดทำหนังสืออนุสรณ์ เพื่อเผยแพร่เกียรติคุณของบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม
- นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ ได้ปฏิบัติงานเป็นอย่างดียิ่งตลอดมาทั้งงานในหน้าที่ราชการ และงานบริการส่วนรวมนานัปการ งานที่ได้ปฏิบัติเป็นผลในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า แม้จะ

เกษียณอายุราชการแล้ว ก็ยังอุทิศเวลาทำประโยชน์
ต่อชาติเต็มกำลังสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ
ท่านเป็นกำลังสำคัญในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม
ในด้านภาษาและวรรณกรรม ตลอดจนประเพณี
การเล่นพื้นบ้านของเด็กไทย

จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะ
กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่อง
เชิดชูเกียรติให้ **นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ** เป็นผู้มี
ผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์
(ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

พระครูศรีมหาโพธิคุณารักษ์

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาวรรณศิลป์ (บทความ วิชาการ และสารคดีท้องถิ่น)

คำประกาศเกียรติคุณ
พระครูศรีมหาโพธิคุณารักษ์
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาวรรณศิลป์ (บทความ วิชาการ และสารคดีท้องถิ่น)

พระครูศรีมหาโพธิคุณารักษ์ สกุลเดิม กระโยมกุล ปัจจุบันอายุ ๘๐ ปี ท่านเป็นพระภิกษุที่มีความสนใจศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี โบราณวัตถุ และตำนานพื้นบ้าน จึงได้สร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่ามากมาย บางเรื่องท่านได้รังสรรค์ขึ้นเพื่อสะท้อนให้เห็นสภาพเมืองไทยในอดีต นับเป็นประโยชน์ทางด้านประวัติศาสตร์ชาติไทยได้อีกแขนงหนึ่ง โดยเฉพาะประวัติศาสตร์เกี่ยวกับจังหวัดปราจีนบุรี ท่านได้อุทิศตนสละเวลาทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์เพื่อบริการสังคมทางด้านงานวรรณศิลป์อย่างน่าสรรเสริญอย่างยิ่ง

พระครูศรีมหาโพธิคุณารักษ์ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ (บทความ วิชาการ สารคดีท้องถิ่น)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขาวรรณศิลป์ (บทความ วิชาการ และสารคดี ท้องถิ่น)

แล้วกลับอยู่จำพรรษาศึกษาปริยัติ-
ธรรม ณ วัดมหารณพารามวรวิหาร
ถึง พ.ศ. ๒๔๘๘ จึงย้ายมาอยู่จำพรรษา
ณ วัดใหม่กรงทอง จนถึงปัจจุบัน

ประวัติชีวิต

พระครูศรีมหาโพธิคณาภิรักษ์ (สวาสดิ์ กิตติมา)
สกุลเดิมกระโยมกุล เกิดเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๔๕๕
ที่บ้านท่าตะคร้อ หมู่ที่ ๔ ตำบลศรีมหาโพธิ อำเภอ
ศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี โยมบิดาชื่อนายปั้น
โยมมารดาชื่อนางบุญมี ปัจจุบันอายุ ๘๐ ปี เป็น
เจ้าคณะอำเภอศรีมหาโพธิ จำพรรษาที่สำนักวัด
ใหม่กรงทอง ตำบลศรีมหาโพธิ อำเภอศรีมหาโพธิ
จังหวัดปราจีนบุรี

๑. การศึกษาฝ่ายสามัญ

พ.ศ. ๒๔๖๘ สอบไล่ได้ชั้นประถมปีที่ ๓ ประโยค
ประถมบริบูรณ์ในสมัยนั้น จากโรง-
เรียน ประชาบาลวัดใหม่กรงทอง วัด
ใกล้ภูมิลำเนา

การศึกษาฝ่ายปริยัติธรรม

พ.ศ. ๒๔๖๘ โยมบิดาได้นำไปฝากเป็นศิษย์พระ-
ปลัดอ้อด เกสโร วัดมหารณพาราม-
วรวิหาร แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ เขต
พระนคร กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษา
พระปริยัติธรรมต่อไป

๒. บรรพชาอุปสมบท

พ.ศ. ๒๔๗๐ บรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดมหารณ-
พารามวรวิหาร กรุงเทพมหานคร โดยมี
พระวิสุทธิโสภณ (โพธิ์อินุทโชโต
ป.จ.๕) เป็นพระอุปัชฌาย์

พ.ศ. ๒๔๗๕ อุปสมบท ณ พัทธสีมาวัดใหม่กรงทอง
อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี
โดยมีพระวิสุทธิโสภณ เป็นอุปัชฌาย์

ผลการศึกษาพระปริยัติธรรม

พ.ศ. ๒๔๗๒ สอบไล่ได้นักธรรมชั้นตรี
พ.ศ. ๒๔๗๕ สอบไล่ได้นักธรรมชั้นโท
พ.ศ. ๒๔๗๖ สอบไล่ได้นักธรรมชั้นเอก
พ.ศ. ๒๔๗๗ สอบไล่ได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค
พ.ศ. ๒๔๘๒ สอบไล่ได้เปรียญธรรม ๔ ประโยค
พ.ศ. ๒๔๘๔ สอบไล่ได้เปรียญธรรม ๕ ประโยค
พ.ศ. ๒๔๘๕ สอบไล่ได้เปรียญธรรม ๖ ประโยค

๓. การศึกษาพิเศษ

พ.ศ. ๒๔๘๔ สอบไล่ได้ประโยคครูพิเศษมูล พ.
พ.ศ. ๒๔๘๕ สอบไล่ได้ประโยคครูพิเศษประถม พ.ป.
พ.ศ. ๒๕๐๔ สอบไล่ได้ประโยคครูพิเศษมัธยม พ.ม.

๔. ตำแหน่งหน้าที่การงาน

พ.ศ. ๒๔๘๕-๒๔๘๖ เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
สงฆ์อำเภอศรีมหาโพธิ
พ.ศ. ๒๔๘๖-๒๔๘๘ เป็นเผยแผ่อำเภอศรีมหาโพธิ
พ.ศ. ๒๔๘๘-๒๕๐๗ เป็นเจ้าคณะอำเภอศรีมหาโพธิ
ชั้นโท
พ.ศ. ๒๕๐๓-๒๕๑๕ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดใหม่
กรงทอง
พ.ศ. ๒๕๐๗-๒๕๑๘ ได้รับพระราชทานสัญญาบัตร
เป็นเจ้าคณะอำเภอชั้นเอก มี
ราชทินนามว่า “พระครูศรี-
มหาโพธิคณาภิรักษ์”
พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้รับแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์
ในเขตปกครอง
พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัด
ใหม่กรงทอง
พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้รับเลื่อนชั้นพระสังฆาธิการ
เป็นเจ้าคณะอำเภอชั้นพิเศษ

๔. เข้ารับการอบรมศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๔๐ เข้ารับการอบรมครูวัดสามพระยา ส.อ.ส.
- พ.ศ. ๒๕๑๓ เข้ารับการอบรมศึกษาโรงเรียนพระ-
สังฆาธิการส่วนกลาง รุ่น ๒ ณ วัด
สามพระยา กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. ๒๕๑๖ เข้ารับการอบรมศึกษาเจ้าอาวาสวัด
พัฒนา ณ วัดทุ่งศรีเมือง จังหวัดอุบล
ราชธานี
- พ.ศ. ๒๕๒๑ เข้ารับการอบรมศึกษาเจ้าคณะอำเภอ
หนองวันออก ณ วัดพระนารายณ์มหา-
ราช จังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๒๒ เข้ารับการปฎิบัติงานพิเศษ พระจริยานิเทศ
ณ กรรมการศาสนา
- พ.ศ. ๒๕๒๕ เข้ารับการอบรมศึกษาโครงการพัฒนา
ประชุมพระสังฆาธิการเพื่อพัฒนาชุมชน
ณ วัดโสธรวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา
- พ.ศ. ๒๕๒๖ เข้ารับการประชุมเจ้าอาวาส เรื่อง
คุณธรรม ๕ ประการ ค่านิยมพื้นฐาน ๕
ประการ ณ วัดใหม่กรงทอง จังหวัด
ปราจีนบุรี
- พ.ศ. ๒๕๒๗ เข้ารับการประชุมพระสังฆาธิการ เพื่อ
ประโยชน์พัฒนา ณ วัดศรีประจันตคาม
จังหวัดปราจีนบุรี
- พ.ศ. ๒๕๒๘ เข้ารับการประชุมเจ้าอาวาส เจ้าคณะ
ตำบล เรื่องอภัยทาน ณ วัดใหม่กรงทอง
จังหวัดปราจีนบุรี
- พ.ศ. ๒๕๒๘ เข้ารับการประชุมอบรมอุตมการณ์ใน
พระพุทธศาสนา โดย ม.ท.บ.๒ อุบัติมณี
ณ วัดหลวงปริชากุล จังหวัดปราจีนบุรี
- พ.ศ. ๒๕๒๘ เข้ารับการอบรมประชุมครูปริยัติธรรม
ณ วัดใหม่กรงทอง จังหวัดปราจีนบุรี
- พ.ศ. ๒๕๒๘ เข้ารับการประชุมอบรมหลักสูตรพระ-
สังฆาธิการ อาสาสมัครสิ่งแวดล้อม ณ
วัดอุตมธานี จังหวัดนครนายก

พ.ศ. ๒๕๒๘ เข้ารับการอบรมวิทยากรแผ่นดินธรรม
แผ่นดินทอง ณ วัดป่ามะไฟ จังหวัด
ปราจีนบุรี

๖. กรรมการ

- พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นกรรมการตรวจประโยค-
ธรรมสนามหลวง
- พ.ศ. ๒๕๔๘-ปัจจุบัน เป็นกรรมการสอบธรรมสนาม-
หลวง ณ สนามสอบอำเภอ
ศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี
- พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้รับแต่งตั้งจากทางราชการ
จังหวัดปราจีนบุรี เป็นกรรม-
การที่ปรึกษาสร้างศาลสมเด็จพระ
พระนเรศวรมหาราช
- พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้รับแต่งตั้งจากทางราชการ
มณฑลทหารบกที่ ๒ ให้เป็น
กรรมการที่ปรึกษาคณะทำงาน
ปรับปรุงศาลสมเด็จพระ-
นเรศวรมหาราช
- พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้รับแต่งตั้งจากทางราชการ
อำเภอศรีมหาโพธิ ให้เป็น
กรรมการที่ปรึกษาารณรงค์เพื่อ
การรู้หนังสือแห่งชาติ
- พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้รับแต่งตั้งจากทางราชการ
จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็น
กรรมการปรับปรุงบริเวณเมือง
ศรีมหาโพธิ (อวัธยะปุระ)
- พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้รับแต่งตั้งจากทางราชการ
อำเภอศรีมหาโพธิ ให้เป็น
วิทยากรอบรมแผ่นดินธรรม
แผ่นดินทอง ทุกหน่วยในเขต
อำเภอศรีมหาโพธิ
- พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๑ ได้รับแต่งตั้งจากเจ้าคณะ
จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็น
กรรมการกองกลางจัดงาน
ปฏิบัติธรรมเนื่องในเทศกาล
มาฆบูชา ณ รอยพระพุทธบาท

วัดสระมรกต ตำบลโคกไทย
อำเภอโคกปี่ จังหวัดปราจีนบุรี
ได้รับแต่งตั้งมอบหมายจาก
ทางราชการจังหวัดปราจีนบุรี
ให้เป็นผู้แทนเจ้าคณะจังหวัด
ปราจีนบุรี ในคณะอนุกรรมการ
อนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรม
จังหวัดปราจีนบุรี

๗. งานพิเศษ

เมื่อทางราชการอำเภอหรือทางราชการคณะ
สงฆ์ในจังหวัด ได้จัดให้มีการประชุมอบรมพระ-
สังฆาธิการ ครูปริยัติธรรม ประชาชน ก็ได้รับอา-
ราชานาให้เป็นวิทยากร ผู้บรรยายทั้งทางศาสนา
และทางประวัติศาสตร์โบราณคดี ของจังหวัด
ปราจีนบุรี อยู่เสมอมา

นอกจากนี้มีความสนใจศึกษาทางประวัติ-
ศาสตร์และโบราณคดีไทยโดยทั่วไปมาตั้งแต่เป็น
สามเณรจนปัจจุบันนี้ ได้สะสมศิลปโบราณวัตถุต่าง ๆ
ทั้งในเขตจังหวัดและนอกเขตตามแต่จะแสวงหา
ได้รวบรวมจัดตั้งพิพิธภัณฑวัดใหม่กรงทองขึ้นในวัด
ใหม่กรงทอง โดยมี นางบัว ไชยสมบุญ ณ คพัดดาณี
อุบาสิกาวัดใหม่กรงทองอุปถัมภ์สร้างตึกทรงไทย
สองชั้น คอนกรีต มุงกระเบื้องเคลือบ มีมุขหน้า ๑ มุข
มีเหล็กติดใส่บานประตู หน้าต่างชั้นใน ชั้นนอกมี
บานประตูหน้าต่างไม้อีกชั้นหนึ่ง ขนาดตึกพิพิธภัณฑ
ยาว ๑๐ เมตร กว้าง ๕ เมตร มุขกว้างยาว ๓ เมตร
ราคาก่อสร้างขึ้นเป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสน
บาทถ้วน) ส่วนตู้สำหรับเก็บศิลปโบราณวัตถุขณะนี้
จำนวน ๔ หลัง เป็นตู้เหล็กติดกระฉากเลื่อน พระครู
ศรีมหาโพธิคณาภิรักษ์ เป็นผู้จัดทำมาเองด้วยจตุ-
ปัจจัยส่วนตัวเป็นเงิน ๑๖,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นหก
พันบาทถ้วน) ปรากฏว่ามีผู้สนใจมาขอชมอยู่เสมอ
ได้เขียนบทความต่างๆ ทางประวัติศาสตร์และ
โบราณคดี กวีนิพนธ์ ออกอากาศในรายการสารคดี ๕
นาที ของกรมประชาสัมพันธ์ หลายสิบเรื่องและส่ง
ไปลงนิตยสารตามควรแก่โอกาส กับทั้งมีผู้มาขอ

บทความไปพิมพ์แจกในงานต่างๆ บ้าง จัดพิมพ์ขึ้น
เองในโอกาสต่าง ๆ บ้าง เสมอมา ดังมีรายการ
ต่อไปนี้

สารคดี ๕ นาที
รายการออกอากาศ กองวิทยากร
กรมประชาสัมพันธ์

ด้านทูลมาน พระสมุทฺรเจดีย์ ดงศรีมหาโพธิ
ลูกปัดเมืองพระรถ ปลายพระหัตถ์ศรีมหาโพธิ สะเก็ด
ดาว เรื่องของลิเก ของดีในอำเภอตาพระยา พระ-
ธาตุพุทธมงคล พานหิน ศักราช น้ำสำคัญของไทย
เมืองปราจีนบุรีในอดีต หนึ่งทะเลง เมืองไร่ หลวงพ่อ
พระร่วง สระแก้วดงศรีมหาโพธิ ของดีในอำเภอ
วัฒนานคร บ่อทอง อำเภอโกบรินทร์บุรี งามมหาไฟ-
ชยนต์วิชัย ภูเขาทองดงศรีมหาโพธิ พระนิรันตราย
เหรา เมืองทุ่งยั้งครั้งอดีต ประเลง เมืองผาง จิวจิว
จารึกอาณาจักรน่านเจ้า หุ่นกระบอกไทย พร พระ-
แสงราชาวุธ ธรรมาสันนิเวศมหาราม ประสาท
สลักกอกทม ลอยกระทง ดงละคร เมืองศรีพระโร
เมืองพระรถในอำเภอพนสนิมคม เมืองโบราณใน
จังหวัดจันทบุรี จังหวัดปราจีนสมัยก่อนประวัติ-
ศาสตร์ ปราสาทหินบ้านระแงง นีราคนรินทร์ วัน
อาสาฬหบูชา ครุฑ ค่ายทำนบ พลับพลา พระ-
แสงขรรค์ชัยศรี ของดีในอำเภอสระแก้ว เทวรูป
พระมหาพิมพ์คณิศร พระเจ้าเหา

เจ้าภาพพิมพ์แจกในงานฌาปนกิจศพ นาย
สุนท์ ช่างกล ณ ฌาปนสถาน วัดใหม่กรงทอง อำเภอ
ศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี วันที่ ๑๕ เมษายน
๒๕๑๓

เงินตราดงศรีมหาโพธิ การทำเจ้าเข้า วิธี
คำนวณหาวัน เวลา เดือนขึ้น เดือนตก ปรากฏชื่อ
ปรากฏชื่อไทย เมืองศรีเทพ แยกมักกะสัน แหวนตรา
ถวายบังคมก้อย พระพุทธรูปศิลาขาว ดูกดาเสีย-
กะบาล ประเพณีการแขวนกระดิ่งที่ประตูพระราชมัง
พระพุทธรูมุขยรัตนพิมพ์ลมนิมัย เครื่องหมายประจำ
รัชกาล ออกสิบสองภาษา เหตุที่ไทยเรียกชาวยุโรป
ว่าฝรั่ง โบราณสถานวัดอุสระมรกต ชั้นที่ ๓ ถ้อง

เป่าไฟ วัดมหาราชวรวิหาร การแสดงสินค้า
พื้นเมืองปราจีนบุรี พระพุทธรูปหินทวารวดี-ธรรม-
จักร วีระบุรุษเมืองปราจีนบุรี แกงไต มังกร ลายแทง
สมณศักดิ์ สัญญาบัตร พัดยศ พระญวน พระจีน
พระพนัสบดี วีระบุรุษเมืองปราจีนบุรี ณะเชิงเทรา
เมืองสะสมกำลัง

เจ้าภาพพิมพ์แจกในงานฌาปนกิจศพ นาง
สมบุญ ศิรินาม ณ ฌาปนสถานวัดใหม่กรงทอง
อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี วันที่ ๓
พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

บทความที่จัดพิมพ์เป็นเล่มช่วย

๑. ดำนายนครมโหสถ เจ้าภาพพิมพ์แจกในงาน
ฌาปนกิจศพพระปลัดอ้ออด เกสโร วัดพระ-
พิเรนทร์ กรุงเทพมหานคร ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๑
๒. อมตธรรมรส เจ้าภาพพิมพ์แจกในงาน
บรรจุอัฐิบรรพบุรุษ นางหรั่ง เครือแป้น ณ วัด
ใหม่กรงทอง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัด
ปราจีนบุรี ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒
๓. ประวัติต้นโพธิ์ศรีมหาโพธิ จัดพิมพ์แจกงาน
ทอดกฐิน ณ วัดทอไผ่ อำเภอประจันตคาม
จังหวัดปราจีนบุรี
๔. มิ่งคลานสาส์นคำฉันท์ จัดพิมพ์อุทิศส่วนกุศล
โยมบิดานายบันกระโยมกุล ณ วัดใหม่กรงทอง
อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี ๑๔
กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘
๕. ประวัติสังฆปาโมกข์ จัดพิมพ์ช่วยงานทำบุญ
อายุ ๘๕ ปี พระวิสุทธิธรรมจารย์ วัดใหม่
กรงทอง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี
๘-๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘
๖. เมืองโบราณในลุ่มแม่น้ำบางปะกง จัดพิมพ์
ช่วย ๑ สิงหาคม ๒๕๑๐
๗. ดำนายนครมโหสถ จัดพิมพ์ในงานฉลอง
สมณศักดิ์ เจ้าคณะอำเภอชั้นเอก พระครูศรี-
มหาโพธิคุณารักษ์ วัดใหม่กรงทอง อำเภอ
ศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี ๑๐-๑๑ เมษายน
๒๕๐๘

๘. ประวัติจังหวัดปราจีนบุรี คณะกรรมการ
จังหวัดปราจีนบุรี จัดพิมพ์โดยเสด็จพระราช-
กุศลพระราชทานผ้าพระกฐินต้น ณ วัดแก้ว-
พิจิตร อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ๑๖
พฤศจิกายน ๒๕๐๘
๙. แร่กรรม เจ้าภาพพิมพ์งานพระราชทาน
เพลิงศพ พระครูบรรหารธรรมกิจ วัดใหม่ตง-
กระตงยาม อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีน-
บุรี ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒
๑๐. ประวัติจังหวัดปราจีนบุรี เจ้าภาพพิมพ์แจกใน
งานฌาปนกิจศพ นางปุย บัณฑุวรรณ ณ
ฌาปนสถานวัดใหม่กรงทองอำเภอศรีมหาโพธิ
จังหวัดปราจีนบุรี ๒ เมษายน ๒๕๑๒
๑๑. เสนาวานร ส่นามสอธรรมส่นามหลวง อำเภอ
ศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี จัดพิมพ์แจก ๑๕-
๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๓
๑๒. พระราชประวัติย่อสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
คณะกรรมการจัดงานจัดพิมพ์ในงานเสด็จพระ-
ราชดำเนินเปิดศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
สี่แยกบ้านเนินหอม อำเภอเมืองปราจีนบุรี
จังหวัดปราจีนบุรี ๒๖ มกราคม ๒๕๑๔
๑๓. บันทึกย่อหน้าเที่ยวเมืองศรีมหาโพธิ เจ้าภาพ
พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ นาย
บัญชา ช่างกล ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม
กทม. ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๔
๑๔. พระพุทธรูปหินเขียว สมัยทวารวดี คณะ
กรรมการจัดงานฉลอง กิ่งอำเภอโคกบิบบ
จังหวัดปราจีนบุรี ๓-๔ กรกฎาคม ๒๕๑๔
๑๕. ประวัติวัดใหม่กรงทองและเจ้าอาวาสวัดใหม่
กรงทอง เจ้าภาพพิมพ์แจกในงานฌาปนกิจศพ
นางหรั่ง เครือแป้น ณ เมรุวัดใหม่กรงทอง
อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี
๑๖. เขมรโคก เจ้าภาพพิมพ์ในงานฌาปนกิจศพ
นางละเมียด ประจักษ์พิมพ์ ณ ฌาปนสถานวัด
ใหม่กรงทอง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัด
ปราจีนบุรี ๘ มีนาคม ๒๕๒๓

๑๗. พระเจ้าเหาและประวัติศาสตร์จีน เจ้าภาพจัดพิมพ์แจกในงานฉาบภิกษุ นายเปล่ง โชติโกณ เมรุวัดใหม่กรงทอง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๒๕
๑๘. คำบรรยายจริยธรรมกับการปกครอง เจ้าภาพจัดพิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพพระครูธรรมสารสุนทร วัดสัมพันธ อำเภศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี ๓๑ มกราคม ๒๕๒๕
๑๙. ข้อคิดสะกิดใจ จัดพิมพ์อำนวยการพิมพ์ใหม่ ๑ มกราคม ๒๕๒๘
๒๐. จังหวัดปราจีนบุรี ภาคโบราณคดีและภาคประวัติศาสตร์ จัดพิมพ์ชำระอนุสรณ์อายุครบ ๗๒ ปี พระครูศรีมหาโพธิคณาภิรักษ์ วัดใหม่กรงทอง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี ๓ มีนาคม ๒๕๒๘
๒๑. กลุ่มโบราณสถานสระมรกต จัดพิมพ์ชำระอนุสรณ์อายุครบ ๗๓ ปี พระครูศรีมหาโพธิคณาภิรักษ์ วัดใหม่กรงทอง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี ๓ มีนาคม ๒๕๒๘
๒๒. คำบรรยายธรรมกับการพัฒนาการศึกษา จัดพิมพ์ชำระอนุสรณ์อายุครบ ๗๔ ปี พระครูศรีมหาโพธิคณาภิรักษ์ วัดใหม่กรงทอง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี ๓ มีนาคม ๒๕๓๐
๒๓. วัฒนธรรมพื้นเมือง จัดพิมพ์อภินันทนาการ ครูอาจารย์ วันครู ๑๖ มกราคม ๒๕๓๒ โรงพิมพ์ลมัยการพิมพ์ จังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ. ๒๕๓๒
๒๔. คำบรรยาย มรดกไทย เรื่อง ความสำคัญของมรดกไทย และแนวทางอนุรักษ์ส่งเสริมสนับสนุนและเผยแพร่ของจังหวัดปราจีนบุรี จัดพิมพ์ทำบุญอายุครบ ๗๘ ปี โรงพิมพ์ลมัยการพิมพ์ ปราจีนบุรี พ.ศ. ๒๕๓๓
๒๕. รอยพระพุทธรูป จัดพิมพ์ทำบุญอายุ ๗๘ ปี โรงพิมพ์ลมัยการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๓๔
๒๖. เสนาบัณฑิตคำฉันท์ แนวทางการศึกษาวรรณคดีไทย ไทยพวนปราจีนบุรี จัดพิมพ์ทำบุญอายุ

๗๘ ปี โรงพิมพ์ลมัยการพิมพ์ ปราจีนบุรี พ.ศ. ๒๕๓๕

บทความที่ลงในนิตยสาร

๑. ดำเนินนครมโหสถ ซ่อฟ้าปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑๒-๑๓ พ.ย.-ธ.ค. ๒๕๐๘
๒. ประวัติจังหวัดปราจีนบุรี ซ่อฟ้าปีที่ ๒ ฉบับ ๑๕ มกราคม ๒๕๑๐
- ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐
- ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๐
- ๑๗ เมษายน ๒๕๑๐
๓. จดหมายเรื่องลูกปัด โบราณคดี ปีที่ ๑ เล่ม ๑ ก.ค.-ส.ค.-ก.ย. ๒๕๑๐
๔. ที่มาของปราสาทหินขอม ซ่อฟ้า ปีที่ ๓ ๔ มกราคม ๒๕๑๑
๕. ที่มาของสมณศักดิ์ ซ่อฟ้า ปีที่ ๓ ๘ พฤษภาคม ๒๕๑๑
๖. เมืองโบราณในลุ่มแม่น้ำบางปะกง โบราณคดี ปีที่ ๑ เล่ม ๔ เม.ย.-พ.ค.-มิ.ย. ๒๕๑๑
๗. ลายพระหัตถ์ศรีมหาโพธิ โบราณคดีศรีมหาโพธิ ๑๒ มี.ค. ๒๕๑๐
๘. หุ่นขี้ผึ้งอดีต ซ่อฟ้า ปีที่ ๓ ส.ค. ๒๕๑๑
๙. แรกรรรม ซ่อฟ้า ปีที่ ๔ ก.พ. ๒๕๑๒
๑๐. พุทธประวัติคำกาพย์ ซ่อฟ้า ปีที่ ๔ มิ.ย. ๒๕๑๒
๑๑. ปติปฐกาคำกาพย์ ซ่อฟ้า ปีที่ ๔ ก.ค. ๒๕๑๒
๑๒. ประวัติชาติขอม ซ่อฟ้า ปีที่ ๕ ม.ค. ๒๕๑๓
๑๓. ความเจริญทางด้านวัตถุซ่อฟ้าปีที่ ๕ มี.ค. ๒๕๑๓
๑๔. ของดีในจังหวัดสุรินทร์ ซ่อฟ้าปีที่ ๕ ส.ค. ๒๕๑๓
๑๕. เสนาวานร-กุมภโมเสกคำโคลง ซ่อฟ้า ปีที่ ๕ ก.ย. ๒๕๑๓, ต.ค. ๒๕๑๓
๑๖. กุมภโมเสกคำโคลง ซ่อฟ้า ปีที่ ๕ พ.ย. ๒๕๑๓, ธ.ค. ๒๕๑๓
๑๗. พระราชประวัติย่อพระนเรศวร ซ่อฟ้า ปีที่ ๖ ม.ค. ๒๕๑๔
๑๘. พระพุทธรูปหินเขียวสมัยทวารวดี ซ่อฟ้า ปีที่ ๖ มิ.ย. ๒๕๑๔

๑๙. แนวทางศึกษาวรรณคดีไทย ช่อฟ้า ปีที่ ๖ ก.ค.
๒๕๑๔, ส.ค. ๒๕๑๔
๒๐. เสนอบัณฑิตคำฉันท์ ช่อฟ้า ปีที่ ๖ ก.ย.-ด.ค.-
พ.ย.-ธ.ค. ๒๕๑๔
๒๑. เงินตราดงศรีมหาโพธิ
วิธีคำนวณหาเวลา เดือนขึ้น เดือนตก การทำ
เจ้าข้า, ช่อฟ้า ปีที่ ๗ ก.พ. ๒๕๑๕
๒๒. ออกสืบสองภาษา ช่อฟ้า ปีที่ ๗ มี.ค. ๒๕๑๕
๒๓. เครื่องหมายประจำรัชกาล ช่อฟ้า ปีที่ ๗ เม.ย.
๒๕๑๕

๒๔. ประเพณีการแขวนกระดิ่งที่ประตูพระราชวัง
ช่อฟ้า ปีที่ ๗ พ.ค. ๒๕๑๕
๒๕. อาเศียรวาทัทธมหาราชสดุดี ช่อฟ้า ปีที่ ๘
ธ.ค. ๒๕๑๖

จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติให้ **พระครูศรีมหาโพธิคุณารักษ์** เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ (บทความ วิชาการ และสารคดี ท่องถิ่น)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดปราจีนบุรี
โรงเรียนปราจีนกัลยาณี

พระราชรัตนดิลก

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

คำประกาศเกียรติคุณ
พระราชรัตนดิลก
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

พระราชรัตนดิลก สกุลเดิม ศรณรินทร์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๐ ที่บ้านบางหัก หมู่ที่ ๑ ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดโคกสมาณคุณ จังหวัดสงขลา มีอายุ ๘๖ ปี เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในทางอักษรศาสตร์ชั้นเยี่ยมอีกท่านหนึ่งที่ได้สร้างสรรค์ผลงานอันทรงคุณค่าทางด้านร้อยกรอง ในนามปากกา “ก.ศรณรินทร์” บทกวีของท่านมีทั้งกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ที่ท่านได้คัดสรรค้ำขั้นยอดมาใช้ในการร้อยเรียงให้เกิดสุนทรียรสและอารมณ์รส ผลงานของท่านจึงได้รับรางวัลจากธนาคารกรุงเทพฯ หลายครั้ง นับเป็นกวีชั้นครูที่สมควรจะได้รับการเทิดทูนไว้เป็นปูชนียบุคคลอีกท่านหนึ่ง

พระราชรัตนดิลก จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

ประวัติชีวิต

พระราชรัตนดิลก (กลิ่น ฐิตคนฺโง) สกุลเดิม ศรณรินทร์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๐ ที่บ้านบางหัก หมู่ที่ ๑ ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โยมบิดาชื่อนายบุญแก้ว ศรณรินทร์ ปัจจุบันอายุ ๘๖ ปี เป็นเจ้าอาวาสวัดโคกสมานคุณ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โทรศัพท์ ๒๕๓๓๘๘

การศึกษา

วุฒิและประวัติการศึกษาโดยย่อ (พร้อมปีที่สำเร็จการศึกษา)

๑. พ.ศ. ๒๕๖๘ สอบได้นัการธรรมชั้นตรี
๒. พ.ศ. ๒๕๗๑ สอบได้นัการธรรมชั้นโท
๓. พ.ศ. ๒๕๗๘ สอบได้นัการธรรมชั้นเอก
๔. พ.ศ. ๒๕๗๓ สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค
๕. พ.ศ. ๒๕๘๒ สอบได้เปรียญธรรม ๔ ประโยค

ผลงาน

๑. เขียนบทหลักวาลงวารสารวิทยาศาสตร์ เรื่อง “เลือกรักชาติตัว”
๒. เขียนเรื่องหัวใจนิทาน เป็นกลอนแปด
๓. เขียนเรื่องสร้งคดาบส แต่งเป็นกาพย์หลายประเภท
๔. เขียนเรื่องวิฐรบพันทิต เป็นกลอนแปด
๕. เขียนเรื่องพระมหาชนกคำฉันท
๖. เขียนเรื่องพระเจ้าชัยทศ เป็น โคลง ฉันทกาพย์ กลอน สลับกัน

ผลงานดีเด่น

๑. เรื่องวิฐรบพันทิต กลอนสุภาพ
๒. เรื่องสร้งคดาบส กาพย์
๓. เรื่องมหาชนกคำฉันท

เกียรติคุณที่เคยได้รับ

๑. สงเรื่องเข้าประกวดวรรณกรรมไทย ได้รับรางวัล ๒ เรื่อง
๒. สงเรื่องเข้าประกวดวรรณกรรมไทย ได้รับรางวัลชมเชยพิเศษ ๒ ครั้ง
๓. สงบทหลักวาเข้าประกวดได้รับรางวัลที่ ๑

ความประพฤติ คุณธรรม ศีลธรรม

เป็นพระภิกษุที่มีวัตรปฏิบัติน่าเลื่อมใส

งานด้านบริการสังคม

ได้จัดสร้างโรงเรียนสมานคุณวิทยาทานขึ้นในวัด พ.ศ. ๒๕๘๓

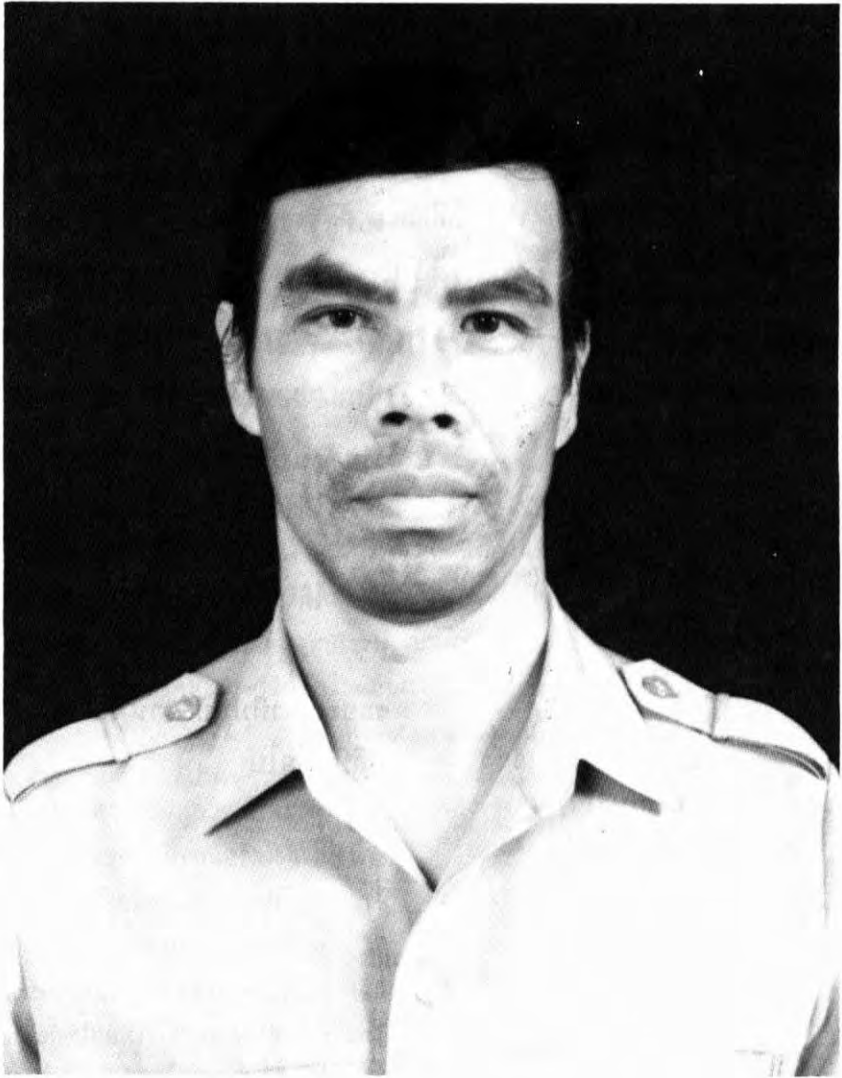
ได้จัดสร้างอาคารที่พักสำหรับอาคันตุกะ ทั้งพระภิกษุสามเณร และประชาชนทั่วไป

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานดีเด่นและโอกาสที่จะปฏิบัติต่อไป

ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จนกระทั่งปัจจุบัน และขณะที่กำลังเตรียมการพิมพ์ประพันธ์อีก ๑ เรื่อง ซึ่งทำยังไม่ยอมเปิดเผยชื่อเรื่อง

ผลงานทางด้านวรรณกรรมของพระราชรัตนดิลก ที่เป็นบทร้อยกรอง เป็นคติธรรมและคำสอนมีอีกมาก แต่ไม่อาจรวบรวมมาได้ทั้งหมด เนื่องจากได้สูญหายไปเมื่อเกิดน้ำท่วมใหญ่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติให้**พระราชรัตนดิลก** เป็นผู้มผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสงขลา
สถาบันราชภัฏสงขลา

นายประทีป สุขโสภ
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขานันทนาการ

คำประกาศเกียรติคุณ
นายประทีป สุขโสภา
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สาขานันทนาการ

นายประทีป สุขโสภา ปัจจุบันอายุ ๕๖ ปี เป็นผู้มีความชำนาญเป็นเลิศ สามารถขับทำนองเพลงพื้นบ้านประกอบการใช้กรับกลมสองมือได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว เป็นที่ชื่นชอบแก่ผู้ที่ได้ชมการแสดง จากความสามารถที่ไม่เหมือนใครจึงได้รับการกล่าวถึงฝีมือ นายประทีป สุขโสภา ตลอดมา นอกจากนี้ยังได้เป็นผู้รวบรวมศิลปะวัตถุโบราณขึ้นสำคัญ รวมถึงการสะสมพระเครื่องไว้ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ องค์ด้วยเหตุนี้จึงสมควรได้รับการยกย่องว่าเป็นนักสะสมและนักอนุรักษ์ดีเด่นแห่งยุคประกอบกับเป็นผู้มีจิตใจเปี่ยมไปด้วยคุณธรรมเมตตาธรรมได้จัดให้มีการสาธิตการแสดงกรับให้ชมอยู่เนืองๆ รวมถึงการให้เข้าชมและศึกษาศิลปะวัตถุล้ำค่าเหล่านี้ โดยมีได้เรียกร้องค่าตอบแทนแต่อย่างใด

นายประทีป สุขโสภา จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขานันทนาการ การจัดการ (สะสมวัสดุและการละเล่นพื้นบ้าน)

ประวัติชีวิตและผลงาน

ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขานันทนาการ

ประวัติชีวิต

นายประทีป สุขโสภา เกิดวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๘๕ ที่ตำบลย่านยาว อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย บิดาชื่อนายกมล สุขโสภา อาชีพรับราชการครู มารดาชื่อนางประคอง สุขโสภา อาชีพแม่บ้าน มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๔ คน ชาย ๓ คน หญิง ๑ คน ปัจจุบันอายุ ๔๖ ปี

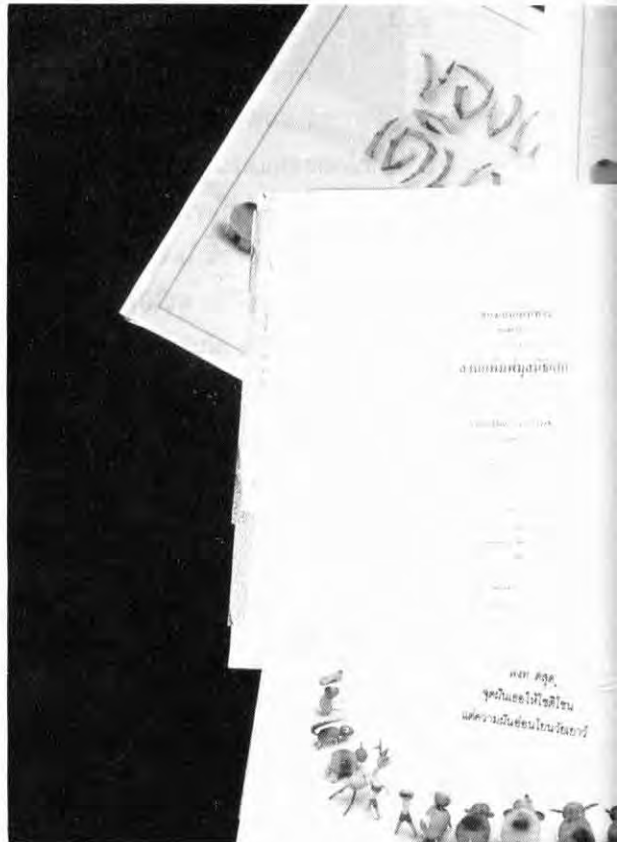
ชีวิตครอบครัว สมรสกับนางพรทิพย์ สุขโสภา อาชีพรับราชการครู ยังไม่มีบุตร ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๘๒ หมู่ ๒ ตำบลย่านยาว อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โทร. ๐๔๑๓๖๗

การศึกษา

- ปีการศึกษา ๒๕๘๕ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดคังวาริ จังหวัดสุโขทัย
- ปีการศึกษา ๒๕๐๕ จบชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนสวรรควิทยา จังหวัดสุโขทัย
- ปีการศึกษา ๒๕๐๖ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม จังหวัดสุโขทัย
- ปีการศึกษา ๒๕๐๘ จบ ป.กศ. ต้น ที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก
- ปีการศึกษา ๒๕๑๓ จบวุฒิ พ.ม. ด้วยการศึกษาของตนเอง
- ปีการศึกษา ๒๕๑๘ จบวุฒิ กศ.บ. จาก มศว.พิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

ตำแหน่งหน้าที่ในอดีต

- พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๘ ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย
- พ.ศ. ๒๕๑๘-๒๕๒๐ อาจารย์ ๑ โรงเรียนศรีนคร จังหวัดสุโขทัย

- พ.ศ. ๒๕๒๑-๒๕๒๒ อาจารย์ ๑ โรงเรียนหนองปลาหมอกวิทยาคม จังหวัดสุโขทัย
- พ.ศ. ๒๕๒๓-ปัจจุบัน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนหนองปลาหมอกวิทยาคม จังหวัดสุโขทัย

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ระดับ ๖ โรงเรียนหนองปลาหมอกวิทยาคม จังหวัดสุโขทัย

ผลงานดีเด่นสาขานันทนาการ

๑. การเล่นเพลงพื้นบ้าน โดยการขับทำนองพื้นบ้านประกอบการใช้กรับกลมสองมือในทำนองเพลงขอทาน เพลงแหล่ และการขับเสภา ซึ่งเป็นการใช้เครื่องดนตรีประเภทกรับได้สูญหายไปประมาณ ๕๐ ปีแล้ว นำมาประกอบการขับทำนองได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ทั้งได้มีการเผยแพร่ไปทั่วประเทศกว่า ๑๐๐ ครั้ง เช่น

- งานวันสหกรณ์แห่งชาติ จังหวัดพิษณุโลก
- รายการ “รุ่งผลิบาน” ที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ
- รายการ “สืบทอดสมบัติวรรณศิลป์” ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ
- รายการ “เรียงถ้อยร้อยจินตนาการประสานศิลป์” มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ
- รายการ “หยั่งรากฝากใบ” ที่เมืองไทยประกันชีวิต กรุงเทพฯ
- รายการ “หยั่งรากฝากใบ” “ชุดใหม่ไทยสัญจร” ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, เชียงใหม่, พิษณุโลก, นครปฐม, นครราชสีมา, ขอนแก่น, ชลบุรี, ปัตตานี และสงขลา
- รายการ “ฟ้าใสทั่วไทย ร่วมใจลดมลพิษเพื่อทุกชีวิตที่คุ้นรัก” ที่โรงแรมโอเรียลเต็ล
- รายการ “มิ่งขวัญประชาธิปไตย ญาติวีรชนและประชาชนร่วมใจถวายราชสดุดี” ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ
- รายการ “พฤษภา” ลีอัสสร้างสรรค์ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ
- รายการ “มาลัยสิริส” ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่
- รายการ “วัฒนธรรมนานาชาติ” ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต
- รายการ “การอ่านทำนองร้อยกรองสี่ภาค” ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ
- รายการ “วันครอบครัว” ที่บางจากปิโตรเลียม สมุทรปราการ
- รายการ “วัยฝันวันโลกสวย” ที่หอสมุดแห่งชาติ กรุงเทพฯ
- รายการ “ทำนองพื้นบ้าน” ที่หอประชุมสยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ กรุงเทพฯ
- รายการ “ทำนองพื้นบ้าน” ที่วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์
- รายการ “อบรมครูผู้สอนศิลปะ” จังหวัดกาญจนบุรี

- รายการ “อบรมครูผู้สอนศิลปะ” จังหวัดน่าน
- รายการ “สัมมนาครูภาษาไทย” ที่ศูนย์สังคีตศิลป์ กรุงเทพฯ
- รายการ “คนไทยวันนี้” ทางโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง ๗
- รายการ “โลกสลับลี” ทางโทรทัศน์ ช่อง ๕
- รายการ “เวทีชีวิต” ทางโทรทัศน์ ช่อง ๕
- รายการ “วรรณกรรมพื้นบ้านสุโขทัย” ทางโทรทัศน์ ช่อง ๑๑

๒. การประกวดว้าวไทย ได้จัดให้มี การประกวดว้าวไทย ขึ้นที่บริเวณสนามหญ้า โรงเรียนหนองปลาหมอกวิทยาคม อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย มีประชาชนส่งว้าวเข้าประกวดประมาณ ๓๐๐ ตัว จัดแบ่งเป็นประเภทสวยงาม ความคิด และ

ตกลงขบขัน ทั้งนี้มีชาวญี่ปุ่นจำนวน ๒๐ คน มาร่วมเป็นกรรมการตัดสินด้วย ทำให้เยาวชนและประชาชน ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นอย่างยิ่ง โดยมีผู้ร่วมงานครั้งนี้ ประมาณ ๑,๐๐๐ คน

๓. งานอดิเรก ซึ่งเป็นงานสมัครเล่นที่ทำในยามว่าง ได้แก่

๓.๑ การทำของเล่นจากเศษวัสดุ โดยใช้เศษไม้เป็นหลักในการประดิษฐ์เป็นตุ๊กตา หรือสัตว์ต่าง ๆ เป็นตัว เป็นชุด หรือเป็นกลุ่ม โดยการผูกเรื่องเล่าเป็นนิทานประกอบการใช้ทำนองพื้นบ้านเรื่อง “ของเล่นเดินทาง” ในสมุดบันทึก ของมูลนิธิเด็ก และหนังสืออ่านสำหรับเด็ก ซึ่งได้รับรางวัลหนังสือดีเด่นประจำปี ๒๕๓๓ จากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ พระราชทานโดย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๓.๒ การสะสมวัสดุ

- ได้รวบรวมศิลปะวัตถุต่าง ๆ ไว้ในโรงเรียน เพื่อให้เป็นที่ศึกษาแก่เยาวชนและบุคคลทั่วไป เช่น ลวดลายหน้าบรรณอุโบสถ แกะสลักด้วยไม้ทั้งหมด
- เครื่องสังคโลก และเครื่องใช้โบราณ สมัยยุคหิน ยุคสัมฤทธิ์ และปัจจุบันประมาณ ๕๐๐ ชิ้น
- ได้รวบรวมสะสมพระเครื่องสมัยสุโขทัยและอยุธยาไว้จำนวนกว่า ๑,๐๐๐ องค์ เพื่อการอนุรักษ์ และการศึกษาหาความรู้ต่อไป

ความประพฤติ คุณธรรม คีลธรรม

นายประทีป สุขโสภา เป็นคนสุภาพเรียบร้อย มีความจริงใจไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มีความเป็นกันเองกับบุคคลทุกชนชั้น รักความยุติธรรม มีอารมณ์ขัน สุขุมรอบคอบ ปฏิบัติตนอยู่ในคุณธรรมของพรหมวิหารสี่มาโดยตลอด ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่และไม่เล่นการพนัน เป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลทั่วไป ชอบช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนด้วยความเต็มใจ ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรอบรมคุณธรรม และเผยแพร่การอนุรักษ์มรดก

ไทยอยู่เสมอ โดยเฉพาะ การละเล่นพื้นเมือง และดนตรีไทย มากกว่า ๓๐ ปี

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานดีเด่นและโอกาสที่จะปฏิบัติต่อไป

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นมา ได้ปฏิบัติตนในการ อนุรักษ์ พื้นฟู และส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่นมาโดยตลอด ทั้งในเรื่องการเก็บรวบรวม การเผยแพร่ การแสดง การอบรมสั่งสอนนักเรียนและประชาชน ด้วยความรักและสมัครใจทำโดยไม่เคยเรียกร้องค่าตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น

โอกาสที่จะทำต่อไปคือ ตั้งปณิธานไว้ว่า จะกระทำตนเป็นผู้อนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย ให้แก่เยาวชนและประชาชนต่อไป แม้ว่าจะมีอุปสรรคใด ๆ ก็ตาม เพื่อจะจรรโลงไว้ซึ่งความเป็นไทย จนกว่าจะถึงวาระสุดท้าย

จากประวัติชีวิตและผลงานดังกล่าว คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติให้ **นายประทีป สุขโสภา** เป็นผู้มีส่วนดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขานันทนาการ (การจัดการ สะสมวัสดุและการละเล่นพื้นบ้าน)

โดย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย
โรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม

ทำเนียบ

บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

ปี ๒๕๒๓

๑. ชุนอุปถัมภ์ภักธกร (พุ่ม เทวา) จังหวัดพัทลุง (ถึงแก่กรรม)
๒. ศจ.หลวงวิศาลศิลปกรรม ราชบัณฑิต กรุงเทพมหานคร (ถึงแก่กรรม)

ปี ๒๕๒๔

๓. พระอริยานุวัตร เขมจารี จังหวัดมหาสารคาม (มรณภาพ)
วัดมหาชัย อำเภอเมืองฯ จังหวัดมหาสารคาม
๔. นายไกรศรี นิมมานเหมินทร์ จังหวัดเชียงใหม่ (ถึงแก่กรรม)
๑๕ ถ.ฟ้าฮ่ามสามัคคี หมู่ที่ ๒ ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
๑๕ สุทธิสาร ซอย ๑ สะพานควาย กรุงเทพมหานคร

ปี ๒๕๒๕

๕. นายอิม จันทรชุ่ม จังหวัดพัทลุง
๓๒๘ ม. ๑ ตำบลท่ามะเตี้อ อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง
๖. นายจรรุบุตร เรืองสุวรรณ จังหวัดขอนแก่น (ถึงแก่กรรม)

ปี ๒๕๒๖

๗. นายอริก สวัสดิ์มงคล จังหวัดชลบุรี
ยุวพุทธิกสมาคมชลบุรี วัดก่าแพง ตำบลมะขามหย่ง อำเภอเมืองฯ จังหวัดชลบุรี
๘. จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ จังหวัดพิษณุโลก
๒๖/๔๓ บุรณเขตต์ อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก
ร้านบูรณะไทย ๕๕/๒๐-๒๓ ถนนศรีธรรมไตรปิฎก อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก

ปี ๒๕๒๗

๙. คุณหญิงวลัย ลีลานุช จังหวัดลำปาง
๑๖๗ ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมืองฯ จังหวัดลำปาง
๑๐. ม.ร.ว.จรรุภสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ติดต่อศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
๑๑. นายสาร สาระทัศน์านันท์ จังหวัดเลย
๑๖ ถนนสกล-เชียงคาน ซอย ๑ อำเภอเมืองฯ จังหวัดเลย

ปี ๒๕๒๘

๑๒. นางน้ำค้าง ทิมเอม จังหวัดสุโขทัย
๒๑๕ หมู่ที่ ๓ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุโขทัย
๑๓. นายปรีชา พิณทอง จังหวัดอุบลราชธานี
๖๐/๒๒-๒๓ ถนนชยางกูร ตำบลในเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดอุบลราชธานี
๑๔. นายธรรมทาส พานิช จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๒๗๘ ถนนรักษนรกิจ ตำบลตลาดไชยา อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๑๕. นายทองร่วง เอมโอษฐ์ จังหวัดเพชรบุรี
๑๗๘ ตำบลหนองโสน อำเภอเมืองฯ จังหวัดเพชรบุรี

ปี ๒๕๒๙

ภาคใต้

๑๖. นายชัยวัฒน์ วรรณานนท์ (ศิลปิน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๕๐ หมู่ ๒ ตำบลท่าฉาง อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๑๗. นายดิเรก พรตตะเสน (มนุษยศาสตร์) จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๕๓/๑ ถนนหลังพระบรมธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๘. นายอ่ำ ศรีสัมพันธ์ (ช่างฝีมือ) จังหวัดนครศรีธรรมราช
๕๕๖/๑ ซอยอุมา ถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๙. นายมะ เจาะอามะ (กีฬาและนันทนาการ) จังหวัดปัตตานี
๘๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมืองฯ จังหวัดปัตตานี

ภาคกลาง

๒๐. นายมนตรี ศรีบุษรา (มนุษยศาสตร์) จังหวัดจันทบุรี
๓ ถนนวิเชียร ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมืองฯ จังหวัดจันทบุรี
๒๑. นายวงษ์ รวมสุข (ศิลปิน) จังหวัดสมุทรสงคราม
บ้านชูเชิดชานาญศิลป์ เลขที่ ๕ หมู่ ๕ ตำบลแควอ้อม อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
๒๒. นางละออง ทับทิมทอง (ช่างฝีมือ) จังหวัดสุพรรณบุรี
๒๑๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลองค์กรักษ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
๒๓. นางบัวแยง แซ่ตั้ง (คหกรรมศาสตร์) จังหวัดสุพรรณบุรี
๔๔ หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาคเหนือ

๒๔. นายถิน รัดติกนก (มนุษยศาสตร์) จังหวัดเชียงใหม่
๑ ถนนคชสาร ซอย ๑ ตำบลช้างคลาน อำเภอเมืองฯ จังหวัดเชียงใหม่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒๕. น.ส.พนอ กำเนิดกาญจน์ (ศิลปิน) จังหวัดอุดรธานี
๒๕๘/๑ ถนนประจักษ์ อำเภอเมืองฯ จังหวัดอุดรธานี

๒๖. นายวิโรฒ ศรีสุโร (ช่างฝีมือ) จังหวัดนครราชสีมา
ร้านดินดำ กิโลเมตรที่ ๑๔ ถนนสายนครราชสีมา อำเภอโชคชัย หมู่บ้านด่านเกวียน
อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
๒๗. นายจำลอง นวลมณี (กีฬาและนันทนาการ) จังหวัดสกลนคร
ติดต่อศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร วิทยาลัยครูสกลนคร

ปี ๒๕๓๐

ภาคใต้

๒๘. นายประสิทธิ์ ชินการณ์ สาขามนุษยศาสตร์ (งานอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม)
จังหวัดภูเก็ต
๒๙. นายพ่วง บุขรรัตน์ สาขาศิลปะ (วรรณกรรมหนึ่งตระกูล) จังหวัดพัทลุง
๓๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลโตนดด้วน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง
๓๐. นายคล่อง ไตรสุวรรณ สาขากีฬาและนันทนาการ (การเล่นตะกร้อ) จังหวัดนครศรีธรรมราช
๐๒๔ ถนนชายทะเล ตำบลปากพนัง อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคเหนือ

๓๑. นายศักดิ์ รัตนชัย มนุษยศาสตร์ (การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม) จังหวัดลำปาง
๓๖๓ ถนนทิพย์ช้าง อำเภอเมืองฯ จังหวัดลำปาง
๓๒. นายไชยลังกา เครือเสน ศิลปะ (ดนตรีพื้นบ้าน) จังหวัดน่าน (ถึงแก่กรรม)
๒๘/๒ ถนนมหาราช ตำบลในเวียง อำเภอเมืองฯ จังหวัดน่าน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓๓. นายอุทัยทอง จันทภรณ์ ศิลปะ (ทัศนศิลป์ด้านการแกะสลักไม้ ปูนปั้น ฯลฯ) จังหวัดกาฬสินธุ์
๒๗๑/๑ ถนนโสมพะมิตร อำเภอเมืองฯ จังหวัดกาฬสินธุ์
๓๔. นายประดับ ก้อนแก้ว การช่างฝีมือ (ทำเทียนพรรษา) จังหวัดอุบลราชธานี
โรงเรียนอุบลวิทยาคม อำเภอเมืองฯ จังหวัดอุบลราชธานี

ภาคกลาง

๓๕. นายมนัส โอภากุล สาขามนุษยศาสตร์ (งานอนุรักษ์และเผยแพร่) จังหวัดสุพรรณบุรี
ร้านมนัสพานิชย์ ๓๐๓ ถนนตลาดทรัพย์สิน ซอย ๕ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุพรรณบุรี
๓๖. นายหวังดี นิมา สาขาศิลปะ (ลำตัดและเพลงพื้นบ้าน) จังหวัดปทุมธานี
๑๘/๓ ตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ๒๑๒๔๐
๓๗. นางช้อน กำลังหาญ สาขาการช่างฝีมือ (ทอผ้าตีนจก) จังหวัดราชบุรี
๑๒ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลคูบัว อำเภอเมืองฯ จังหวัดราชบุรี
๓๘. นางเนิน ยิ่งเจริญ สาขาคหกรรมศาสตร์ (ขนมกึ่ง) จังหวัดสุพรรณบุรี
๓๑ ก. ถนนนางสร้อยทอง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี ๒๕๓๑

ภาคเหนือ

๓๘. นางสาวนันท์ สีสลักษณ์ สาขามนุษยศาสตร์ จังหวัดอุดรดิตถ์
ติดต่อศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดอุดรดิตถ์ วิทยาลัยครูอุดรดิตถ์
๔๐. นายอินทร์หล่อ สรรพศรี สาขาศิลปะ (ดนตรีและนาฏศิลป์) จังหวัดเชียงราย
๕๓๘/๗ ราษฎร์อุทิศ หมู่ที่ ๕ ตำบลเวียง อำเภอเมืองฯ จังหวัดเชียงราย (ถึงแก่กรรมไปแล้ว
เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๑)
๔๑. นายเสริม เชตวัน สาขาการช่างฝีมือ (การชุดเรือยาว) จังหวัดนครสวรรค์
๑๗ หมู่ ๕ บ้านเกาะ ตำบลตะเคียนเลื่อน อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๔๒. นายวิระ รักความสุข สาขามนุษยศาสตร์ (รัฐศาสตร์) จังหวัดสกลนคร
๖๘๐/๖๘ ตำบลธาตุนาเวง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสกลนคร (บ้านพักในวิทยาลัยครู)
๔๓. นายเคน ดาเหลา สาขาศิลปะ (หมอลำ) จังหวัดขอนแก่น
๑๔/๕ หมู่ ๑๔ บ้านหนองแวงดราษ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดขอนแก่น
๔๔. นายอดุสชาติ จันทรวิจิตร สาขาการช่างฝีมือ (การปั้นและแกะสลักกลวดลาย)
๑๓/๑ กัณฑ์ลักษณะ ตำบลวาริน อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ภาคกลาง

๔๕. พลโทรวมศักดิ์ ไชโยภินทร์ สาขามนุษยศาสตร์ (ประวัติศาสตร์) จังหวัดกาญจนบุรี
ไร่ท่าเหล่า ตำบลวังดั่ง อำเภอเมืองฯ จังหวัดกาญจนบุรี
๔๖. นายกำจัด คงมีสุข สาขาศิลปะ (ประติมากรรมและสถาปัตยกรรม) จังหวัดอ่างทอง
๑๔/๑ ถนนเทศบาล ๕ อำเภอเมืองฯ จังหวัดอ่างทอง โทร. ๖๑๑๕๗๐
๔๗. นางเนือง แผลงสีคำ สาขาการช่างฝีมือ (ช่างทอง) จังหวัดเพชรบุรี
๒๕๕ ถนนพานิชเจริญ ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองฯ จังหวัดเพชรบุรี
๔๘. นางไข คงศักดิ์ สาขาเกษตรกรรมศาสตร์ (ข้าวหลาม) จังหวัดชลบุรี
๔๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองฯ จังหวัดชลบุรี

ภาคใต้

๔๙. นายอึ้ง รุจนพันธ์ สาขาศิลปะ (เขียนภาพ ถ่ายภาพ การปั้น) จังหวัดนราธิวาส
๓ ถนนจรัญนรา อำเภอเมืองฯ จังหวัดนราธิวาส (ถึงแก่กรรมไปเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๓๑)
๕๐. นายสุชาติ ทรัพย์สิน สาขาการช่างฝีมือ (หัตถกรรม) จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๑๐/๑๘ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปี ๒๕๓๒

ภาคเหนือและภาคกลางตอนบน

๕๑. นายสำเนา จันทรจรรยา สาขาศิลปะ (ดนตรีและนาฏศิลป์) จังหวัดสุโขทัย
๒๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลวังลึก อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

๕๒. นายวิทยา สุริยะ สาขาศิลปะ (ประติมากรรม สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่
 ๕๔ ยันตริกโกศล ตำบลในเวียง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
 ๕๓. นายประเสริฐ ศรีสุวรรณ สาขามนุษยศาสตร์ (การส่งเสริมและการพัฒนา)
 จังหวัดกำแพงเพชร
 ๑๑๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โทร. ๗๑๑๒๕๒

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๕๔. นายณรงค์ พงษ์ภาพ สาขาศิลปะ (ศิลปะการแสดง) จังหวัดอุบลราชธานี
 ๑๖๒-๑๖๕ ถนนนิคมสายกลาง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
 ๕๕. นายอยู่ สุนทรชัย สาขามนุษยศาสตร์ (การพัฒนาสังคม) จังหวัดสุรินทร์
 ๖ หมู่ที่ ๔ บ้านตะแบก ตำบลสลักได อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
 ๕๖. นายจารุมุกด์ เรืองสุวรรณ สาขามนุษยศาสตร์ (สังคม การเมือง การปกครอง)
 จังหวัดขอนแก่น
 ๒๕๕ ถนนเทพารักษ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โทร. ๒๓๕๗๗๕

ภาคกลาง

๕๗. นางเกลียว เสรีกิจ สาขาศิลปะ (เพลงพื้นบ้าน) จังหวัดสุพรรณบุรี
 ๕ หมู่ ๑ ตำบลสนามชัย ถนนสุพรรณ-โพธิ์พระยา อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
 ๕๘. นายสำราญ เกิดผล สาขาศิลปะ (ดนตรีไทย) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ตำบลบางชะนี อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ๕๙. นายเทพ สุนทรศารทูล สาขามนุษยศาสตร์ (การส่งเสริมและพัฒนา)
 จังหวัดสมุทรสงคราม
 ๒๖/๓๕ ตำบลจอมทอง เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
 ๖๐. นางเพ็ญพรรณ สิทธิไตรย์ สาขาการช่างฝีมือ (แกะสลักผักผลไม้ งานดอกไม้ใบตอง)
 กรุงเทพมหานคร
 ๔๕๗/๓ ถนนศรีอยุธยา เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐ โทร. ๒๕๕๖๑๐๘
 ๖๑. นางสมศรี นิยมทรัพย์ สาขาศิลปะการละคร (การทำน้ำพริก) จังหวัดนครปฐม
 ๒๕๕ ถนนเพชรเกษม ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ภาคใต้

๖๒. นายจุเลียม กิ่งทอง สาขาศิลปะ (หนังตะลุง) จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ๑๒/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านล้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ๖๓. นายฉิ้น อรมุต สาขาศิลปะ (หนังตะลุง) จังหวัดสงขลา
 ๑๑๖ หมู่ที่ ๓ บ้านธรรมโมชน์ ตำบลทิงหม้อ กิ่งอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
 ๖๔. นายสกุณ ณ นคร สาขามนุษยศาสตร์ (ศาสนาประวัติศาสตร์การพัฒนาศิลปะ)
 จังหวัดภูเก็ต
 ๑๗ ถนนรัชฎา อำเภอเมืองฯ จังหวัดภูเก็ต ๘๓๐๐๐

๖๕. นายฉ่อง เลิศกิจสมบุรณ์ สาขาการช่างฝีมือ (การแกะสลัก) จังหวัดภูเก็ต
 ๓๖ ถนนเจ้าฟ้า อำเภอเมืองฯ จังหวัดภูเก็ต
๖๖. นางบุญ มหาสุวรรณี สาขาคหกรรมศาสตร์ (การทำกล้วยฉาบ) จังหวัดพัทลุง (ถึงแก่กรรม)
 ๓๓/๔ บ้านปากแพรก ถนนผดุงดอนยอ ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

ปี ๒๕๓๓

ภาคเหนือ (ล้านนา)

๖๗. พระเทพวิสุทธิเวที (ปวง ธรรมปญโญ) สาขามนุษยศาสตร์ จังหวัดพะเยา
 วัดศรีโคมคำ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
๖๘. ศาสตราจารย์ มณี พยอมยงค์ สาขามนุษยศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่
 ๒๕๔/๑ บ้านยิ่งมณี ถนนโชตนา (เชียงใหม่-ฝาง) ตำบลริมใต้
 อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โทรศัพท์ ๒๕๗๑๒๑
๖๘. นายคำผาย นูบิง สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดน่าน
 ๘๗/๓ ตำบลพ่านาว อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน
๗๐. พระครูเวฬุวันพิทักษ์ (เชื่อนคำ อุดตสนุโต) สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ
 จังหวัดลำพูน
 วัดพระพุทธบาทตากผ้า ตำบลมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
 และวัดสุวรรณวิหาร ตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๗๑. นายจันทิ เทวณเพชร สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดกาฬสินธุ์
 ๘๐/๕ บ้านนาเกาะเตา ตำบลสายนาวัง อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๕๖๑๖๐
๗๒. นางนิศาชล ภู่นาค สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดหนองคาย
 ๑๑๕ บ้านหนองสองห้อง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลค้ายบกวาน อำเภอเมืองฯ
 จังหวัดหนองคาย ๔๓๐๐๐
๗๓. นางประสงค์ เหลลาหา สาขากีฬาและนันทนาการ จังหวัดขอนแก่น
 ๘๑ หมู่ที่ ๘ บ้านสาวะถี ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
๗๔. นายวิระพันธ์ ลิ้มะวัฒนะ สาขาการพัฒนาคูณภาพชีวิต จังหวัดศรีสะเกษ
 ๑๓๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลภูเงิน อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ
๗๕. นางปลั่งศรี มูลศาสตร์ สาขาการพัฒนาคูณภาพชีวิต จังหวัดสุรินทร์
 ๑๑ ถนนมูลศาสตร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุรินทร์

ภาคกลาง (ตอนบน)

๗๖. นายสง่า จันท์ตรี สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ๘/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๗๗. นายหงษ์ฟ้า หยด้อยย สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดอ่างทอง
 ๖๓/๒ หมู่ ๖ ตำบลเอกราช อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง โทรศัพท์ (๐๓๕) ๖๖๑๒๖๐

๗๘. นายทำนุ อันประเสริฐ สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดสระบุรี
บ้านเลขที่ ๑ หมู่ ๗ ตำบลห้วยทราย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๗๙. นายสมัย เมษะมาน สาขากีฬาและนันทนาการ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๕/๑ ถนนเพชรเกษม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
๘๐. พระภาวนาวิสุทธิคุณ (จรัญ ฐิตธมฺโม) สาขาการพัฒนาคุณภาพชีวิต จังหวัดสิงห์บุรี
วัดอัมพวัน ตำบลบ้านแปง อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร)

๘๑. ศาสตราจารย์ เสฐียร พันธรั้ง ราชบัณฑิต สาขามนุษยศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
ซอยวัดใหม่ศรีสุพรรณ ถนนอินทรพิทักษ์ กรุงเทพมหานคร
๘๒. นางมหาเทพกษัตริย์สมุห (บรรเลง สาคริก) สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ
กรุงเทพมหานคร
บ้านเลขที่ ๔๗ ถนนเศรษฐศิริ พญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐ โทรศัพท์ ๒๗๘๑๕๐๘
๘๓. นายเสน่ห์ ภัคตรีผ่อง สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ กรุงเทพมหานคร
๑๘๓๒/๑๐ ตำบลบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ ๒๕๒๑๐๐๘
๘๔. นางสิริ กรินชัย สาขาการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรุงเทพมหานคร
บ้านเลขที่ ๒๑/๑๐ หมู่ ๑๑ ซอยแก้วนพเก้า ถนนลาดปลาเค้า บางกะปิ
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๓๐ โทรศัพท์ ๕๗๘๕๖๐๘

ภาคกลาง (ตอนล่าง)

๘๕. พระครูวิบูลวชิรสาร (ทุเรียน ฐิติสโร) สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ
จังหวัดเพชรบุรี
วัดลักษณะาราม ตำบลบ้านแหลม อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
๘๖. นายชอน พวงมาลัย สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดเพชรบุรี
๖๗ หมู่ ๕ ตำบลท่าแร้ง อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
๘๗. นายวิรัตน์ ปิ่นสุวรรณ สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดสมุทรสงคราม
บ้านเลขที่ ๓๒ หมู่ ๗ ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
๘๘. นายยอดตรง ศรีวราลักษณ์ สาขากีฬาและนันทนาการ จังหวัดชลบุรี
บ้านเลขที่ ๕๐ หมู่ ๖ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
๘๙. พระเทพปัญญาสุธี (ไพบูลย์ กตบุญโญ) สาขาการพัฒนาคุณภาพชีวิต จังหวัดกาญจนบุรี
วัดไชยชุมพลชนะสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคใต้

๙๐. นายประมุล อุทัยพันธุ์ สาขามนุษยศาสตร์ จังหวัดปัตตานี
๓๗ หมู่ที่ ๓ ตำบลยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี
๙๑. นายเนบ ทิชนพงศ์ สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดนครศรีธรรมราช
โรงแรมพิเศษยะซ่าง ๘๔๔ ถนนกะโรม ตำบลคลัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๕๒. นายदनทยา ภูมิสิริรัฐ สาขาคหกรรมศาสตร์ จังหวัดปัตตานี
บ้านเลขที่ ๘๕ ถนนสิโรรส (ตลาดยะรัง) ตำบลยะรัง อำเภอยะรัง
จังหวัดปัตตานี โทรศัพท์ ๓๔๘๔๕๕
๕๓. นายเลียบ ชนะศึก สาขากีฬาและนันทนาการ จังหวัดภูเก็ต
๑๓๙ บ้านเหรียง ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
๕๔. พระครูประจักษ์สารธรรม (เสนอ สิริบุญโญ) สาขาการพัฒนาคณาชีพชีวิต จังหวัดระนอง
วัดตโปทาราม ตำบลหาดส้มแป้น อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

ปี ๒๕๓๔

ภาคเหนือ (ล้านนา)

๕๕. นายปรีชาเกียรติ บุญเกียรติ สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดลำพูน
๑๒๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
๕๖. นายไพฑูรย์ ประณีตศิลป์ สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๘ สิงหาคมบำรุง ตำบลจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๕๗. นายดาโหล กันทะจัน สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดลำพูน
๑๐ หมู่ที่ ๒ ตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน
๕๘. พระอุดมกิตติมงคล สาขาการพัฒนาคณาชีพชีวิต จังหวัดเชียงใหม่
เจ้าอาวาสวัดบุพพาราม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๕๙. นายสุรัตน์ วราภรณ์ สาขามนุษยศาสตร์ จังหวัดสกลนคร
๖๘๐/๕๖ ถนนนิตโย ตำบลธาตุนาเวง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
โทรศัพท์ ๗๑๒๕๖๗
๑๐๐. นางเกษมสุข สุวรรณธรรม สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดนครพนม
๕๓๘ ถนนบำรุงเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
๑๐๑. นายทรงชัย ศรีพล สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดชัยภูมิ
๓๑๖/๑ หมู่ที่ ๔ บ้านขี้เหล็กใหญ่ ตำบลรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
โทรศัพท์ ๘๒๑๓๕๕
๑๐๒. นายพิศ ป้อมสินทรัพย์ สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดนครราชสีมา
๑๑๓ ถนนโชคชัย ตำบลโชคชัย อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
๑๐๓. นางไสว ร้อยลา สาขาคหกรรมศาสตร์ จังหวัดขอนแก่น
๑๗๙/๓๒ ถนนประชาสโมสร อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โทรศัพท์ ๒๓๔๗๓๓
๑๐๔. นายสวาท ศรีอุตร สาขากีฬาและนันทนาการ จังหวัดขอนแก่น
๑๖๘/๕๕ ถนนประชาสโมสร อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
๑๐๕. นายประดิษฐ์ คำเพิ่มพูล สาขาการพัฒนาคณาชีพชีวิต จังหวัดอุดรธานี
สวนอุดรแสงตะวัน ๑๒๗ ซอยกมลพัฒนา ตำบลบ้านเหลี่ยม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

ภาคกลาง (ตอนบน)

๑๐๖. นางทองเจือ สืบชมภู สาขามนุษยศาสตร์ จังหวัดสุโขทัย
๒๑๐/๒๔ ถนนบาลเมือง ตำบลธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โทรศัพท์ ๖๑๒๒๐๔
๑๐๗. นายสมเคียร พานทอง สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดสิงห์บุรี
๒๐ หมู่ที่ ๓ บ้านบางมัญ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โทรศัพท์ ๕๑๒๕๓๘
๑๐๘. นายกอง ยิ่งตาล สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดชัยนาท
๑๗๑/๓ หมู่ที่ ๓ ตำบลดั่งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท
๑๐๙. นางดี เฮงสกุล สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดสุโขทัย
๒๑ หมู่ที่ ๗ บ้านวัดกลาง ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
๑๑๐. นายประภาส สิงห์ลักษณ์ สาขาคหกรรมศาสตร์ จังหวัดพิษณุโลก
๑๓๗ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก
๑๑๑. นายวิบูลย์ อินทร์คล้าย สาขาการพัฒนาคุณภาพชีวิต จังหวัดพิษณุโลก
๗๕ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่างาม อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

ภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร)

๑๑๒. นายประเสริฐ ฐน นคร สาขามนุษยศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
๑๐๑/๑ ซอยท่าหน้าผู้หญิงพหล ถนนงามวงศ์วาน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
๑๑๓. คุณหญิงทองก้อน จันทวิมล สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ
กรุงเทพมหานคร
๘๕ ซอยรัชฎาภิเษก ถนนราชปรารภ มักกะสัน กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ ๒๕๕๓๐๐๘
๑๑๔. นายประดิษฐ์ กัลย์จาก สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ กรุงเทพมหานคร
๒๗/๑ หมู่ที่ ๔ ถนนกันตนา บางคูวัด ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่
จังหวัดนนทบุรี โทรศัพท์ ๕๗๑๗๐๘๔
๑๑๕. นายสุข เพโท สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ กรุงเทพมหานคร
๕๓๑/๑ ถนนมิตรภาพ แขวงทริฎฐูจี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ ๕๖๕๐๔๒๐
๑๑๖. คุณชวนชม จันทระเปารยะ สาขาคหกรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
๒๕๒/๓ ซอยมิตรสงคราม ถนนงามวงศ์วาน อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
โทรศัพท์ ๕๘๘๕๒๕๖
๑๑๗. นายสมเกียรติ อ่อนวิมล สาขาการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรุงเทพมหานคร
๘๖/๘๔ เมืองทองธานี ถนนแจ้งวัฒนะ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ภาคกลาง (ตอนล่าง)

๑๑๘. นางเพ็ญแข วัจนสุนทร สาขามนุษยศาสตร์ จังหวัดชลบุรี
๑๓๕/๒๒ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โทรศัพท์ ๓๘๑๔๘๒
๑๑๙. นายวีระ ฉ่ำต้อย สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดสมุทรปราการ
บ้านพักครูโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

๑๒๐. นางสาวทองอยู่ กำลังหาญ สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดราชบุรี
๑๒ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
๑๒๑. นางกุลลาภ เครืออยู่ สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดนครปฐม
๑๖ หมู่ที่ ๗ ตำบลสระกะเทียม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
๑๒๒. พระวิสุทธญาณเถร สาขาการพัฒนาคุณภาพชีวิต จังหวัดจันทบุรี
วัดเขาสุกิม อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ภาคใต้

๑๒๓. นายอรรถกร ถาวรมาศ สาขามนุษยศาสตร์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๔ ตำบลกลาย อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๒๔. นายปลื้ม ชูคง สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดพัทลุง
๔๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
๑๒๕. นายเอี่ยม อมรสถิตย์ สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดนครศรีธรรมราช
๓๒/๒ หมู่ที่ ๓ วัฒนางหล้า ตำบลชุมพล อำเภอสังขะ จังหวัดสงขลา
๑๒๖. หม่อมหลวงเอื้อม มนตรีกุล สาขาศิลปะ การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ จังหวัดปัตตานี
๕๘/๕ ถนนยะรัง ตำบลอาเนาะรู อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
๑๒๗. นางนงเยาว์ วัฒนชนม์ สาขาคหกรรมศาสตร์ จังหวัดนราธิวาส
๗๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
๑๒๘. นายสร้อย ดำแจ่ม สาขากีฬาและนันทนาการ จังหวัดนครศรีธรรมราช
๐๘๘ หมู่ที่ ๙ ตำบลเชียรเขา อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๒๙. พระครูธรรมธรราคุณ (พ่อท่านจบ) สาขาการพัฒนาคุณภาพชีวิต จังหวัดนครศรีธรรมราช
เจ้าอาวาสวัดธาราวดี ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปี ๒๕๓๕

ภาคเหนือ (ล้านนา)

๑๓๐. นายคำอ้าย เดชดวงตา สาขาทัศนศิลป์ จังหวัดลำปาง เลขที่ ๓๘ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านร้อง
อำเภองาว จังหวัดลำปาง
๑๓๑. นายคำแพง โนจา สาขาศิลปะการแสดง ดนตรีพื้นบ้าน (พิณเป็ยะ) จังหวัดเชียงราย
เลขที่ ๘๒ หลังศาลากลางจังหวัด ซอย ๑ ถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ๕๘๐๐๐

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑๓๒. นางคำสอน สระทอง สาขาทัศนศิลป์ (ทอผ้าแพรวา) จังหวัดกาฬสินธุ์ เลขที่ ๔๒ หมู่ที่ ๔
คุ้มวัดโพธิ์ชัย ตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โทรศัพท์ (๐๕๓) ๖๘๑๑๑
บ้านพักครูฝึกศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม กิ่งอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
๑๓๓. นางฉวีวรรณ พันธุ์ สาขาศิลปะการแสดง หมอลำ จังหวัดร้อยเอ็ด เลขที่ ๔ หมู่ที่ ๖
ตำบลสร้างค่อน้อย อำเภอห้วยตะพาน จังหวัดอุบลราชธานี หรือที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โทรศัพท์ (๐๕๓) ๕๑๒๕๔

๑๓๕. นายสุนทร ไชยรัตนโชติ สาขาวรรณศิลป์ ร้อยกรองพื้นบ้าน (แต่งกลอนลำ) จังหวัดชัยภูมิ
๒๕๒ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบ้านเล่า อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ๓๖๐๐๐ โทรศัพท์ (๐๔๕) ๘๑๒๓๖๓

ภาคกลางตอนบน

๑๓๕. นายล้วน ชะเอมไทย สาขาทัศนศิลป์ (การแทงหยวก) จังหวัดชัยนาท เลขที่ ๘ หมู่ที่ ๑
ตำบลมะขามเต่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท
๑๓๖. นางตระกูลม สุหนต์ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน) จังหวัดอ่างทอง เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๕
ตำบลสามโก้ อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง
๑๓๗. นายประทีป สุขโสภา สาขานันทนาการ การจัดการ (สะสมวัสดุและการละเล่นพื้นบ้าน)
จังหวัดสุโขทัย เลขที่ ๘๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลย่านยาว อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย
โทรศัพท์ ๖๔๑๓๖๗

ภาคกลางกรุงเทพมหานคร

๑๓๘. นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง) กรุงเทพมหานคร
เลขที่ ๔๕ ซอยพหลโยธิน ๕ (ซอยสีฟ้า) เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทรศัพท์ ๒๗๕๖๖๕๗

ภาคกลางตอนล่าง

๑๓๙. นายสกล แก้วเพ็ญภาค สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) จังหวัดนนทบุรี
เลขที่ ๖๔/๑-๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๔๐
๑๔๐. พระครูศรีมหาโพธิคณาภิรักษ์ สาขาวรรณศิลป์ (บทความวิชาการ สารคดีท้องถิ่น)
จังหวัดปราจีนบุรี ณ สำนักวัดใหม่กรทอง ตำบลศรีมหาโพธิ อำเภอศรีมหาโพธิ
จังหวัดปราจีนบุรี

ภาคใต้

๑๔๑. นายชาตรี แวแดง สาขาศิลปะการแสดง ดนตรีสากล (ไวโอลิน) จังหวัดปัตตานี
เลขที่ ๒๕๐ ถนนรามโกมุท ตำบลยามู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
โทรศัพท์ ๙๕๑๐๗๗
๑๔๒. พระราชรัตนติกง สาขาวรรณศิลป์ (ร้อยแก้ว ร้อยกรอง) จังหวัดสงขลา ณ วัดโคกเสมานคุณ
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โทรศัพท์ ๒๕๓๓๘๘

หน้าว่าง

12062

DS
578.3
ส691พ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ.
ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
พุทธศักราช 2535.

สำนักงานคณะกรรมการวิทยาศาสตร์แห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ